

**КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ а.д.о.
БЕОГРАД**

**Напомене уз појединачне
финансијске извештаје
31. децембар 2019. године**

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ДРУШТВУ

Компанија "Дунав осигурање" а.д.о. Београд (у даљем тексту "Компанија" или "Друштво") је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Компаније листиране су на организованом тржишту – Београдска берза, Београд.

Седиште Компаније је у Београду, Македонска улица бр. 4. Матични број Компаније је 07046898, а Порески идентификациони број (ПИБ) је 100001958.

Компанија је правни следбеник Компаније "Осигурање Дунав" д.д. Београд, организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање "Дунав" усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда у Београду, решењем IV-Fi бр. 9281/94, од 1. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду II-Fi бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 3. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 139/2014) и Законом о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019). Народна банка Србије је издала решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

У циљу стицања добити, Компанија обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу Народне банке Србије:

- Послови животних осигурања, и то: (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под тачкама (а), (б), (в), везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају врсту осигурања у коме се осигураници споразумеју да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- Послови неживотних осигурања, и то: (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних обољења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком. Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања.

У Генералној дирекцији обављају се послови из делатности осигурања, као и други послови у складу са законом, а који су од интереса за Компанију као целину. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за неживотна осигурања; за продају неживотних осигурања; за продају животних осигурања; за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова логистике, правних послова, послова из области људских ресурса, информатике, интерне ревизије, интерне контроле и контроле усклађености пословања, актуарских послова, послова управљања ризицима солвентности и послова маркетинга, као и послова комуникације и бриге о клијентима.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ДРУШТВУ (Наставак)

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 28 главних филијала осигурања неживота које су груписане у пет региона. Продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже организационе јединице.

Друштва која послују као контролисана друштва Компаније су: "Дунав ауто" д.о.о. Београд, "Дунав" друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд, "Dunav Stockbroker" а.д. Београд, "Дунав-Ре" а.д.о. Београд, "Дунав осигурање" а.д. Бања Лука, Република Српска, "Дунав ауто" д.о.о. Бања Лука, Република Српска, "Дунав турист" д.о.о. Златибор и "Дунав ауто логистика" д.о.о. Београд.

На дан 31. децембра 2019. године Компанија има 3.084 запослених (31. децембар 2018. године: 2.903 запослених). Квалификациона структура запослених на дан 31. децембра 2019. и 2018. године приказана је у наредној табели:

Степен стручне спреме	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
I и II	15	12
III	119	98
IV	1.206	1.119
V	9	8
VI	490	475
VII	1.233	1.178
VIII	12	13
Укупно	3.084	2.903

Просечан број запослених на основу стања на крају сваког месеца у 2019. години износи 3.036 (2018. година: 2.882 запослена).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД**2.1. Основе за састављање и презентацију појединачних финансијских извештаја**

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Службени гласнику РС", бр. 73/2019), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Компанија је, као велико правно лице, у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Концептуални оквир за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од стране Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства финансија о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) бр. 401-00-4980/2019-16 од 21. новембра 2019. године које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 92 од 25. децембра 2019. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС, МСФИ, Концептуалног оквира, усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода, Концептуални оквир, МРС, МСФИ, IFRIC и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2020. године. Наведени МСФИ могу се применити и приликом састављања финансијских извештаја на дан 31. децембра 2019. године, уз обелодањивање одговарајућих информација у напоменама уз финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију појединачних финансијских извештаја (Наставак)

Компанија се определила да МСФИ по Решењу о утврђивању превода примени на финансијске извештаје почев од 31. децембра 2020. године, односно ови појединачни извештаји су састављени према МСФИ донети Решењем Министра финансија бр. 401-00-896/2014-16 од 13. марта 2014. године ("Службени гласник РС", број 35/2014) које утврђује да званичне стандарде чине званични преводи Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) које издаје Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB), као и тумачења стандарда издатих од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања IFRIC до 31. јула 2013. године. Након 31. јула 2013. године, од стране IASB и IFRIC издат је значајан број допуна, годишњих побољшања, измена односно додатка постојећим или ревидираним стандардима и тумачењима, као и издавање нових МСФИ, односно укидање постојећих МРС, који су преведени и званично усвојени у Републици Србији Решењем о утврђивању превода, али нису примењени у овим појединачним финансијским извештајима.

Осим поменутог, поједина законска и подзаконска регулатива у Републици Србији дефинише одређене рачуноводствене поступке, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Компанија је ове појединачне финансијске извештаје саставила у складу са захтевима Одлуке о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", бр. 135/2014 и 102/2015) и формату прописаном Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", бр. 135/2014, 141/2014 и 102/2015), који одступа од формата дефинисаног у МРС 1 (ревидиран) "Приказивање финансијских извештаја" и МРС 7 "Извештај о токовима готовине".
- Одређеним подзаконским актима који су на снази у текућем периоду захтева се признавање, вредновање и класификација средстава, обавеза и капитала, као и прихода и расхода која одступа од захтева преведених и усвојених МСФИ и МРС.
- Рачуноводственим прописима и претходно наведеним правилницима нису предвиђена сва обелодањивања захтевана по МСФИ 4 "Уговори о осигурању", тако да приложени појединачни финансијски извештаји не укључују сва обелодањивања предвиђена наведеним стандардом.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност појединачних финансијских извештаја Компаније, ови појединачни финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Приликом састављања ових појединачних финансијских извештаја, Компанија није применила МСФИ и МРС који у својим одредбама дозвољавају ранију примену.

Компанија је матично правно лице групе коју поред Компаније чине и контролисана правна лица наведена у Напомени 1. уз појединачне финансијске извештаје (заједно "Група" или "Дунав осигурање Група"). Компанија је у обавези да саставља консолидоване финансијске извештаје за Групу за годину која се завршава 31. децембра 2019. године, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије и исте достави Агенцији за привредне регистре до краја јула 2020. године.

Појединачни финансијски извештаји Компаније су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту. Компанија је у састављању ових појединачних финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.

У складу са Законом о рачуноводству, појединачни финансијски извештаји Компаније су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Ови појединачни финансијски извештаји одобрени су од стране руководства Компаније 20. марта 2020. године.

2.2. Начело сталности пословања

Појединачни финансијски извештаји су састављени у складу са начелом сталности пословања правног лица, који подразумева да ће Компанија наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**2.3. Коришћење процењивања**

Презентација појединачних финансијских извештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Србији захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања појединачних финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода.

Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања појединачних финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

У даљем тексту наведене су кључне процене и претпоставке које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године.

2.3.1. Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Компанија процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

Анализа осетљивости у случају промене процена

Уколико би амортизационе стопе, на основу процењеног економског века трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања на начин описан у претходном пасусу, биле више (ниже) за 10% у односу на оне које су коришћене за обрачун амортизације за годину која се завршава на дан 31. децембра 2019. године (Напомена 3.2.1.), износ трошкова амортизације који би били признати у појединачним финансијским извештајима био би виши (нижи) за 23.079 хиљада динара.

2.3.2. Исправка вредности потраживања

Компанија врши процену наплативости потраживања, као и обрачун исправке вредности за сва сумњива и спорна потраживања, а на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне обавезе.

Процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања осим оне која је формирана у приложеним појединачним финансијским извештајима.

2.3.3. Резервисане штете

Свака пријављена штета се процењује појединачно од стране Компаније, узимајући у обзир околности везане за штету, доступне информације и историјско искуство о величини сличних штета. Процена резерве штете за сваки случај појединачно се редовно контролише и ажурира када су расположиве нове информације. Резервисања за штете се базирају на информацијама које су тренутно доступне.

Међутим, крајње обавезе по штетама могу варирати као резултат накнадних промена расположивих чињеница. Обрачун резервисања за настале, а непријављене штете ("IBNR") врши се на бази параметра који су јасно дефинисани интерним правилником, односно Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије.

Анализа осетљивости у случају промене процена

У наставку је приказана анализа осетљивости износа обавеза из осигурања признатих у појединачним финансијским извештајима на промене кључних претпоставки обрачуна. При томе, за износе обавеза по основу дугорочних уговора о осигурању са фиксним или гарантованим условима, промене у претпоставкама неће узроковати значајне промене у износу признатих обавеза, односно резервисања, осим уколико су од таквог значаја да узрокују подешавања преко теста адекватности обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)
2.3. Коришћење проценивања (Наставак)
2.3.3. Резервисане штете (Наставак)

Следећа табела приказује потенцијални утицај промене појединих кључних претпоставки на износе признатих резервисања за штете:

	У хиљадама динара	
	Обим промене	31. децембар 2019.
<u>Резервисања за рентне штете:</u>		
- смањење дисконта (повећање претпоставке о расту рентних исплата),	-1%	+125.118
- повећање дисконта (смањење претпоставке о расту рентних исплата)	+1%	-101.300
- смањење стопе смртности за све године	-10%	+25.949
- повећање стопе смртности за све године	+10%	-23.225
<u>Резервисања за остала поједина неживотна осигурања</u>		
- повећање интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле ЛАТ тест уз горњу границу од 99,5% (01, 02, 03, 13, 18)	+ 5%	+72.017
- смањење интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле ЛАТ тест (01, 02, 03, 13, 18)	- 5%	-124.997

Напомена: примењено повећање интервала поверења је урађено на следећи начин: за врсту 01 са 99,93% на 99,5%; за врсту 02 са 96% на 99,95%; за врсту 03 са 93,85% на 98,54%; за врсту 13 са 64,20% на 67,41% и за врсту 18 са 99,91% на 99,95%. По истом принципу су урађена смањења (повећање множењем са 1,05 уз горњи лимит од 99,95%, а смањење множењем са 0,95).

2.3.4. Фер вредност финансијских инструмената

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Компанија примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Компаније је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Управа Компаније врши процену ризика, и у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства Компаније, износи у овим појединачним финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

2.3.5. Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина

Фер вредности грађевинских објеката класификованих као некретнине, односно као инвестиционе некретнине, процењује се од стране квалификованих проценитеља. Некретнине и инвестиционе некретнине су биле предмет процене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности. Детаљи у вези резултата процене, као и примењених метода процене, обелодањени су у Напоменама 27. и 28. уз појединачне финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)

2.4. Извештавање по сегментима

Основни извештајни сегменти Компаније су пословни сегменти, односно посебно организовани сегменти за поједине врсте послова осигурања којима се бави. Основни извештајни сегменти су приказани у складу са Законом о осигурању и Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање и то су:

- (а) Животна осигурања збирно, а посебно осигурање живота и животна осигурања осим осигурања живота.
- (б) Неживотна осигурања збирно, а посебно и:
 - осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање;
 - осигурање возила;
 - осигурање пловних објеката и транспорта;
 - осигурање ваздухоплова;
 - имовинска осигурања;
 - осигурање од одговорности;
 - осигурање кредита и јемства;
 - неживотна осигурања која нису сврстана у подгрупе.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Нематеријална улагања (имовина)

Нематеријална улагања се почетно вреднују по набавној вредности. Вредновање нематеријалних улагања након почетног признавања врши се применом основног поступка предвиђеног МРС 38 "Нематеријална имовина", односно по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке по основу обезвређења.

Накнадни издаци за нематеријална улагања се капитализују само ако је вероватно да ће се остварити будуће економске користи, ако су економске користи изнад првобитно процењених стандарда о учинку нематеријалних средстава и ако се издатак може поуздано утврдити и приписати средству.

Нематеријална имовина престаје да се признаје након отуђења или када се од њене употребе или отуђења не очекују никакве будуће економске користи. У моменту отуђења или стављања нематеријалног улагања ван употребе, разлика између књиговодствене вредности и нето прилива који се добија тим отуђењем, признаје се као губитак или добитак периода.

За обрачун амортизације нематеријалних улагања примењује се пропорционални метод отписивања. Нематеријална улагања се амортизују по стопи од 20%, осим ако уговором или другим документом време трајања улагања није дефинисано на другачији начин.

3.2. Некретнине и опрема и инвестиционе некретнине

3.2.1. Некретнине и опрема

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Компанија држи за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе и за која се очекује да ће се користити дужи од једног обрачунског периода. Почетно признавање врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштenu (фер) вредност на дан ревалоризације (процене), умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења, све у складу са МРС 16 "Некретнине, постројења и опрема".

Процена земљишта и некретнина врши се довољно често, односно када год постоје индиције да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. У сваком случају, процена земљишта и некретнина се врши сваке три године од стране овлашћеног процењивача, у складу са Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање.

Некретнине у власништву Компаније биле су предмет процене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.2. Некретнине и опрема и инвестиционе некретнине (Наставак)

3.2.1. Некретнине и опрема (Наставак)

Након почетног признавања сва средства опреме (изузев уметнина) исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења, односно применом основног поступка предвиђеног МРС 16 "Некретнине, постројења и опрема".

Након почетног признавања, уметничка дела (уметничке слике) која нису набављена или се држе у циљу стицања добити, исказују се по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације. Процена уметничких дела се врши регуларно када постоје индиције да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. Амортизација уметничких дела се не обрачунава.

Амортизација

За обрачун амортизације некретнина и опреме, примењује се пропорционални метод. Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са пореским прописима.

Основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност (за средства која се вреднују применом основног поступка), односно ревалоризована набавна вредност (за средства која се вреднују применом алтернативног поступка), по одбитку процењене преостале вредности средстава на крају процењеног века коришћења. Ако је преостала вредност средстава безначајна, сматра се да је једнака нули.

Стопе амортизације које су биле у примени за обрачун амортизације за 2019. и 2018. годину дате су у наставку (у %):

	2019.	2018.
Грађевински објекти	1,75 - 50,00%	1,75 - 50,00%
Рачунарска опрема	20,00%	20,00%
Возила	15,50%	15,50%
Остала опрема	7,00 - 33,33%	7,00 - 33,33%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит правних лица ("Службени гласник РС", бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018 и 86/2019), Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе ("Службени гласник РС", бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019) и Правилником о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе ("Службени гласник РС", бр. 93/2019), што резултира у одложеним порезима (Напомена 23).

3.2.2. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Компанија (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања прихода од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите делатности или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно одмеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вредности која укључује трошкове трансакције. Вредновање инвестиционих некретнина након почетног признавања врши се по методу поштене (фер) вредности. Повећање фер тржишне вредности се исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Инвестиционе некретнине су процењене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.3. Умањење вредности**

На сваки датум биланса стања Компанија преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Компанија процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство. Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа.

Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда која се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности.

Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

3.4. Учешћа у капиталу контролисаних друштава

Учешћем у контролисаном друштву сматра се улагање којим је Компанија стекла контролу над тим друштвом. У складу са Законом о осигурању, Компанија има контролно учешће у другом правном лицу када има директно или индиректно право или могућност да оствари 50% или више гласачких права у том правном лицу, односно када Компанија има директно или индиректно власништво над 50% или више капитала у том правном лицу, или могућност именовања наполовиничне већине чланова органа управљања или надзора тог правног лица или могућност ефективне вршења контролног утицаја на управљање тим правним лицем или на његову пословну политику.

Учешћа у капиталу контролисаних правних лица исказана су по набавној вредности улагања, умањеној за акумулиране импаритетне губитке (Напомена 29).

Набавна вредност приликом стицања учешћа у капиталу не укључује трансакционе трошкове, који се могу директно приписати стицању учешћа у капиталу. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет рачуна биланса успеха у тренутку куповине/стицања.

3.5. Остали дугорочни финансијски пласмани

Учешћа у капиталу осталих правних лица, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

Дугорочни кредити и дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа се исказују у износима који одговарају амортизованом трошку на дан билансирања, по коме се ова финансијска средства одмеравају приликом почетног признавања, умањена за исплате главнице, уз додавање или одузимање акумулиране амортизације применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу и уз одузимање за исправку вредности по основу обезвређења вредности или ненаплативости.

Компанија врши прекњижавање дугорочних хартија од вредности које се држе до доспећа, које доспевају за плаћање у року до годину дана од дана биланса стања на позицију Финансијских пласмана.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.6. Финансијска средства**

Компанија признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту. Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Компанија обавезала да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намере са којом су стечена, Компанија финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- Финансијска средства која се држе до доспећа;
- Финансијска средства намењена трговању;
- Финансијска средства расположива за продају; и
- Зајмови (кредити) и потраживања.

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства која се не исказују по фер вредности, чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Фер вредност је цена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмеравања. Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Компанија изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена.

3.6.1. Финансијска средства која се држе до доспећа

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Компанија класификује недериватна финансијска средства која испуњавају следеће услове: (1) имају фиксне или одредиве исплате; (2) имају фиксно доспеће и постоји намера и могућност да се држе до доспећа.

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за отплате главнице и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Компаније се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

3.6.2. Финансијска средства намењена трговању

Финансијска средства намењена трговању представљају део портфолија финансијских средстава којима Компанија управља и за који постоји доказ да су:

- Стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности;
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити; или
- Деривати финансијских средстава и деривати финансијских обавеза (осим ако представљају део ефективног хеџинг инструмента).

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цена. Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промене фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухватају се у корист/на терет биланса успеха периода у коме су настале.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.6. Финансијска средства (Наставак)****3.6.3. Финансијска средства расположива за продају**

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врше се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене Компаније о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта.

Добици и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Смањење вредности услед постојања објективног доказа умањења вредности, признаје се као добитак или губитак периода.

3.6.4. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одређивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мерење пласмана и потраживања врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању (МРС 39.43).

Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вредности применом ефективне каматне стопе (МРС 39.47). Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вредност кредита или пласмана (садашњу вредност), за очекивани век трајања кредита или пласмана. Добити и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и наклада обрачунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања).

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је вредност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправке вредности.

Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вредности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

3.7. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговарача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Извршни одбор Компаније.

Уколико је потраживање исказано у страној валути приликом почетног признавања, Компанија потраживање изражава у динарима, тако што се на износ у страној валути примењује званични средњи курс те стране валуте, на датум трансакције у складу са МРС 21 "Ефекти промена девизних курсева". Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода.

Потраживања исказана у страној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)
3.8. Исправка вредности потраживања

Уколико постоји вероватноћа да Компанија неће бити у стању да наплати све доспеле износе према уговореним условима, руководство процењује износ исправке вредности којом се потраживања своде на реалну вредност.

Компанија процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима о осигурању и обезвређеност осталих краткорочних потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања, сагласно посебном Правилнику који доноси Компанија. Сходно Правилнику, Компанија врши појединачну и општу исправку вредности потраживања. Појединачна исправка вредности у висини целокупног износа потраживања врши се за:

- потраживања која нису наплаћена у року од три месеца од дана доспелости;
- потраживања са сумњивим или спорним правним основом;
- потраживања за камате; и
- потраживања од контролисаних правних лица.

Поред тога, потраживања чији износ прелази 1% гарантне резерве Компаније, исправљају се у оном износу у ком се процени ризик њиховог враћања у будућем периоду за сваког комитента посебно.

Компанија општу исправку вредности врши тако што прво све осигуранике – правна лица за премију осигурања класификује у једну од три категорије:

Категорија I – Потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно са доцњом до три месеца, при чему се наведена потраживања не исправљају.

Категорија II – потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника, као и потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до 9 месеци, при чему се за исправку вредности потраживања примењује проценат израчунат односом укупно ненаплаћене и укупно фактурисане премије осигурања у последње три године које претходе години у којој се формира исправка.

Категорија III – потраживања од дужника који своје обавезе измирује са доцњом од преко 9 месеци, при чему се исправка вредности формира до 100% потраживања.

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је потраживање умањено по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправке вредности.

3.9. Готовински еквиваленти и готовина

Под готовином се подразумевају новчана средства у динарима и страном валути и средства на динарским и девизним рачунима код пословних банака. Готовински еквиваленти су краткорочне, високо ликвидне инвестиције које се могу брзо претворити у познате износе готовине и које нису под утицајем значајног ризика промене вредности.

Хартије од вредности као готовински еквиваленти, депозити по виђењу и готовина процењују се на следећи начин:

- ако су у домаћој валути процењују се по номиналној вредности;
- ако су у страном валути процењују се по номиналној вредности применом средњег курса Народне банке Србије за односну валуту на дан биланса.

Сва накнадна вредновања позиција готовине и готовинских еквивалената на дан биланса признају се као приходи или расходи у билансу успеха.

3.10. Разграничени трошкови прибаве

Компанија врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији, у складу са чланом 141. Закона о осигурању.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.11. Капитал и резерве**

Капитал Компаније чини основни (акцијски) и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације некретнина и опреме (уметнине), нереализовани добици и губици, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и нераспоређена добит, односно губитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вредности, а вредност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вредности.

Компанија је дужна да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 27. Закона о осигурању.

Резерве Компаније обухватају емисиону премију, законске, статутарне и друге резерве.

Ради обезбеђивања трајног измирења обавеза и подношења ризика у пословању, осигуравајуће друштво формира гарантну резерву у складу са Законом о осигурању и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање ("Службени гласник РС", бр. 51/2015). Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за одбитне ставке (Напомена 47.4).

3.12. Дугорочна резервисања**3.12.1. Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве врши се у складу са Техничким основама животних осигурања, и Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерва се обрачунава применом начела актуарске математике животних осигурања по нето проспективној методи. Обрачун се за сваки производ осигурања врши на основу верификованих актуарско - техничких основа за обрачун математичке резерве, откупних и капиталисаних вредности и учешћа у добити, коришћењем претпоставки конзистентних са претпоставкама тарифног система коришћеним при закључењу уговора. Обрачуни се врше посебно за сваку валуту.

Математичка резерва укључује и обавезе које се односе на полисе осигурања живота са дискреционим правом учешћа у добити, формирањем резерви за учешће у добити. Резерве за учешће у добити образују по полисама по којима је приписана добит осигураницима применом нето проспективне методе.

Поред наведеног, саставни део математичке резерве је и преносна премија осигурања живота обрачуната методом *pro rata temporis*, и резерва будућих трошкова обрачуната нето проспективном методом.

Тест провере довољности обрачунате математичке резерве (*Liability Adequacy Test* - ЛАТ тест) утврђује се на крају пословне године. Тест се састоји од поређења резервације и утврђене садашње вредности најбоље процене токова готовине (новчаних токова) који се очекују у будућности. Обрачун се врши за сваки уговор посебно, одвојено за осигурања уговорена у девизама и динарима.

Такође, код динарских осигурања одвојено се утврђује тест довољности за: уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 7,5% (до 1. октобра 2010.); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 6% (од 1. октобра 2010. до 1. маја 2016.); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 4,5% (од 1. маја 2016. године до 1. априла 2018. године) и уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 3,5% (након 1. априла 2018. године).

Код девизних осигурања одвојено се врши тест довољности за уговоре настале пре 1. маја 2016., уговоре закључене између 1. маја 2016. и 1. септембра 2017., уговоре закључене између 1. септембра 2017. и 1. маја 2018., односно уговоре настале након 1. маја 2018. године, где се респективно примењују рачунске каматне стопе: 3%, 2,5%, 2,25% и 1,8%. Очекивани токови готовине обухватају будуће приходе по основу очекиване премије умањене за очекиване исплате по основу штета и очекиваних будућих трошкова.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.12. Дугорочна резервисања (Наставак)

3.12.2. Резерве за изравнање ризика

Обрачун резерви за изравнање ризика извршен је у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за изравнање ризика, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Компанија образује резерве за изравнање ризика на врсти осигурања 14 - Осигурање кредита, на годишњем нивоу. Резерве за изравнање ризика увећавају се при годишњем обрачуна ако је остварен нето пословни резултат у овој врсти осигурања, за 75% позитивног нето пословног резултата, а највише до 12% премије у самопридржају, док резерве за изравнање ризика не достигну горњу границу.

Резерве за изравнање ризика умањују се при годишњем обрачуна ако је остварен негативан нето пословни резултат у овој врсти осигурања. Резерве за изравнање ризика умањују се за укупан износ негативног нето пословног резултата у овој врсти осигурања, при чему умањење не може бити веће од износа резерви за изравнање ризика претходне године.

3.12.3. Резерве за бонусе и попусте

Обрачун резерви за бонусе и попусте врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерве за бонусе и попусте се утврђују у износу очекиваних поврата премије из оприходоване премије до дана обрачуна.

3.12.4. Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених

Компанија врши резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених и обелодањивање у складу са МРС 19 "Примања запослених". Компанија врши резервисања трошкова за исплату отпремнина и трошкова за исплату јубиларних награда. Приликом обрачуна резервисања користи се актуарски РУС метод (метод кредитирања пројектоване јединице).

3.13. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- размене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Приликом почетног признавања обавеза, Компанија мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови представљају расходе периода у коме су плаћени.

Након почетног признавања, Компанија мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности, осим обавеза које држи ради трговања и деривата који представљају обавезе које мери по поштеној вредности.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Компанија испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.13. Финансијске обавезе (Наставак)

3.13.1. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Компанија формира резервисања.

Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Компанија обавезу изражава у динарима тако што се на износ у иностраној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са MPC 21 "Ефекти промена девизних курсева". Промена девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.14. Резерве за преносне премије

Обрачун преносних премија врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017). Преносне премије су обрачунате на укупну премију по "про-рата-темпорис" методу. Тест адекватности преносне премије, као и дорезервација тамо где се показао дефицит, се врши кроз обрачун резерви за неистекле ризике.

Поређење са искуством (*run-off* тест) се ради за укупну преносну премију (збир преносне премије и резерви за неистекле ризике). Поређење са искуством укупних резерви за преносне премије 31. децембра 2018. и на дан 31. децембра 2019. није показало дефицит. За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва преносна премија је њен саставни део.

3.15. Резервисане штете

Обрачун резервисаних штета врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Компанија врши резервисања за: настале пријављене, а нерешене штете, настале непријављене штете и трошкове у вези са решавањем и исплатом штета. Компанија врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процене износа штете. Резерве за рентне штете утврђују се у капиталисаним износима, као садашња вредност будућих рентних исплата, узимајући у обзир и очекивано повећање тих исплата.

Резервисан износ на име насталих непријављених штета се обрачунава на нивоу врсте осигурања, у зависности од карактеристика појединих врста осигурања и расположивости потребних података на дан 31. децембра текуће године следећим методама:

- Паушалном методом (врсте осигурања: осигурање шинских возила, осигурање ваздухоплова, осигурање пловних објеката, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, осигурање кредита, осигурање јемства, осигурање финансијских губитака, осигурање трошкова правне заштите, основно животна осигурање и допунско осигурање уз осигурање живота); и
- Маск-овим моделом оцене резерве за настале непријављене штете, где се најбоља оцена добија Chain ladder методом, а маргина ризика на основу претпоставке да R_i и R имају логнормалну расподелу у интервалу поверења не мањем од 40% за R . Примењује се за врсте осигурања: осигурања за последице незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање имовине од пожара, остала осигурања имовине, осигурања од одговорности од употребе моторних возила, осигурање од опште одговорности и осигурање помоћи на путу. Полазни интервали поверења су интервали поверења са којима је завршена претходна година. Током обрачуна врши се поређење са искуством, и у зависности од резултата се коригују почетни интервали поверења. После обрачуна врши се тест адекватности резервисаних штета за врсте осигурања где се у случају дефицита на појединој врсти, коригује интервал поверења на ниво који ће задовољити ЛАТ тест.

За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва не врши се резервација за настале непријављене штете.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.16. Резервисања за неистекле ризике

Обрачун резерви за неистекле ризике врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике које је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Правилником је предвиђено да Компанија образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа обрачунате преносне премије на нивоу врсте осигурања. Примењена је формула где се резерва за неистекле ризике рачуна као производ преносне премије са делом очекиваног комбинованог ризица који прелази 100%.

3.17. Допринос за превентиву

Средства превентиве представљају средства Компаније намењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупређује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви наменски усмеравају одређеним осигураницима Компаније.

3.18. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Компаније (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене односно редовне активности Компаније су све активности које Компанија предузима у делокругу свог рада, као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Компаније чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

3.18.1. Пословни (функционални) приходи

У оквиру пословних прихода Компанија евидентира приходе из делатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања и саосигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, дотација, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса неживотних осигурања и друге функционалне приходе.

(а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приходе од премије осигурања и саосигурања представљају износи фактурисане премије (доспеле премије код осигурања живота) коју осигураник/уговарач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, односно саосигурању, умањене за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија). Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Извршни одбор Компаније.

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додатак користи се за покриће трошкова спровођења осигурања. Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Извршни одбор Компаније.

(б) Приходи од учешћа у накнади штета

У оквиру прихода од учешћа у накнади штета Компанија исказује пословне приходе по основу учешћа саосигурања у накнади штета неживотних осигурања правних лица, са којима Компанија има закључене уговоре о саосигурању, као и приходе по основу учешћа реосигурања у накнади штета контролисаног правног лица - Друштво за реосигурање "Дунав – Ре" а.д.о. Београд.

(в) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Компанија остварује по уговорима од реосигуравача код којег реосигурава свој портфељ.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.18. Приходи (Наставак)

3.18.2. Приходи од инвестирања средстава осигурања

У приходе од инвестирања средстава осигурања спадају: приходи од зависних и придружених правних лица, приходи од улагања у непокретности, приходи од камата и позитивних курсних разлика по основу инвестирања, приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, добици од продаје хартија од вредности, и остали приходи од инвестиционе активности.

3.18.3. Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, осим финансијских прихода од инвестирања средстава осигурања. Ови приходи вреднују се према MPC 18, MPC 21 и другим релевантним MPC.

3.18.4. Приходи по основу усклађивања вредности имовине

Приходи по основу усклађивања вредности имовине обухватају позитивне ефекте промене фер вредности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним MPC и интерном регулативом.

3.18.5. Остали приходи

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

3.19. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Компаније и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, расходи по основу инвестирања средстава осигурања, финансијски расходи и остали расходи, који обухватају и расходе по основу обезвређења средстава.

3.19.1. Пословни расходи

У оквиру пословних расхода Компанија евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања животних осигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос за одбрану од града, допринос Гарантном фонду, накнада Републичком фонду за здравствено осигурање, резервисања за изравнање ризика, и остала резервисања и функционалне доприносе.

Математичка резерва

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања. Обрачунава се појединачно за сваки уговор о животног осигурању, по проспективној методи за сва осигурања живота, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигуравача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговарача осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.19. Расходи (Наставак)

3.19.1. Пословни расходи (Наставак)

(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (Наставак)

Математичка резерва (Наставак)

Саставни део математичке резерве су:

- резерве за све гарантоване накнаде (осигуране суме) уговарачима, осигураницима и корисницима осигурања, укључујући и гарантовану откупну вредност;
- резерве за учешће у добити за сва осигурања којима је приписана добит на основу Одлуке Скупштине Компаније;
- резерве будућих трошкова за сва осигурања код којих је престала обавеза плаћања премије; и
- преносна премија.

Математичка резерва се исказује посебно за сваку валуту. Обрачун математичке резерве дефинисан је у Техничким основама животних осигурања Компаније, где је предвиђена примена проспективних метода: бруто - Ziellmer методе и нето проспективне. Техничким основама предвиђено је да се код редукованих (капитализираних) осигурања, осигурања уговорених са једнократним плаћањем премије и ризико осигурања искључиво примењује нето проспективна метода. Такође, резерва добити и резерва будућих трошкова се обрачунава нето проспективном методом. Компанија врши резервацију будућих трошкова за уговоре код којих је престала даља обавеза плаћања премије (осигурања са уговореном једнократном премијом, капитализирана осигурања).

За обрачун смањења математичке резерве (код активних уговора за осигурање за случај смрти и доживљења) за неамортизоване стварне трошкове провизије закључења уговора користи се бруто - Ziellmer метода, при чему стопа цилмеризације не може бити већа од 3,5% уговорене осигуране суме. Рачунско - статистичке основе обрачуна математичке резерве (каматна стопа и таблице вероватноћа) једнаке су каматној стопи и таблицама вероватноћа из Тарифног система Компаније.

Обрачун математичке резерве укључује и могућност неповољних одступања релевантних фактора који се користе при утврђивању резерве. Неповољна одступања утврђују се применом одговарајућих тестова (ЛАТ) за проверу адекватности обрачунате математичке резерве и у том случају врши се додатна резервација уз образложење овлашћеног актуара.

Математичка резерва се обрачунава и исказује посебно за индивидуална и групна осигурања. Математичка резерва за групна осигурања мора бити покривена изворима средстава и средствима математичке резерве само тог групног осигурања, укључујући сва гарантована права уговарача, осигураника и корисника осигурања. Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању и веће су од откупних вредности.

Допринос за превентиву

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са интерним актом који доноси Извршни одбор Компаније, а којим се утврђује начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања.

Допринос за одбрану од града

Компанија обрачунава и Министарству пољопривреде и заштите животне средине плаћа допринос за одбрану од града на основу члана 15. Закона о одбрани од града ("Службени гласник РС", бр. 54/2015).

Допринос Гарантном фонду

Допринос Гарантном фонду се издваја на основу Одлуке Удружења осигураваача Србије о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава Гарантног фонда. Поменутом одлуком је дефинисан износ доприноса по моторном возилу одређене категорије, а допринос се издваја сразмерно броју осигураних возила.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.19. Расходи (Наставак)

3.19.1. Пословни расходи (Наставак)

(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (Наставак)

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање се плаћа у износу од 5% на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности на име штета осигуравајућих друштава према овом фонду, тако да фонд не може да истиче додатне регресне захтеве према друштву за осигурање.

Расходи за резервисања за изравнање ризика

Резерве за изравнање ризика се издвајају у складу са Одлуком о техничким резервама ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике Компаније. Компанија резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања кредита.

(б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

(в) Расходи по основу премија реосигурања

Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика код Друштва за реосигурање "Дунав-Ре" а.д.о. Београд са којим Компанија има закључене уговоре о реосигурању.

(г) Трошкови спровођења осигурања

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, некретнина и опреме, трошкове резервисања за судске спорове и за исплату накнада и других бенефиција запосленима, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове обављања послова осигурања.

Трошкови спровођења осигурања у финансијским извештајима обухватају трошкове прибаве, трошкове управе, остале трошкове спровођења осигурања, умањено за провизије од реосигурања. Опредељивање трошкова спровођења осигурања је у непосредној вези са распоредом трошкова на функционалне аналитике дефинисане Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање, односно на трошкове управе, трошкове прибаве осигурања, затим трошкове извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета, као и на трошкове по основу инвестиционе активности.

Трошкови прибаве укључују трошкове настале у вези са закључивањем нових уговора о осигурању и обнови постојећих уговора. Компанија врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмери учешћа преносне премије осигурања, без примљених саосигурања, у купној бруто премији осигурања, појединачно по свим врстама осигурања из члана 8. и 9. Закона о осигурању, које Компанија обавља у складу са добијеном дозволом Народне банке Србије.

3.19.2. Расходи по основу инвестирања средстава

У расходе по основу инвестирања средстава осигурања спадају: расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима, расходи по основу улагања у непокретности, расходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, губици при продаји хартија од вредности и остали расходи по основу инвестиционе активности.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.19. Расходи (Наставак)****3.19.3. Финансијски расходи**

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестирања средстава осигурања.

3.19.4. Расходи по основу обезвређења имовине

У оквиру расхода по основу обезвређења имовине, исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана (депоновања и улагања), залиха, хартија од вредности и потраживања, у складу с МРС 36 "Умањење вредности имовине" и другим релевантним МРС, према називима рачуна ове групе.

На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промене поштене (фер) вредности средстава, у складу с МРС 16 "Некретнине, постројења и опрема", МРС 38 "Нематеријална имовина" и осталим релевантним МРС.

3.19.5. Остали расходи

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, мањкови, судски трошкови и остали непоменути расходи.

3.20. Прерачунавање страних средстава плаћања и курсне разлике

Средства и обавезе исказане оригинално у страној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу Народне банке Србије који је важио на тај дан (Напомена 61). Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу.

Пословне промене настале у страној валути, су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене.

Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књижене су у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

3.21. Бенефиције за запослене**(а) Доприноси за обавезно социјално осигурање**

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Компанија је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца, у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима.

Компанија је, такође, обавезна да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима.

Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

(б) Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда

У складу са Појединачним колективним уговором, Компанија је у обавези да исплати отпремнине при одласку у пензију у висини три просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, или три месечне зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, односно у висини три просечне зараде исплаћене у Компанији за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)

3.21. Бенефиције за запослене (Наставак)

(б) Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда (Наставак)

Поред тога, Компанија је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Компанији. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде Компаније, остварене у месецу који претходи месецу исплате, и то у распону од једне до три зараде, зависно од трајања непрекидног рада код послодавца.

Компанија је самостално обрачунала и исказала дугорочне обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда применом сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима МРС 19 "Примања запослених" (Напомена 38.4).

Отпремнине по основу споразумног раскида радног односа евидентирани су на терет биланса успеха текуће године.

3.22. Порези и доприноси

3.22.1. Порески расход периода

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту "Закон") и релевантним подзаконским актима.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% (31. децембар 2018. године: 15%) на пореску основицу исказану у пореском билансу, која се може умањити за претходно реализоване пореске губитке, док се на крају утврђена пореска обавеза може умањити за утврђене пореске кредите. Основицу за опорезивање чини опорезиви добитак, који се утврђује усклађивањем резултата (добитка или губитка) из појединачног биланса успеха, а на начин утврђен овим Законом.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дужем од десет година.

Порески биланс се предаје најкасније у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Компанија током године порез на добитак плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу пореске пријаве за претходну годину.

3.22.2. Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати, односно обавеза измирити.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха (као одложени порески расход или приход периода), осим када се односи на ставке које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају одложени порез такође се распоређује у оквиру капитала.

3.22.3. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, доприносе на терет послодавца по основу примања запослених, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким и општинским прописима.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

Компанија је у току 2019. године променила рачуноводствену политику у делу расподеле неалоцираних трошкова спровођења осигурања према врстама осигурања, тако да је у складу са МРС 8 "Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке", извршила корекцију финансијских извештаја на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2018. године, коригујући позиције биланса стања на наведени дан и биланса успеха за наведену годину за ефекте промена који се односе на наведену годину, а ефекти промена који се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године преко позиција капитала (нераспоређеног добитка) на дан 1. јануара 2018. године.

Ефекти корекција који се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године:

	У хиљадама динара
1. Стање нераспоређеног добитка ранијих година (пре корекције):	
1.1. на дан 1. јануара 2018.	619.893
1.2. на дан 31. децембра 2018.	529.072
2. Ефекти корекција које се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године	
2.1. Смањење разграничених трошкова прибаве (повећање ТСО)	(66.910)
2.2. Повећање резерви за неистекле ризике	(116.773)
	(183.683)
3. Стање нераспоређеног добитка ранијих година (након корекције):	
3.1. на дан 1. јануара 2018. године (1.1.+2.)	436.210
3.2. на дан 31. децембра 2018. године (1.2.+2.)	345.389

Корекције нераспоређеног добитка које се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године у укупном износу од 183.683 хиљаде динара, а које су довеле до смањења нераспоређеног добитка ранијих година у наведеном износу, односе се на:

- смањење разграничених трошкова прибаве што је условило смањење нераспоређеног добитка ранијих година у износу 66.910 хиљада динара; и
- повећање резерви за неистекле ризике што је условило смањење нераспоређеног добитка ранијих година у износу 116.773 хиљаде динара.

Ефекти корекција који се односе на 2018. годину:

	У хиљадама динара
1. Нето резултат за 2018. годину (пре корекције):	1.573.518
2. Ефекти корекција које се односе на 2018. годину	
2.1. Повећање разграничених трошкова прибаве (смањење ТСО)	10.926
2.2. Повећање резерви за неистекле ризике	(13.244)
	(2.318)
3. Нето резултат – добитак за 2018. годину (након корекције):	1.571.200

Корекције резултата које се односе на пословну 2018. годину у укупном износу од 2.318 хиљада динара, односе се на:

- повећање разграничених трошкова прибаве што је условило смањење трошкова прибаве односно трошкова спровођења осигурања у износу 10.926 хиљада динара; и
- повећање резерви за неистекле ризике што је условило повећање трошкова односно смањење добити 2018. године у износу 13.244 хиљаде динара.

Поред горе наведених корекција, на позицијама биланса стања на дан 31. децембра 2018. године извршена је рекласификација износа од 29.762 хиљаде динара (1. јануар 2018. године: 20.043 хиљаде динара) са АОП позиције 0456 – Резервисане штете, удели у штетама реосигурања и ретроцесија на АОП позицију 0455 – Резервисане штете, неживотних осигурања и саосигурања имајући у виду да се односе на резервисања за уделе у штетама по основу примљених саосигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (Наставак)

Преглед коригованог биланса стања на дан 31. децембра, односно 1. јануара 2018. године, дат је у наставку:

	Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2018. године			У хиљадама динара Кориговани биланс стања на дан 1. јануара 2018. године		
	Претходно исказано	Корекције	Кориговано	Претходно исказано	Корекције	Кориговано
АКТИВА						
СТАЛНА ИМОВИНА	11.466.508	-	11.466.508	11.551.878	-	11.551.878
Нематеријална улагања (имовина)	69.622	-	69.622	96.394	-	96.394
Софтвер и остала права	7.717	-	7.717	11.619	-	11.619
Некретнине, постројења и опрема	9.418.534	-	9.418.534	9.442.750	-	9.442.750
Дугорочни финансијски пласмани	1.920.883	-	1.920.883	1.944.018	-	1.944.018
Остала дугорочна средства	49.752	-	49.752	57.097	-	57.097
ОБРТНА ИМОВИНА	32.563.354	10.926	32.574.280	27.586.350	(66.910)	27.519.440
Залихе	54.814	-	54.814	49.876	-	49.876
Потраживања, пласмани и готовина	27.863.012	-	27.863.012	23.576.116	-	23.576.116
Активна временска разграничења	3.164.957	10.926	3.175.883	2.816.415	(66.910)	2.749.505
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	1.480.571	-	1.480.571	1.143.943	-	1.143.943
УКУПНА АКТИВА	44.029.862	10.926	44.040.788	39.138.228	(66.910)	39.071.318
ПАСИВА						
КАПИТАЛ	11.313.915	(2.318)	11.311.597	10.670.023	(183.683)	10.486.340
Основни и остали капитал	5.853.775	-	5.853.775	5.853.775	-	5.853.775
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	2.932.817	-	2.932.817	3.007.506	-	3.007.506
Нереализовани добици	881.773	-	881.773	455.987	-	455.987
Нереализовани губици	(273.357)	-	(273.357)	(228.246)	-	(228.246)
<i>Нераспоређена добит</i>	1.918.907	(2.318)	1.916.589	1.770.381	(183.683)	1.586.698
1. Нераспоређени добитак ранијих година	345.389	-	345.389	619.893	(183.683)	436.210
2. Нераспоређени добитак текуће године	1.573.518	(2.318)	1.571.200	1.150.488	-	1.150.488
Губитак до висине капитала	-	-	-	(189.380)	-	(189.380)
РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	32.715.947	13.244	32.729.191	28.468.205	116.773	28.584.978
Дугорочна резервисања	5.510.424	-	5.510.424	5.078.232	-	5.078.232
Дугорочне обавезе	-	-	-	16.273	-	16.273
Одложене пореске обавезе	372.068	-	372.068	346.470	-	346.470
Краткорочне обавезе	3.323.674	-	3.323.674	2.318.559	-	2.318.559
Пасивна временска разграничења	12.701.143	13.244	12.714.387	10.439.108	116.773	10.555.881
Резервисане штете	10.808.638	-	10.808.638	10.269.563	-	10.269.563
УКУПНА ПАСИВА	44.029.862	10.926	44.040.788	39.138.228	(66.910)	39.071.318

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (Наставак)

Преглед **коригованог биланса успеха** за годину која се завршава на дан 31. децембра 2018. године дат је у наставку:

	У хиљадама динара 2018. година		
	Претходно исказано	Корекције	Кориговано
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Пословни (функционални) приходи	23.893.771	(13.244)	23.880.527
Пословни (функционални) расходи	(14.431.067)	-	(14.431.067)
ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	9.462.704	(13.244)	9.449.460
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ			-
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.267.843	-	1.267.843
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(42.857)	-	(42.857)
ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	1.224.986	-	1.224.986
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА	(8.515.638)	10.926	(8.504.712)
1. Трошкови прибаве	(6.781.891)	10.926	(6.770.965)
2. Трошкови управе	(1.810.882)	-	(1.810.882)
3. Остали трошкови спровођења осигурања	(31.877)	-	(31.877)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	109.012	-	109.012
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК) - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	2.172.052	(2.318)	2.169.734
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	495.375	-	495.375
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(37.454)	-	(37.454)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	737.395	-	737.395
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.679.334)	-	(1.679.334)
Остали приходи	94.014	-	94.014
Остали расходи	(48.998)	-	(48.998)
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.733.050	(2.318)	1.730.732
Нето губитак пословања које се обуставља, негативни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	(9.442)	-	(9.442)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.723.608	(2.318)	1.721.290
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
Порез на добитак	(136.872)	-	(136.872)
Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	(13.218)	-	(13.218)
НЕТО ДОБИТАК	1.573.518	(2.318)	1.571.200

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018. <i>Кориговано</i>
Обрачуната премија:		
Обрачуната премија осигурања - животна осигурања	2.612.864	2.211.386
Обрачуната премија саосигурања - животна осигурања	25.636	-
Обрачуната премија осигурања - неживотна осигурања	25.279.905	25.084.055
Обрачуната премија саосигурања - неживотна осигурања	493.011	270.209
	28.411.416	27.565.650
Премија пренета у саосигурање и реосигурање:		
Премија пренета у саосигурање - пасивна	(1.066.699)	(1.029.281)
Премија животних осигурања пренета у реосигурање	(7.301)	(4.776)
Премија неживотних осигурања пренета у реосигурање	(1.615.702)	(1.355.695)
	(2.689.702)	(2.389.752)
Резерве за преносне премије - повећање (Напомена 42):		
Резерве за преносне премије животних осигурања	(211.741)	(99.853)
Резерве за преносне премије неживотних осигурања	(600.314)	(1.960.607)
Резерве за преносне премије саосигурања - живот	(8.159)	-
Резерве за преносне премије саосигурања - неживот	(160.588)	(52.278)
	(980.802)	(2.112.738)
Резерве за неистекле ризике - (повећање)/смањење (Напомена 43)	(60.638)	33.898
Укупно	24.680.274	23.097.058

Током 2019. године дошло је до пораста бруто премије осигурања и саосигурања за 3,07% у односу на претходну годину, при чему је бруто премија неживотних осигурања и саосигурања повећана за 1,65%, највећим делом услед повећања бруто премије по основу осигурања одговорности и осигурања моторних возила, а бруто премија животних осигурања за 19,31% услед повећања бруто премије по основу ризико осигурања живота. Структура премије по врстама осигурања приказана је у Напомени 56.3.

6. ПРИХОДИ ОД ПОСЛОВА НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНИХ СА ПОСЛОВИМА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од продате зелене карте	352.541	332.398
Приходи од услужне обраде и процене штета	144	298
Приходи од провизија услужних исплата штета	7.973	8.978
Приходи од услужних записника и остали пословни приходи	-	23
Укупно	360.658	341.697

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи по основу добијених судских спорова	79.041	90.614
Приходи по основу поврата премије реосигурања	4	677
Приходи од бонуса из послова саосигурања	195.984	329.814
Остали пословни приходи	10.288	20.667
Укупно	285.317	441.772

8. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Математичка резерва	316.201	429.392
Допринос за превентиву	303.740	333.207
Допринос за одбрану од града	76.718	60.576
Допринос Гарантном фонду	223.628	271.790
Резервисања за изравнање ризика	12.861	12.729
Резервисања за бонусе и попусте	27.158	29.373
Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	613.165	599.719
Укупно	1.573.471	1.736.786

Кретање на рачунима математичке резерве, резервисања за изравнање ризика, као и резервисања за бонусе и попусте су приказани у Напомени 38, а кретање на рачуну превентиве приказана су у Напомени 44.

Компанија обрачунава и плаћа Министарству пољопривреде и заштите животне средине допринос за одбрану од града, а на основу члана 15. Закона о одбрани од града ("Службени гласник РС", бр. 54/15), при чему је наведени допринос за 2019. годину износио 76.718 хиљада динара, обрачунат у висини од 10% од износа уплаћене премије осигурања усева и плодова.

Допринос Гарантном фонду у 2019. години је нижи за 17,72% што је последица доношења Одлуке о изменама и допунама Одлуке о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава Гарантног фонда од стране Удружења осигуравача Србије од 15. маја 2018. године.

Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе од 613.165 хиљада динара у 2019. години (2018. година: 599.719 хиљада динара) односе се на издвајање 5% од бруто премије осигурања од аутоодговорности за Републички фонд за здравствено осигурање, у складу са чланом 35. Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
9. РАСХОДИ НАКНАДА ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	1.549.308	1.206.666
Ликвидиране штете неживотних осигурања	9.142.545	9.291.778
Ликвидиране штете - удели у штетама саосигурања - живот	11.146	-
Ликвидиране штете - удели у штетама саосигурања - неживот	120.886	48.193
Ликвидиране штете - удели у штетама реосигурања и ретроцесија	1.687	2.075
Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	709.153	657.485
Укупно:	11.534.725	11.206.197
Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета	(231.641)	(306.811)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	(210.135)	(210.008)
Укупно:	(441.776)	(516.819)
Укупно	11.092.949	10.689.378

Структура ликвидираних штета по врстама осигурања приказана је у Напомени 56.3.

10. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ - ПОВЕЋАЊЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Резервисане штете животних осигурања, нето промена:		
- настале непријављене штете	77.985	6.565
- настале пријављене штете	11.789	3.608
	89.774	10.173
Резервисане штете неживотних осигурања, нето промена:		
- настале непријављене штете	1.034.330	351.367
- настале пријављене штете	455.114	362.869
	1.489.444	714.236
Резервисане штете саосигурања, реосигурања, нето промена:		
- живот	737	-
- неживот	(486)	(1.493)
	251	(1.493)
Укупно	1.579.469	722.916

Промене на рачунима резервисаних штета у току године су приказане у Напомени 56.3.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
11. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА И ПРОДАЈЕ ОСИГУРАНИХ ОШТЕЋЕНИХ СТВАРИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи по основу регреса у земљи	455.726	493.906
Приходи од регреса у иностранству	21.876	17.786
Продаја осигураних оштећених ствари	1.352	276
Укупно	478.954	511.968

12. СМАЊЕЊЕ ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ – НЕТО

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Смањење математичке резерве	27.280	10.495
Смањење резерве за бонусе и попусте	29.501	79.526
Укупно	56.781	90.021

Кретање на рачунима осталих техничких резерви су приказана у Напомени 38.

13. РАСХОДИ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи по основу бонуса	509.635	807.089
Расходи по основу попушта	1.228.445	1.076.887
Укупно	1.738.080	1.883.976

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
14. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од зависних правних лица (Напомена 51)	245.966	248.382
Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	82.432	78.491
Приходи од усклађивања вредности инвестиционих некретнина (Напомена 28)	198.552	-
Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	7.348	3.457
Приходи од камата на депозите	121.835	65.095
Приходи од камата на државне хартије од вредности	804.840	780.387
Приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	23.743	1.876
Добици од продаје хартија од вредности	38.587	60.440
Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	12.631	14.129
Остали приходи по основу инвестиционе активности	17.005	15.586
Укупно	1.552.939	1.267.843

Приходи од зависних правних лица у износу од 245.966 хиљада динара у 2019. години односе се на приходе од дивиденде и то од контролисаних правних лица: "Дунав" друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд у износу од 140.966 хиљада динара и "Дунав Ре" а.д.о. Београд у износу од 105.000 хиљада динара.

Приходи од камата на депозите и државне хартије од вредности бележе повећање у 2019. години у односу на исти период претходне године, што је углавном последица повећања пласираних средстава у поменути финансијска средства.

Компанија је у пословним књигама у 2019. години исказала добитке од продаје хартија од вредности у износу од 38.587 хиљада динара, при чему се део прихода у износу од 25.218 хиљада динара односи на продају акција (Галеника-Фитофармација а.д. Београд и Дуга а.д. Београд), део у износу од 11.672 хиљаде динара се односи на приходе од продаје државних хартија од вредности, док се део у износу од 1.697 хиљада динара односи на добитке остварене од продаје инвестиционих јединица.

Остали приходи по основу инвестиционе активности у износу од 17.005 хиљада динара у 2019. години односе се на приходе по основу дивиденде и то од НИС а.д. Нови Сад у износу 11.241 хиљаду динара, Галенике-Фитофармације а.д. Београд у износу од 5.762 хиљаде динара и Аеродром "Никола Тесла" а.д. Београд у износу од 2 хиљаде динара.

15. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина (Напомена 28)	26.363	-
Губици при продаји непокретности (дезинвестирању)	-	5
Расходи по основу усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	20.429	26.180
Негативне курсне разлике из активности инвестирања	25.779	16.672
Укупно	72.571	42.857

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
16. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Трошкови прибаве (Напомене 16.1. и 35.1)	6.492.329	6.770.965
Трошкови управе (Напомена 16.2)	1.996.683	1.810.882
Остали трошкови спровођења осигурања (Напомена 16.3)	36.457	31.877
Укупно:	8.525.469	8.613.724
Провизија од реосигурања	(104.838)	(109.012)
Укупно	8.420.631	8.504.712

16.1. Трошкови прибаве

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Провизија и друге накнаде за услуге посредовања и заступања	859.490	754.557
Трошкови материјала, горива и енергије	252.264	248.548
Нето зараде	1.695.372	1.461.928
Порез на зараде	203.535	174.171
Доприноси на зараде	865.309	765.992
Трошкови накнада физичким лицима по основу уговора	25.617	35.258
Дневнице и трошкови службених путовања	13.869	7.984
Трошкови превоза радника	56.878	54.959
Отпремнине	4.567	89.795
Јубиларне награде	33.193	34.210
Остали лични расходи и трошкови зарада	40.922	41.502
Добровољно пензионо и здравствено осигурање	104.710	54.443
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	57.358	52.935
Трошкови одржавања	52.890	65.930
Трошкови закупа	349.229	688.633
Трошкови рекламе и пропаганде	443.523	1.766.066
Спонзорство и донаторство	317.560	193.549
Трошкови репрезентације	88.003	264.958
Трошкови премија осигурања	68.265	69.297
Трошкови пореза и доприноса	61.578	69.183
Трошкови платног промета	110.708	143.209
Трошкови непроизводних услуга	135.305	103.075
Остали трошкови	70.234	64.679
Промена разграничених трошкова прибаве – смањење/ (повећање)	581.950	(433.896)
Укупно	6.492.329	6.770.965

Трошкови прибаве су у 2019. години смањени су за 278.636 хиљада динара, односно 4,12%, што је највећим делом последица смањења трошкова рекламе и пропаганде, трошкова репрезентације и трошкова закупа. Смањење трошкова прибаве током 2019. године је још значајније када се у обзир узму укупни трошкови пре ефеката разграничења којом приликом би исти били смањени за 1.294.482 хиљаде динара, односно 17,97%. Највећи део смањења трошкова прибаве се односи на трошкове прибаве осигурања од аутоодговорности насталог као резултат предузетих мера Компаније.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
16. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА (Наставак)**16.2. Трошкови управе**

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Амортизација (Напомене 26. и 27)	230.793	237.340
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	494.465	459.805
Трошкови транспорта и птт трошкови	32.572	30.736
Одржавање	32.370	23.409
Закуп	30.210	15.881
Нето зараде	508.059	453.603
Порез на зараде	62.526	55.260
Доприноси на зараде	259.153	235.080
Трошкови накнада физичким лицима по основу уговора	16.520	19.391
Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора	11.908	11.686
Дневнице и трошкови службених путовања	15.676	13.177
Трошкови превоза радника	14.589	13.715
Трошкови отпремнина	4.553	29.337
Трошкови јубиларних награда	8.568	6.573
Остали лични расходи и трошкови зарада	23.408	24.279
Добровољно пензионо осигурање	26.069	14.983
Трошкови репрезентације	9.492	6.758
Трошкови премија осигурања	14.295	14.227
Трошкови пореза и доприноса	22.891	24.748
Трошкови платног промета	9.778	15.182
Трошкови резервисања за судске спорове	-	3.180
Трошкови резервисања за исплату накнада и других бенефиција запослених	168.788	102.532
Укупно	1.996.683	1.810.882

16.3. Остали трошкови спровођења осигурања

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Трошкови материјала, енергије и производних услуга	240	367
Трошкови репрезентације и премије осигурања	131	96
Трошкови пореза и доприноса	32	54
Трошкови непроизводних услуга и остали нематеријални трошкови	28.902	25.980
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	7.152	5.380
Укупно	36.457	31.877

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

17. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ – осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од камата из основа осигурања	185.253	477.777
Остали приходи од камата	4.806	685
Позитивне курсне разлике	8.266	13.210
Ефекти валутне клаузуле	11.104	948
Остали финансијски приходи	4.039	2.755
Укупно	213.468	495.375

Приходи од камата из основа осигурања у 2019. години бележе смањење у односу на претходну годину. Компанија је у току 2018. године интензивирала рад на наплати спорних потраживања по основу премије осигурања и регреса тако што су ова потраживања постала предмет извршних поступака пред судовима односно преко јавних извршитеља.

Као последица наведеног, у пословним књигама Компаније су током 2018. године евидентирана додатна потраживања/приходи по основу затезне камате на потраживања која су са затезном каматом постала предмет принудне наплате. Сва ова додатна ненаплаћена потраживања по основу камате су исправљена у висини целокупног износа потраживања у складу са рачуноводственом политиком Компаније (Напомена 3.8).

18. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ – осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи камата	5.160	7.722
Негативне курсне разлике	8.383	15.417
Ефекти валутне клаузуле	18.013	14.305
Остали финансијски расходи	5	10
Укупно	31.561	37.454

19. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од усклађивања вредности финансијских пласмана	164.975	321
Приходи од усклађивања вредности потраживања (Напомена 33)	1.447.201	737.074
Приходи од усклађивања вредности непокретности	10.204	-
Укупно	1.622.380	737.395

Приходи од усклађивања вредности потраживања у 2019. години су виши у односу на претходну годину за 96,34%, што је највећим делом последица укидања исправке вредности потраживања од Републике Србије у укупном износу од 1.042.889 хиљада динара (Напомена 31).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
20. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Исправка вредности потраживања (Напомена 33)	1.312.648	1.569.862
Исправка вредности учешћа у капиталу (Напомена 33)	781	107.214
Расходи по основу обезвређења финансијских пласмана	124.815	2.258
Расходи од усклађивања вредности непокретности	6.343	-
Укупно	1.444.587	1.679.334

21. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Добици од продаје непокретности	33.590	7.936
Наплаћена отписана потраживања	9.049	3.985
Приходи од смањења обавеза	34.614	2.463
Приходи од укидања дугорочних резервисања	84.936	54.691
Остали непоменути приходи	22.519	24.939
Укупно	184.708	94.014

22. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Губици по основу расходовања и продаје	5.524	218
Мањкови	42	-
Расходи по основу директних отписа потраживања	2	25
Остали непоменути расходи	57.041	48.755
Укупно	62.609	48.998

У оквиру позиције Остали непоменути расходи у укупном износу од 57.041 хиљаду динара у 2019. години (2018. година: 48.755 хиљада динара), део у износу од 19.363 хиљаде динара се односи на трошкове које Компанија плаћа Министарству рада, запошљавања, борацких и социјалних питања, а по члану 26. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ("Службени гласник РС", бр. 36/2009 и 32/2013), док се део у износу од 37.678 хиљада динара односи на расходе саосигурања по основу техничког резултата, трошкове судских и парничних поступака, вансудских поравнања, казни, пенала и др.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
23. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК**23.1. Компоненте пореза на добитак**

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Текући порез – порески расход периода	(401.697)	(136.872)
Одложени порески расход	(9.105)	(13.218)
Укупан порески расход	(410.802)	(150.090)

23.2. Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
	<i>Некориговано</i>	
Добитак пре опорезивања	3.412.618	1.723.608
Порез на добитак по законској пореској стопи од 15%	(511.893)	(258.541)
Нето порески ефекти расхода и прихода који се не признају у пореском билансу	101.971	103.802
Искоришћени порески кредит претходних година	-	4.651
Остало	(880)	(2)
Укупан порески расход	(410.802)	(150.090)
<i>Ефективна пореска стопа</i>	<i>12,04%</i>	<i>8,71%</i>

23.3. Нето одложене пореске обавезе

На дан 31. децембра 2019. године нето одложене пореске обавезе износе 457.764 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 372.068 хиљада динара) и односе се на:

	У хиљадама динара 31. децембар	
	2019.	2018.
Одложене пореске обавезе:		
По основу привремених разлика између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	406.325	367.541
По основу вредновања хартија од вредности расположивих за продају	89.215	38.195
	495.540	405.736
Одложена пореска средства:		
По основу резервисања за отпремнине запослених	(37.776)	(33.668)
	(37.776)	(33.668)
Нето одложене пореске обавезе	457.764	372.068

Промене на рачуну одложених пореских обавеза су обелодањене у Напомени 39.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
24. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара 2019.	2018. <i>Кориговано</i>
Нето добитак (у хиљадама динара)	3.001.816	1.571.200
Просечан пондерисани број акција:		
– Акцијски капитал	4.226.121	4.226.121
– Друштвени капитал	4.552.270	4.552.270
Укупан просечан пондерисан број акција	8.778.391	8.778.391
Основна зарада по акцији - у динарима	342	179

25. ПРИХОДИ И РАСХОДИ У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД АУТООДГОВОРНОСТИ (АО) И ЗА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Законом о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука УС), члан 45, прописана је максимална висина трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности у односу на режијски додаток, као и мере које могу бити предузете у случају одступања од наведеног ограничења.

Трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности су у 2019. години превазилазили режијски додаток за 979.052 хиљаде динара, што је значајно смањење у односу на претходну годину када су наведени трошкови пре корекције били већи од режијског додатка за 2.911.746 хиљада динара, односно 2.124.825 хиљада динара после корекције.

Ово драстично смањење трошкова спровођења осигурања у 2019. години је првенствено резултат низа мера донетих од стране руководства Компаније усмерених ка регулисању висине трошкова екстерних канала продаје. У том циљу Компанија је спровела следеће најзначајније мере и активности: појачана је контрола документације, смањен је интензитет маркетиншких активности, односно раскинут је део уговора о закупу и подзакупу простора за истицање рекламе и пружању услуга у другим областима маркетинга, измењена је Одлука о критеријумима и мерилима за утврђивање радног учинка и обрачуна дела зараде по основу радног учинка агената осигурања за продају неживотних осигурања којом долази до смањења нето стопе агентима осигурања за продају неживотних осигурања по основу аутоодговорности са 8,03% на 5%, извршено је ревидирање одредби других уговора у погледу смањивања накнада које је Компанија плаћала и др.

Ефекти предузетих активности и мера на снижењу трошкова спровођења осигурања у 2019. години се могу видети и на позицији нето прилива готовине из пословних активности из Извештаја о токовима готовине где је нето прилив готовине у 2019. години већи за 2.609.035 хиљада динара у односу на 2018. годину.

Руководство Компаније сматра да ће даљом пуном применом ових мера (ограничења) у наредном периоду, доћи до потпуног годишњег усаглашавања трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности (АО) са важећим законским прописима.

У 2019. години, провизија за продају АО полиса износила је 322.351 хиљаду динара, односно 2,59% укупне фактурисане премије, што је у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, који предвиђа да ови трошкови не прелазе 5%.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
25. ПРИХОДИ И РАСХОДИ У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД АУТООДГОВОРНОСТИ (АО) И ЗА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА (Наставак)

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018. <i>Кориговано</i>
Приходи:		
<i>Фактурисана премија</i>		
Бруто фактурисана техничка премија	9.948.489	9.745.347
Бруто фактурисан режијски додатак	2.260.752	2.216.807
Бруто фактурисана превентива	246.298	240.993
	12.455.539	12.203.147
Преносна премија и неистекли ризици	(108.603)	(356.971)
Остали приходи	2.925.946	2.953.601
Укупни приходи	15.272.882	14.799.777
Расходи:		
<i>Трошкови спровођења осигурања:</i>		
Провизија	(322.351)	(331.340)
Остали трошкови спровођења осигурања	(2.917.453)	(4.010.292)
	(3.239.804)	(4.341.632)
Разграничени трошкови прибаве – (смањење)/повећање	(719.647)	56.542
Остали расходи	(7.785.188)	(8.193.978)
Укупни расходи	(11.744.639)	(12.479.068)
Укупна добит	3.528.243	2.320.709

26. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (ИМОВИНА)

Табела промена на нематеријалним улагањима током 2018. и 2019. године дата је у наставку:

	У хиљадама динара				
	Лиценце и слична права	Остала немате- ријална улагања	Софтвер	Немате- ријална улагања у припреми	УКУПНО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање - 1. јануар 2018. године	582.198	2.276	850.745	183.674	1.618.893
Повећања	-	-	-	17.140	17.140
Активирања	115	-	11.284	(11.399)	-
Стање - 31. децембар 2018. године	582.313	2.276	862.029	189.415	1.636.033
Повећања	-	-	-	6.072	6.072
Активирања	-	-	16.661	(16.661)	-
Стање - 31. децембар 2019. године	582.313	2.276	878.690	178.826	1.642.105
АКУМУЛИРАНА ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање - 1. јануар 2018. године	490.652	2.276	839.126	178.826	1.510.880
Амортизација	32.628	-	15.186	-	47.814
Стање - 31. децембар 2018. године	523.280	2.276	854.312	178.826	1.558.694
Амортизација	32.636	-	8.681	-	41.317
Стање - 31. децембар 2019. године	555.916	2.276	862.993	178.826	1.600.011
НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ НА ДАН:					
- 31. децембра 2018. године	59.033	-	7.717	10.589	77.339
- 31. децембра 2019. године	26.397	-	15.697	-	42.094

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
27. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ

Табела промена на рачунима некретнина и опреме током 2018. и 2019. године дата је у наставку:

	У хиљадама динара						
	Земљиште	Грађевин-ски објекти	Опрема	Остала опрема	Опрема у припреми и улагања на туђим непокрет-ностима	Аванси за некретнине и опрему	УКУПНО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ							
Стање - 1. јануар 2018. године	67.632	6.007.277	1.808.444	177.929	7.697	6.142	8.075.121
Повећања	-	-	-	-	161.193	25.256	186.449
Активирање	-	74.825	83.676	-	(158.501)	-	-
Продаја	-	(172)	(86.537)	-	-	-	(86.709)
Расходовање и остала отуђења	-	-	(19.034)	-	-	-	(19.034)
Пренос на друга конта	-	(7.874)	-	-	-	-	(7.874)
Остала смањења	-	-	-	-	-	(26.526)	(26.526)
Стање - 31. децембар 2018. године	67.632	6.074.056	1.786.549	177.929	10.389	4.872	8.121.427
Повећања	-	-	-	-	89.316	8.998	98.314
Активирање	-	40.624	39.523	19	(80.166)	-	-
Продаја	-	(12.338)	(147.843)	-	-	-	(160.181)
Расходовање и остала отуђења	-	-	(31.112)	-	-	-	(31.112)
Пренос са инвестиционих некретнина (Напомена 28)	-	18.412	-	-	-	-	18.412
Повећање по процени	7.869	214.259	-	-	-	-	222.128
Смањење по процени	(158)	(374.750)	-	-	-	-	(374.908)
Стање - 31. децембар 2019. године	75.343	5.960.263	1.647.117	177.948	19.539	13.870	7.894.080
АКУМУЛИРАНА ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање - 1. јануар 2018. године	-	108.079	1.561.770	-	383	4.872	1.675.104
Амортизација	-	109.489	80.037	-	-	-	189.526
Продаја	-	(4)	(85.903)	-	-	-	(85.907)
Расходовање и остала отуђења	-	-	(18.829)	-	-	-	(18.829)
Остала смањења	-	(284)	-	-	-	-	(284)
Стање - 31. децембар 2018. године	-	217.280	1.537.075	-	383	4.872	1.759.610
Амортизација	-	110.407	79.069	-	-	-	189.476
Продаја	-	(573)	(147.193)	-	-	-	(147.766)
Расходовање и остала отуђења	-	-	(30.687)	-	-	-	(30.687)
Смањење по процени	-	(327.114)	-	-	-	-	(327.114)
Стање - 31. децембар 2019. године	-	-	1.438.264	-	383	4.872	1.443.519
НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ НА ДАН:							
- 31. децембра 2018. године	67.632	5.856.776	249.474	177.929	10.006	-	6.361.817
- 31. децембра 2019. године	75.343	5.960.263	208.853	177.948	19.156	8.998	6.450.561

Вредност продате опреме у износу од 147.843 хиљаде динара у 2019. години представља продата возила. Искњижена акумулирана исправка вредности која се односи на продају опреме износи 147.193 хиљаде динара.

Фер вредност некретнина у власништву Компаније

На дан 31. децембра 2019. године, земљиште и грађевински објекти Компаније исказани су по процењеној фер вредности. За потребе Компаније урађена је процена тржишне вредности непокретности, на дан 31. децембра 2019. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво "Vision Consulting" д.о.о. из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности на основу склопљеног уговора од 8. октобра 2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
27. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ (Наставак)

Фер вредност некретнина у власништву Компаније (Наставак)

Процењена фер вредност непокретности извршена је применом тржишног и приносног приступа.

1. Приносни приступ – метод капитализације, као основни метод у процени објеката и метод дисконтованих новчаних токова за хотелске капацитете.
2. Тржишни приступ – метод упоредивих цена, као основни метод у процени земљишта и допунски метод у процени објеката. Изузетак представљају некретнине које су ван употребе или за којима не постоји потражња за закупом, где је тржишни приступ примењен као основна техника у процени.

Укупни **ефекти процене фер вредности** за непокретности су:

Земљиште које служи за обављање делатности - повећање 7.711 хиљада динара:

- 7.869 хиљада динара - књижено у корист ревалоризационих резерви; и
- 158 хиљада динара - књижено на терет ревалоризационих резерви.

Грађевински објекти - смањење 166.623 хиљаде динара:

- 204.055 хиљада динара - књижено у корист ревалоризационих резерви;
- 41.293 хиљаде динара - књижено на терет ревалоризационих резерви;
- 10.204 хиљаде динара - књижено у корист прихода (Напомена 19); и
- 6.343 хиљаде динара - књижено на терет расхода (Напомена 20).

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку:

	У хиљадама динара		
	Фер вредност		
	31. децембар		
	2019.		
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Земљиште	-	75.343	-
Грађевински објекти	-	435.521	5.524.742
			5.960.263

Приликом одређивања тржишне вредности пословних зграда, пословног простора и локала коришћен је метод директне капитализације као најмеродавнији за овај тип непокретности. Усвојена стопа капитализације за објекте износи од 6.0% до 12.0% у складу са тржишним параметрима на основу доступних података о трансакцији више пословних простора - у Београду и другим градовима Србије, као и просечне ренте за сличне пословне просторе.

За грађевинске објекте анализа осетљивости је показала да процентуална промена цене закупа мења фер вредност на исти начин. Промена стопе капитализације за ± 1 процентни поен утиче на фер резултат са -10.2% (код повећања), односно са +12,8% (код смањења).

Књиговодствена (неотписана) вредност земљишта и некретнина на дан 31. децембра 2019. и 2018. године би била призната као што следи да Друштво није изабрало модел ревалоризације у складу са МРС 16, већ модел набавне вредности:

	У хиљадама динара	
	31. децембар	31. децембар
	2019.	2018.
Земљиште	13.536	13.536
Грађевински објекти	7.484.456	7.586.339

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
28. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

	У хиљадама динара	
	2019.	2018.
Стање - 1. јануар	3.056.717	3.042.733
Повећања која су резултат стицања	18.740	10.926
Продаја и остала смањења	(29.813)	(4.532)
Пренос са залихе или са некретнине коју користи власник	-	7.590
Пренос на некретнине које користи власник (Напомена 27)	(18.412)	-
Повећање по процени (Напомена 14)	198.552	-
Смањење по процени (Напомена 15)	(26.363)	-
Стање - 31. децембар	3.199.421	3.056.717

Фер вредност инвестиционих некретнина

На дан 31. децембра 2019. године, инвестиционе некретнине Компаније исказане су по процењеној фер вредности. За потребе Компаније урађена је процена тржишне вредности инвестиционих некретнина на дан 31. децембра 2019. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво "Vision Consulting" д.о.о. из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности.

Укупни **ефекти процене фер вредности** за инвестиционе некретнине су:

Инвестиционе некретнине - повећање 109.214 хиљада динара:

- 128.606 хиљада динара - књижено у корист прихода; и
- 19.392 хиљаде динара - књижено на терет расхода.

Инвестиционо земљиште - повећање 62.975 хиљада динара:

- 69.946 хиљада динара - књижено у корист прихода; и
- 6.971 хиљада динара - књижено на терет расхода.

У складу са Законом о осигурању и Одлуком о инвестирању средстава осигурања, Компанија на дан 31. децембра 2019. године за покриће техничких резерви може користити непокретности и друга стварна права на непокретностима – ако су уписане у земљишне, односно друге јавне књиге у Републици Србији, ако доносе принос, ако је њихова куповна цена одређена на основу процене овлашћеног процењивача и ако су без терета.

Укупан износ књиговодствене вредности инвестиционих некретнина који Компанија не користи за покриће техничких резерви на дан 31. децембра 2019. године износи 1.353.769 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 1.036.420 хиљада динара).

Хијерархија фер вредности инвестиционих некретнина (без инвестиционих некретнина у припреми у износу од 7.442 хиљаде динара) у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку:

	У хиљадама динара		
	Фер вредност		
	31. децембар		
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Инвестиционе некретнине	-	656.471	2.535.508
			3.191.979

Приликом одређивања тржишне вредности пословних зграда, пословног простора и локала коришћен је метод директне капитализације као најмеродавнији за овај тип непокретности. Усвојена стопа капитализације за објекте износи од 6.0% до 12.0% у складу са тржишним параметрима на основу доступних података о трансакцији више пословних простора - у Београду и другим градовима Србије, као и просечне ренте за сличне пословне просторе.

За грађевинске објекте – инвестиционе некретнине анализа осетљивости је показала да процентуална промена цене закупа мења фер вредност на исти начин. Промена стопе капитализације за ± 1 процентни поен утиче на фер резултат са -10.4% (код повећања), односно са +13,1% (код смањења).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
29. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.				У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	У %	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Учешћа у капиталу зависних правних лица:							
Дунав Ре а.д.о. Београд	88,41%	433.626	-	433.626	433.626	-	433.626
Дунав турист д.о.о. Златибор	66,82%	125.515	(125.515)	-	125.515	(125.515)	-
Дунав ауто д.о.о. Београд	100,00%	365.230	(126.163)	239.067	285.230	(126.163)	159.067
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	100,00%	229.470	-	229.470	229.470	-	229.470
Dunav Stockbroker а.д. Београд	100,00%	973.739	(286.794)	686.945	973.739	(286.794)	686.945
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	8,40%	93.215	(34.626)	58.589	93.215	(34.626)	58.589
		2.220.795	(573.098)	1.647.697	2.140.795	(573.098)	1.567.697
Учешћа у капиталу осталих правних лица		1.359.332	(1.043.209)	316.123	1.369.326	(1.052.422)	316.904
Инвестиције које се држе до доспећа:							
Дугорочне државне хартије до вредности		36.091	-	36.091	36.282	-	36.282
Депозити код банака		117.593	-	117.593	-	-	-
Остали дугорочни пласмани:							
Дати депозити и кауције		3.735	(3.735)	-	4.209	(4.209)	-
Депозити за гаранције МКО		64.330	(64.330)	-	64.022	(64.022)	-
Остали дугорочни пласмани		6.012	(6.012)	-	6.043	(6.043)	-
		74.077	(74.077)	-	74.274	(74.274)	-
Стање на дан		3.807.888	(1.690.384)	2.117.504	3.620.677	(1.699.794)	1.920.883

29.1. Учешћа у капиталу зависних правних лица

Учешће Компаније у капиталу зависних правних лица на дан 31. децембра 2019. године износи 1.647.697 хиљада динара и више је за 80.000 хиљада динара у односу на 31. децембар 2018. године.

Компанија је, на основу сагласности Народне банке Србије и Агенције за осигурање депозита, у складу са одлукама Надзорног одбора Н бр. 66/18 од 23. маја 2018. године и Извршног одбора И бр. пов. 53/18 од 24. маја 2018. године, 28. фебруара 2019. године извршила докапитализацију зависног правног лица "Дунав ауто" д.о.о. Београд, у износу од 80.000 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
29. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)**29.2. Учешћа у капиталу осталих правних лица**

У наредној табели је приказано учешће у капиталу осталих правних лица, по емитентима:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Yuhor - Export а.д. Јагодина	101	(52)	49	101	(52)	49
Удружење осигураваача Србије	127	-	127	127	-	127
Гумопластика д.о.о. Бујановац	954	(954)	-	954	(173)	781
Београдска берза а.д. Београд	1.224	-	1.224	1.224	-	1.224
ХК Слободна зона а.д. Београд	8.381	-	8.381	8.381	-	8.381
РТЦ "Шабац" а.д. Шабац	53.857	(10.624)	43.233	53.857	(10.624)	43.233
ХИП Азотара Панчево д.о.о.						
Панчево	165.643	(165.643)	-	165.643	(165.643)	-
МТС банка а.д. Београд	580.627	(317.527)	263.100	580.627	(317.527)	263.100
Телеком Србија а.д. Београд	4	-	4	4	-	4
Акционарски фонд а.д. Београд	5	-	5	5	-	5
Остали - нето вредност нула	548.409	(548.409)	-	558.403	(558.403)	-
Стање на дан	1.359.332	(1.043.209)	316.123	1.369.326	(1.052.422)	316.904

Учешће у капиталу осталих правних лица на дан 31. децембра 2019. године износи 316.123 хиљаде динара и ниже је за 781 хиљаду динара у односу на крај 2018. године. На основу Решења Привредног суда у Лесковцу Посл. Бр. 7 Ст. 26/2018 од 14. марта 2019. године отворен је стечајни поступак над стечајним дужником Гумопластика д.о.о. Бујановац, те је Компанија извршила обезвређење удела наведеног емитента у износу од 781 хиљаду динара (Напомена 33).

29.3. Инвестиције које се држе до доспећа

Инвестиције које се држе до доспећа обухватају дугорочне државне хартије од вредности чија књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2019. године износи 36.091 хиљаду динара, као што је приказано у следећој табели:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
		Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодстве на вредност
16.02.2026	5,85%	300.000	EUR	36.091	300.000	EUR	36.282
		300.000	EUR	36.091	300.000	EUR	36.282

29.4. Дугорочни депозити код банака

Депозити код банака исказани у оквиру дугорочних финансијских пласмана на дан 31. децембра 2019. године износе 117.593 хиљаде динара и односе се на девизне депозите укупне вредности од 1 (један) милион евра који доспевају 5. фебруара 2022. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

30. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА

Компанија је део потраживања са доспећем дужим од годину дана у односу на дан биланса стања у износу од 361.398 хиљада динара класификовала на позицији Остала дугорочна средства. Део у износу од 297.968 хиљада динара односи на потраживање од Републике Србије по Уговору о регулисању међусобних односа бр. 68409 од 21. марта 2019. године, по којем трећа рата у наведеном износу доспева 30. јуна 2021. године. Друга рата у истом износу доспева 30. јуна 2020. године и евидентирана је у оквиру Осталих потраживања (Напомена 31).

Остатак дугорочних средстава у износу од 63.430 хиљада динара на дан 31. децембра 2019. године односи се на потраживање по основу регреса (31. децембар 2018. године: 49.752 хиљаде динара).

31. ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
<i>Потраживања по основу:</i>						
Премије животних осигурања	465.458	(145.364)	320.094	284.647	(127.998)	156.649
Премије неживотних осигурања	7.522.723	(4.133.595)	3.389.128	7.308.333	(3.903.028)	3.405.305
Премије саосигурања	303.600	(14.635)	288.965	139.275	(9.655)	129.620
Учешћа у накнади штета у земљи	157.605	(3.610)	153.995	120.566	(9.164)	111.402
Провизије из послова						
саосигурања и реосигурања	30.413	-	30.413	29.756	-	29.756
Права на регрес у земљи	1.621.678	(1.544.164)	77.514	1.572.199	(1.453.263)	118.936
Права на регрес у иностранству	482	(444)	38	464	(464)	-
Услугна ликвидација и исплата штета	21.753	(12.848)	8.905	28.247	(17.101)	11.146
Дати аванси за штете из осигурања и остали дати аванси	379.835	(290.806)	89.029	382.413	(304.446)	77.967
Потраживања од повезаних правних лица (Напомена 51)	37.420	(37.420)	-	6.430	(6.430)	-
Кamate из основа осигурања	648.968	(648.968)	-	581.640	(581.640)	-
Потраживања за остале камате	140.496	(140.479)	17	124.024	(123.922)	102
Потраживања од запослених	44.652	(1.169)	43.483	80.794	(1.169)	79.625
Остала потраживања	2.705.795	(2.362.363)	343.432	3.452.721	(3.408.584)	44.137
Стање на дан	14.080.878	(9.335.865)	4.745.013	14.111.509	(9.946.864)	4.164.645

Потраживања по основу премије неживотних осигурања на дан 31. децембра 2019. године исказана након исправке вредности у износу од 3.389.128 хиљада динара представљају 71,43% укупних потраживања на тај дан (31. децембар 2018. године: 3.405.305 хиљада динара или 81,77%).

Остала потраживања нето су у односу на претходну годину увећана за 299.295 хиљада динара што је највећим делом последица закључења Уговора о регулисању међусобних односа бр. 68409 од 21. марта 2019. године са Републиком Србијом.

Компанија је на дан 31. децембра 2018. године имала евидентирана потраживања од Републике Србије у укупном износу 1.340.857 хиљада динара, која су била у целости исправљена. Наведеним Уговором је предвиђено да ће Република Србија две трећине наведеног дуга исплатити у три једнаке рате у износу 297.968 хиљада динара са доспећем 30. јуна 2019, 2020. и 2021. године. Прва рата је измирена, док су друга, односно трећа рата у нето износу од 297.968 хиљада динара евидентирани на позицији Остала потраживања, односно на позицији Остала дугорочна средства (Напомена 30). Компанија се обавезала да ће отпуст остатка дуга у укупном износу 446.952 хиљаде динара извршити након уплате сваке годишње рате од стране Републике Србије.

У својим пословним књигама Компанија је у 2019. години извршила укидање исправке вредности потраживања од Републике Србије у укупном износу 1.042.889 хиљада динара (Напомена 19).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
31. ПОТРАЖИВАЊА (Наставак)**31.1. Потраживања према рочности доспећа (у бруто износу)**

		У хиљадама динара					
	31. децембар	Премија осигурања	Премија саосигурања	Учешће у накнади штета	Регреси	Камата	Остала потраживања
Недоспело	2018.	3.313.039	119.895	102.684	77.102	5.502	64.803
	2019.	3.492.623	258.830	133.970	71.419	21.902	56.100
0 - 60	2018.	525.408	8.082	4.410	42.062	3.755	44.764
	2019.	619.934	25.598	6.220	41.026	29.399	165.764
60 - 90	2018.	163.741	1.652	751	17.428	17.845	48.309
	2019.	160.764	4.537	13.806	12.843	12.102	13.919
90 и више	2018.	3.590.792	9.646	12.721	1.436.071	678.562	3.822.485
	2019.	3.714.860	14.635	3.609	1.496.872	726.061	2.984.085
УКУПНО	2018.	7.592.980	139.275	120.566	1.572.663	705.664	3.980.361
	2019.	7.988.181	303.600	157.605	1.622.160	789.464	3.219.868

32. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

		31. децембар 2019.			31. децембар 2018.		
		Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Финансијска средства расположива за продају:							
Дужничке хартије од вредности		18.177.571	(64.320)	18.113.251	17.089.817	(73.653)	17.016.164
Власничке хартије од вредности		1.329.864	(351.843)	978.021	989.734	(351.844)	637.890
		19.507.435	(416.163)	19.091.272	18.079.551	(425.497)	17.654.054
Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха:							
Дужничке хартије од вредности		1.024.031	(22.678)	1.001.353	1.646.819	(2.250)	1.644.569
Власничке хартије од вредности		528.415	(248.957)	279.458	780.279	(389.764)	390.515
Остале хартије од вредности		155.729	-	155.729	-	-	-
		1.708.175	(271.635)	1.436.540	2.427.098	(392.014)	2.035.084
Краткорочни депозити код банака		6.842.047	-	6.842.047	1.964.000	-	1.964.000
Остали краткорочни финансијски пласмани:							
Депозити код МТС банке а.д. Београд		-	-	-	5.900	-	5.900
Корпоративне обвезнице		1.022.272	(1.022.272)	-	1.182.203	(1.182.203)	-
Остало		193.149	(16.399)	176.750	171.293	(15.109)	156.184
		1.215.421	(1.038.671)	176.750	1.359.396	(1.197.312)	162.084
Стање на дан		29.273.078	(1.726.469)	27.546.609	23.830.045	(2.014.823)	21.815.222

Финансијски пласмани на дан 31. децембра 2019. године бележе повећање од 5.731.387 хиљада динара, односно 26,27% у односу на 31. децембар 2018. године, што је највећим делом последица улагања у депозите и државне хартије од вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

32.1. Финансијска средства расположива за продају

У наредној табели је приказан преглед државних хартија од вредности класификованих као Финансијска средства расположива за продају - **дужничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2019. и 2018. године:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2019.			31. децембар 2018.		
		Номинална вредност (У хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност (У хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност
14.07.2019.	1,00%	-	-	-	1.400	EUR	166.206
23.06.2020.	2,00%	447	EUR	53.447	447	EUR	54.422
12.09.2021.	2,50%	660	EUR	80.678	660	EUR	81.395
02.06.2022.	2,50%	843	EUR	98.669	843	EUR	105.563
24.07.2022.	2,25%	436	EUR	52.927	436	EUR	52.000
13.06.2025.	2,50%	1.000	EUR	125.622	1.000	EUR	119.799
27.05.2026.	3,50%	6.026	EUR	778.620	6.026	EUR	789.608
17.03.2027.	3,50%	1.550	EUR	208.588	1.550	EUR	201.687
28.03.2028.	3,50%	838	EUR	109.435	838	EUR	109.119
21.10.2031.	3,75%	2.313	EUR	273.886	2.313	EUR	282.537
08.09.2032.	3,75%	3.327	EUR	471.979	3.327	EUR	437.647
12.01.2019.	3,50%	-	-	-	350.150	РСД	362.079
22.02.2019.	6,00%	-	-	-	4.753.190	РСД	5.017.723
05.04.2020.	4,50%	1.660.660	РСД	1.727.734	2.777.900	РСД	2.919.137
17.01.2022.	3,75%	5.541.920	РСД	5.928.865	-	-	-
25.01.2023.	4,50%	3.438.040	РСД	3.827.775	3.438.040	-	3.700.785
21.07.2023.	5,75%	1.876.750	РСД	2.142.348	1.876.750	РСД	2.096.767
11.01.2026.	4,50%	1.448.190	РСД	1.650.243	-	-	-
08.02.2028.	5,88%	458.970	РСД	582.435	458.970	РСД	519.690
		17.440	EUR		18.840	EUR	
		14.424.530	РСД	18.113.251	13.655.000	РСД	17.016.164

Дужничке хартије од вредности у оквиру позиције Финансијска средства расположива за продају бележе раст на дан 31. децембра 2019. године у односу на крај 2018. године у нето износу од 1.097.087 хиљада динара, односно за 6,45%, што је углавном последица пласирања средстава у ове хартије од вредности. Током 2019. године Компанија је инвестирала средства у куповину државних хартија од вредности чија књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2019. године износи 7.579.109 хиљада динара. У 2019. години је продат део државних хартија од вредности чије је доспеће 5. април 2020. године, а чија је књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2018. године износила 1.174.044 хиљаде динара (номинална вредност је 1.117.240 хиљада динара). Такође, наплаћене су државне хартије од вредности чија је књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2018. године износила 6.155.973 хиљаде динара. Остатак промене вредности дужничких хартија од вредности у износу од 249.092 хиљаде динара односи се на усклађивање вредности на дан биланса стања.

Финансијска средства расположива за продају - **власничке хартије од вредности** обухватају акције Комерцијалне банке а.д. Београд, чија књиговодствена нето вредност на дан 31. децембра 2019. године износи 978.021 хиљаду динара, што представља повећање у односу на крај претходне године за 340.131 хиљаду динара, односно 53,32%. Наведено повећање је последица повећања вредности акција Комерцијалне банке а.д. Београд које Компанија поседује у портфолију због пораста њихове цене на берзи. Цена акција Комерцијалне банке а.д. Београд на Београдској берзи је на дан 31. децембра 2018. године износила 2.198 динара по акцији, док је 31. децембра 2019. године износила 3.370 динара по акцији.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

32.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха

Дужничке хартије од вредности у оквиру позиције Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха бележе пад на дан 31. децембра 2019. године у односу на крај 2018. године у нето износу од 643.216 хиљада динара, односно за 39,11%, што је последица наплате државних хартија од вредности о доспећу.

У наредној табели је приказан преглед државних хартија од вредности класификованих као финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха, на дан 31. децембра 2019. и 2018. године.

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
		Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност
26.06.2019.	Реф. стопа	-	-	-	600.000	РСД	609.966
22.10.2020.	НБС +0,25% 8,00%	941.400	РСД	1.001.353	941.400	РСД	1.034.603
		941.400	РСД	1.001.353	1.541.400	РСД	1.644.569

Власничке хартије од вредности у оквиру позиције Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха обухватају акције којима се тргује чија нето књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2019. године износи 279.458 хиљада динара и бележе смањење у односу на крај 2018. године у нето износу од 111.057 хиљада динара, односно 28,44%. Смањење вредности је, највећим делом, последица продаје свих 72.026 акција емитента Галеника-Фитофармација а.д. Београд, као и продаје 871 акције емитента Дуга Холдинг а.д. Београд. Компанија је током 2019. године купила укупно 89.147 акција емитента НИС а.д. Нови Сад и 152 акције емитента Металац а.д. Горњи Милановац.

У наредној табели су приказане власничке хартије од вредности - финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха, по емитентима:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Енергопројект холдинг а.д. Београд	10.934	(5.822)	5.112	10.919	(5.822)	5.097
Галеника-Фитофармација а.д. Београд	-	-	-	329.001	(134.531)	194.470
НИС а.д. Нови Сад	284.421	(10.377)	274.044	201.323	(10.377)	190.946
Аеродром "Никола Тесла" а.д. Београд	2	(1)	1	2	-	2
Металац а.д. Горњи Милановац	301	-	301	-	-	-
Остали - нето вредност нула	232.757	(232.757)	-	239.034	(239.034)	-
Стање на дан	528.415	(248.957)	279.458	780.279	(389.764)	390.515

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

32. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

32.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха (Наставак)

Остале хартије од вредности у оквиру позиције Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха обухватају инвестиционе јединице које је Компанија куповала у току 2019. године преко отвореног инвестиционог фонда "КомБанк Новчани фонд", у складу са Одлуком Извршног одбора Компаније о купопродаји инвестиционих јединица инвестиционих фондова, а њихово стање је приказано у наредној табели:

Инвестициони фонд	Број инвестиционих јединица	Вредност инвестиционих јединица	У хиљадама динара	
			31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
КомБанк Новчани фонд - РСД	111.683,41985	1.394,38277	155.729	-
Стање на дан			155.729	-

32.3. Краткорочни депозити код банака

Краткорочни депозити код банака, који на дан 31. децембра 2019. године износе 6.842.047 хиљада динара, бележе повећање вредности у износу од 4.878.047 хиљада динара, односно 248,37% у односу на крај 2018. године, што је последица додатног пласирања средстава код банака.

Каматне стопе по којима су орочени депозити на дан 31. децембра 2019. године крећу се у распону од 2,75% до 3,55% годишње за динарске депозите, зависно од износа депозита и рока доспећа, док се стопе за девизне депозите крећу у распону од 1% до 1,40% годишње. Компанија по свим ороченим ненаменским депозитима на дан 31. децембра 2019. године има Изјаве банака да се банке неће компензовати на терет тих средстава Компаније, односно да их неће задржавати по било ком основу, сходно тачки 6. став 2. Одлуке Народне банке Србије о инвестирању средстава осигурања ("Службени гласник РС", бр. 55/2015 и 111/2017).

32.4. Остали краткорочни финансијски пласмани

Компанија има потраживања по основу корпоративних обвезница (Пупин Телеком а.д. Београд; Интеркомерц а.д. Београд; Котекс д.о.о. Сурчин; Концерн Фармаком д.о.о. Шабац; WEG Tehnology д.о.о. Београд; MBM Моторс д.о.о. Београд), чија бруто књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2019. године износи 1.022.272 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 1.182.203 хиљаде динара), а које су у пословним књигама у потпуности исправљена.

Поједини емитенти су у стечају (Концерн Фармаком д.о.о. Шабац; WEG Tehnology д.о.о. Београд) и Компанија је потраживања пријавила у стечајну масу и она су у целости призната, док је код неких емитената покренут поступак реорганизације путем Унапред припремљеног плана реорганизације - УППР (Котекс д.о.о. Сурчин) или је УППР усвојен и правоснажан (Пупин Телеком а.д. Београд; Интеркомерц а.д. Београд.). Компанија је 2015. године предала на наплату судским путем меницу јемца за W.E.G. Tehnology д.о.о. Београд, са предлогом за извршење ради наплате потраживања у укупном износу од 112.043 хиљаде динара са законском затезном каматом почев од дана подношења предлога за извршење па до коначне исплате, као и за трошкове извршног поступка. По овом основу је у току 2019. године наплаћено је укупно 345 хиљада динара. Дана 9. јула 2019. године Компанији је, као различитом повериоцу, уплаћен износ од 5.596 хиљада динара, а по основу продаје локала у Нишу од стране стечајног управника W.E.G. Tehnology д.о.о. Београд.

Компанија је дана 8. фебруара 2019. године, сходно Закључку Извршног одбора Компаније (И бр. 35/19 од 23. јануара 2019. године) и Одлуци Надзорног одбора (Н бр. 17/19 од 29. јануара 2019. године), закључила са друштвом Еурополис Плус д.о.о. Београд Уговор о уступању потраживања на основу кога је Компанија продала потраживање од Еурополис 011 д.о.о. Београд (сада Eisen д.о.о. Месарци) за корпоративне обвезнице у укупном износу од 149.817 хиљада динара за накнаду у износу од EUR 320 хиљада, у динарској противвредности по средњем курсу на дан плаћања, уз плаћање у две једнаке месечне рате, при чему се потраживања, укључујући и сва средства обезбеђења, преносе на пријемника Еурополис д.о.о. Београд након исплате целокупне накнаде.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
32. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)**32.4. Остали краткорочни финансијски пласмани (Наставак)**

Компанија је, у складу са наведеним Уговором, искњижила потраживање за корпоративне обвезнице у износу од 149.817 хиљада динара и прокњижила потраживање од Еурополис плус на укупан износ накнаде по Уговору од 37.874 хиљаде динара (320 хиљада EUR обрачунато по курсу на дан закључења Уговора), а што представља приход у пословним књигама, с обзиром да је потраживање за корпоративне обвезнице било у потпуности обезвређено. У периоду од 4. марта до 3. јуна 2019. године Компанија је у потпуности наплатила потраживања од Еурополиса Плус д.о.о. Београд по Уговору о уступању потраживања.

Привредни суд у Ваљеву је, у поступку стечаја над рудником "Леце" (јемац за корпоративне обвезнице Фармакома д.о.о. Шабац), донео Решење о делимичној деоби, Ст.бр. 07/17 од 08. априла 2019. године, по коме се Компанија налази у III исплатном реду са припадајућим износом од 0,97% од укупно утврђених и признатих потраживања Компаније која за корпоративне обвезнице износе 463.688 хиљада динара. На основу наведеног Решења суда, рудник "Леце" у стечају је дана 10. септембра 2019. године уплатио Компанији по основу дуга за корпоративне обвезнице Фармакома д.о.о. Шабац износ од 4.490 хиљада динара.

33. СТРУКТУРА ИСПРАВКЕ ВРЕДНОСТИ ДУГОРОЧНИХ И КРАТКОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА

У наредном прегледу дата је табела кретања на рачунима исправке вредности дугорочних и краткорочних финансијских пласмана и потраживања током 2018. и 2019. године:

У хиљадама динара				
Исправка вредности	Учешћа у капиталу зависних правних лица (Напомена 29)	Учешћа у капиталу осталих правних лица (Напомена 29)	Потраживања (Напомена 31)	Финансијски пласмани (Напомена 32)
Стање - 1. јануар 2018. године	470.046	1.109.676	9.691.839	1.990.642
Додатна исправка вредности	103.052	4.162	1.569.862	22.731
Наплаћена исправљена потраживања	-	(56.461)	(737.074)	(29.317)
Искњижавање исправке вредности	-	-	(577.763)	(14.343)
Продаја инструмената	-	(4.955)	-	-
Вредновање хартија од вредности преко капитала	-	-	-	45.110
Стање - 31. децембар 2018. године	573.098	1.052.422	9.946.864	2.014.823
Додатна исправка вредности	-	781	1.312.648	26.760
Наплаћена исправљена потраживања	-	-	(1.447.201)	(99.125)
Искњижавање исправке вредности	-	(9.994)	(476.446)	(159.461)
Продаја инструмената	-	-	-	(135.889)
Вредновање хартија од вредности преко капитала	-	-	-	79.361
Стање - 31. децембар 2019. године	573.098	1.043.209	9.335.865	1.726.469

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
34. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Текући рачуни - животна осигурања	32.537	37.554
Текући рачуни - неживотна осигурања	1.404.102	1.179.971
Девизни рачуни - животна осигурања	193.298	160.956
Девизни рачуни - неживотна осигурања	278.661	379.085
Чекови	42.788	38.226
Остала новчана средства	6.301	6.299
Стање на дан	1.957.687	1.802.091

35. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
		<i>Кориговано</i>
Разграничени трошкови прибаве осигурања	2.560.160	3.142.109
Друга активна временска разграничења	56.513	33.774
Стање на дан	2.616.673	3.175.883

35.1. Разграничени трошкови прибаве осигурања

Компанија врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа преносне премије у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим законским врстама осигурања.

На дан 31. децембра 2019. године извршено је разграничење трошкова прибаве у укупном износу од 2.560.160 хиљада динара (31. децембар 2018. године 3.142.109 хиљада динара).

Кретање на рачуну разграничених трошкова прибаве осигурања у току године приказано је како следи:

	У хиљадама динара	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Стање разграничених трошкова прибаве на дан 1. јануара	3.142.109	2.708.212
Трошкови прибаве пре разграничења	5.910.380	7.204.862
Трошкови прибаве после разграничења (Напомена 16)	(6.492.329)	(6.770.965)
Стање на дан 31. децембра	2.560.160	3.142.109

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
36. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача и реосигураваача	1.190.770	932.345
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача и реосигураваача:		
- пријављене, неликвидиране штете	661.183	493.335
- настале непријављене штете	52.309	37.860
- учешће реосигураваача у штетама из примљених саосигурања	1.200	14.970
	714.692	546.165
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача и реосигураваача	3.002	2.061
Стање на дан	1.908.464	1.480.571

37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
		<i>Кориговано</i>
Основни и остали капитал	5.853.775	5.853.775
Ревалоризационе резерве	2.999.340	2.932.817
Нереализовани добици	1.795.948	881.773
Нереализовани губици	(460.463)	(273.357)
<i>Нераспоређена добит:</i>	<i>3.437.163</i>	<i>1.916.589</i>
Нераспоређени добитак ранијих година	435.347	345.389
Нераспоређени добитак текуће године	3.001.816	1.571.200
Стање на дан	13.625.763	11.311.597

Исказан (коригован) добитак за 2018. годину у укупном износу од 1.571.200 хиљада динара, односио се на добитак неживотних осигурања у износу од 1.479.121 хиљаду динара и добитак животних осигурања у износу 92.079 хиљада динара.

Добитак у 2019. години у износу од 3.001.816 хиљада динара односи се на добитак неживотних осигурања у износу од 2.955.477 хиљада динара и добитак животних осигурања у износу 46.339 хиљада динара (Напомена 49).

Компанија је на основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2018. годину и исплати дивиденде, С бр. 7/19 од 25. априла 2019. године извршила расподелу добитка неживотних осигурања из 2018. године у износу од 1.481.439 хиљада динара (пре корекције) на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима Компаније у укупном бруто износу од 1.481.354 хиљаде динара, односно у бруто износу од 168,75 динара по акцији; и
- преостали део добитка у износу од 85 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

Добитак Компаније по основу животног осигурања у износу од 92.079 хиљада динара за 2018. годину распоређен је на следећи начин:

- 85% добитка по основу животног осигурања, односно 78.267 хиљада динара приписано је осигураницима у складу са Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве животних осигурања ("Службени лист Компаније", бр. 18/2016, Напомена 38); и
- 15%, односно 13.812 хиљада динара задржано је као нераспоређена добит.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)

Дивиденда је акционарима Компаније исплаћена дана 5. јула 2019. године на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор; и
- свим осталим акционарима Компаније дивиденда је уплаћена преко Централног регистра хартија од вредности, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра хартија од вредности код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности.

Акцијски капитал Компаније који је у друштвеном власништву чини 51,86% основног капитала Компаније, односно 4.552.270 акција, а дивиденда која припада друштвеном капиталу и која за 2018. годину износи од 768.196 хиљада динара се води као обавеза Компаније у пословним књигама (Напомена 41.1), док се не утврди коначан статус друштвеног капитала.

37.1. Основни и остали капитал

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Акцијски капитал	2.754.874	2.754.874
Друштвени капитал	2.967.480	2.967.480
Укупно основни капитал	5.722.354	5.722.354
Остали капитал	131.421	131.421
Стање на дан	5.853.775	5.853.775

У пословној 2004. години, Компанија је извршила хомогенизацију номиналне вредности акцијског капитала, односно претварање дела ревалоризационих резерви у основни капитал. Комисија за хартије од вредности је својим Решењима бр. 4/0-29-1487/6-04 односно бр. 4/0-23-1615/3-04 од 14. децембра 2004. године дала одобрење за издавање хартија од вредности ради замене постојећих акција због промене њихове номиналне вредности, односно одобрење за издавање акција ради претварања резерви у основни капитал.

Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2004. године састојао се од 259.179 обичних акција појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

У пословној 2014. години, Скупштина акционара Компаније је на Ванредној седници одржаној 12. децембра 2014. године донела Одлуку о издавању обичних акција II РС емисије ради повећања основног капитала без објављивања проспекта. Сходно одлуци, Компанија је издала 3.966.942 комада обичних акција II РС емисије појединачне номиналне вредности од 1.210,00 динара, односно у укупном обиму од 4.799.999.820 динара.

Намена средстава прикупљених издавањем ове емисије акција је повећање основног капитала Компаније ради реализације развојних планова и јачања конкурентске позиције на тржишту. Акције II РС емисије понуђене су једном купцу, квалификованом инвеститору, Републици Србији, без објављивања проспекта.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)**37.1. Основни и остали капитал (Наставак)**

Докапитализација Компаније (уплата средстава од стране Републике Србије) извршена је 26. децембра 2014. године на основу Закључка Владе Републике Србије 05 бр. 401-16168/2014 од 25. децембра 2014. године, а акције II емисије су уписане у Централном регистру хартија од вредности дана 26. децембра 2014. године, након чега је стање акцијског капитала Републике Србије у акцијском капиталу Компаније на дан 31. децембра 2014. године следеће:

Емисија обичних акција	Укупан број акција	Номинална вредност једне акције 31. децембра 2014.	Укупна номинална вредност 31. децембра 2014. У динарима
Прва емисија	9.513	1.210,00	11.510.730
Друга емисија	3.966.942	1.210,00	4.799.999.820
Укупно	3.976.455	1.210,00	4.811.510.550

Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2014. године је износио 5.113.606 хиљада динара и састојао се од 4.226.121 обичне акције појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал износио 5.508.247 хиљада динара исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

Скупштина Компаније је на редовној седници одржаној 29. априла 2015. године донела Одлуку о покрићу губитка и смањењу основног капитала ради покрића губитка смањењем номиналне вредности акција, С бр. 8/15. Смањење основног капитала извршено је, у складу са чланом 321. Закона о привредним друштвима, смањењем номиналне вредности обичних акција са 1.210,00 динара по акцији на вредност од 651,89 динара по акцији, чиме је вредност акцијског капитала смањена за 2.358.733 хиљаде динара, а вредност друштвеног капитала је смањена за 2.540.767 хиљада динара. Акционари исте класе у спровођењу поступка смањења основног капитала Компаније имају исти третман, који се обезбеђује сразмерним смањењем вредности њихових акција.

Након извршеног смањења капитала у априлу 2015. године, основни капитал Компаније износи 5.722.354 хиљаде динара, од чега акцијски капитал износи 2.754.874 хиљаде динара, а друштвени капитал износи 2.967.480 хиљада динара. У конкретном случају, смањење основног капитала Компаније нема за последицу промену нето имовине Компаније, па се на ово смањење капитала не примењују одредбе из члана 319. Закона о привредним друштвима у погледу заштите поверилаца.

Компанија је извршила регистрацију наведене Одлуке о смањењу капитала у Агенцији за привредне регистре о чему је добила Решење бр. БД 57930/2015 од 3. јула 2015. године, а у Централном регистру хартија од вредности смањење акцијског капитала је извршено 12. августа 2015. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)

37.1. Основни и остали капитал (Наставак)

На дан 31. децембра 2019. године акцијски капитал Компаније (књиговодствена вредност) у износу од 2.754.874 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 2.754.874 хиљаде динара) налазио се у поседу укупно 3.384 акционара, од којих су 3.226 физичка лица, 141 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 17 су кастоди лица (31. децембар 2018. године: укупно 3.416 акционара, од којих су 3.251 физичка лица, 148 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 17 су кастоди лица).

Структура **акцијског капитала** на дан 31. децембра 2019. и 2018. године била је следећа:

Акционар	31. децембар 2019.			31. децембар 2018.		
	% учешћа	Број акција	у хиљадама динара	% учешћа	Број акција	у хиљадама динара
Република Србија	94,09%	3.976.455	2.592.124	94,09%	3.976.455	2.592.124
Комерцијална банка а.д. Београд	0,62%	26.207	17.084	0,62%	26.207	17.084
Utma Commers д.о.о. Београд	0,41%	17.493	11.403	0,41%	17.493	11.403
АМС осигурање а.д.о. Београд	0,35%	14.600	9.517	0,35%	14.600	9.517
Prudence Capital а.д. Београд	0,21%	8.720	5.684	0,23%	9.569	6.238
Рударско топионичарски басен Бор	0,18%	7.709	5.025	0,18%	7.709	5.025
Радовић Славиша	0,16%	6.714	4.377	0,17%	7.293	4.754
Саобраћајни факултет Београд	0,13%	5.547	3.616	0,13%	5.547	3.616
Коврлија Драган	0,13%	5.400	3.520	-	-	-
Металац а.д. Горњи Милановац	0,13%	5.391	3.514	0,13%	5.391	3.514
ТЦК Косјерић д.о.о.	0,12%	5.242	3.417	0,12%	5.242	3.417
Клинички центар Београд	0,12%	5.174	3.373	0,12%	5.174	3.373
Остала правна лица	1,28%	54.176	35.316	1,34%	56.816	37.037
Остала физичка лица	1,21%	51.324	33.456	1,20%	50.754	33.085
Кастоди и збирни рачун	0,86%	35.969	23.448	0,91%	37.871	24.687
Укупно	100,00%	4.226.121	2.754.874	100,00%	4.226.121	2.754.874

На дан 31. децембра 2019. године, берзанска цена акција Компаније износила је 3.316,00 динара (31. децембар 2018. године: 1.250,00 динара).

У складу са чланом 27. Закона о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 139/2014), основни капитал акционарског друштва за осигурање не може бити мањи од динарске противвредности следећих износа и то за:

- животна осигурања EUR 3.200.000; и
- све врсте неживотних осигурања EUR 3.200.000.

Структура **основног капитала** Компаније (акцијски и друштвени) на дан 31. децембра 2019. и 31. децембра 2018. године приказана је у следећој табели:

	31. децембар 2019.		31. децембар 2018.	
	РСД	EUR	РСД	EUR
Основни капитал				
Животна осигурања	1.125.103	9.568	1.125.103	9.519
Неживотна осигурања	4.597.251	39.095	4.597.251	38.896
Стање на дан	5.722.354	48.663	5.722.354	48.415

Остали капитал у износу од 131.421 хиљаду динара формиран је у складу са захтевима из МСФИ 1 "Прва примена Међународних стандарда за финансијско извештавање" и прелазних одредби Правилника о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за друштва за осигурање, на основу кога је Компанија извршила рекласификацију извора ванпословних средстава у корист рачуна осталог капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)**37.2. Нереализовани добици**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	1.387	1.387
Добици по основу власничких хартија од вредности расположивих за продају	602.538	313.427
Добици по основу дужничких хартија од вредности расположивих за продају	1.192.023	566.959
Стање на дан	1.795.948	881.773

Повећање добитака по основу власничких хартија од вредности расположивих за продају је последица повећања фер вредности акција Комерцијалне банке а.д. Београд које су класификоване као финансијска имовина расположива за продају, а повећање добитака по основу дужничких хартија од вредности расположивих за продају је последица повећања фер вредности државних дужничких хартија од вредности.

37.3. Нереализовани губици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Актуарски губици по основу планова дефинисаних примања	223.395	115.650
Губици по основу власничких хартија од вредности расположивих за продају	84.053	84.053
Губици по основу дужничких хартија од вредности расположивих за продају	153.015	73.654
Стање на дан	460.463	273.357

Повећање актуарских губитака по основу планова дефинисаних примања у износу 107.745 хиљада динара у 2019. години је последица исказивања актуарског губитка при обрачуна дугорочних резервисања за отпремине (Напомена 38.4).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
37. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)**37.4. Промене на рачунима капитала и резерви**

Промене на рачунима капитала и резерви током 2018. и 2019. године приказане су у следећој табели:

	Основни и остали капитал	Ревалори- зационе резерве	Нереали- зовани добити/ (губици), нето	Нераспоре- ђена добит	Укупно Кориговано
Стање - 1. јануар 2018. године, кориговано	5.853.775	3.007.506	227.741	1.397.318	10.486.340
Расподела добити - дивиденда	-	-	-	(1.126.618)	(1.126.618)
Ефекти усклађивања хартија од вредности преко капитала	-	-	392.801	-	392.801
Актуарски добити	-	-	253	-	253
Одложени порески ефекти	-	-	(12.379)	-	(12.379)
Пренос са једног на други облик капитала	-	(74.689)	-	74.689	-
Добитак текуће године	-	-	-	1.571.200	1.571.200
Укупан резултат текуће године	-	(74.689)	380.675	1.645.889	1.951.875
Стање - 31. децембар 2018. године, кориговано	5.853.775	2.932.817	608.416	1.916.589	11.311.597
Расподела добити - дивиденда	-	-	-	(1.481.354)	(1.481.354)
Повећање математичке резерве	-	-	-	(78.267)	(78.267)
Процена некретнина - повећање	-	211.924	-	-	211.924
Процена некретнина - смањење	-	(41.451)	-	-	(41.451)
Ефекти усклађивања хартија од вредности преко капитала	-	-	885.834	-	885.834
Актуарски губици по основу отпремнина	-	-	(107.745)	-	(107.745)
Одложени порески ефекти	-	(25.571)	(51.020)	-	(76.591)
Пренос са једног на други облик капитала	-	(78.379)	-	78.379	-
Добитак текуће године	-	-	-	3.001.816	3.001.816
Укупан резултат текуће године	-	66.523	727.069	3.080.195	3.873.787
Стање - 31. децембар 2019. године	5.853.775	2.999.340	1.335.485	3.437.163	13.625.763

38. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Математичка резерва	4.873.732	4.505.603
Резерве за изравнање ризика	94.227	81.366
Резерве за бонусе и попусте	156.586	158.930
Друга дугорочна резервисања	956.122	764.525
Стање на дан	6.080.667	5.510.424

Друга дугорочна резервисања на дан 31. децембра 2019. године састоје се од резервисања за бенефиције запослених у износу од 901.282 хиљаде динара и резервисања за судске спорове у износу од 54.840 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
38. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (Наставак)

Промене на рачунима дугорочних резервисања у 2018. и 2019. години биле су следеће:

	У хиљадама динара					Укупно
	Математичка резерва*	Резерве за изравнање ризика	Резерве за бонусе и попусте	Резервисања за отпремнине и јубиларне награде**	Резервисања за судске спорове у току	
Стање - 1. јануар 2018. године	4.086.754	68.638	209.082	637.658	76.100	5.078.232
Додатна резервисања	429.392	12.729	29.373	102.279	3.180	576.953
Смањења по обрачуна	(10.495)	-	(79.526)	-	-	(90.021)
Искоришћена резервисања	-	-	-	(54.691)	-	(54.691)
Остало	(48)	(1)	1	(1)	-	(49)
Стање - 31. децембар 2018. године	4.505.603	81.366	158.930	685.245	79.280	5.510.424
Додатна резервисања	316.201	12.861	27.158	276.533	-	632.753
Смањења по обрачуна	(27.280)	-	(29.501)	-	(24.440)	(81.221)
Искоришћена резервисања	-	-	-	(60.496)	-	(60.496)
Расподела добити (Напомена 37)	78.267	-	-	-	-	78.267
Остало	941	-	(1)	-	-	940
Стање - 31. децембар 2019. године	4.873.732	94.227	156.586	901.282	54.840	6.080.667

* Математичка резерва се обрачунава по нето проспективној методи.

** Обелодањивање дугорочних резервисања за бенефиције запослених се врши у складу са МРС 19 (Напомена 38.4)

38.1. Математичка резерва

Обрачун математичке резерве извршен је у складу са актима Компаније и Одлуком Народне банке Србије о техничким резервама. Математичка резерва на дан 31. децембра 2019. године износи 4.873.732 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 4.505.603 хиљаде динара). Од овог износа на чисту математичку резерву са преносном премијом односи се 4.784.954 хиљаде динара, резерву добити 83.330 хиљада динара, а резерву будућих трошкова 5.448 хиљада динара.

Учешће реосигураваача на дан 31. децембра 2019. године у математичкој резерви износи 3.002 хиљаде динара. Такође, вршена је провера довољности резервације и утврђени износ по ЛАТ тесту прокњижен је у пословним књигама Компаније као део математичке резерве. Повећање математичке резерве у односу на стање на дан 31. децембра 2018. године износи 368.129 хиљада динара.

38.2. Резерва за изравнање ризика (РЗИР)

Обрачунате РЗИР на дан 31. децембра 2019. године износе 94.227 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 81.366 хиљада динара), што је повећање у односу на претходну годину за 12.861 хиљаду динара (Напомена 8).

38.3. Резерве за бонусе и попусте

Резерве за бонусе и попусте на дан 31. децембра 2019. године износе 156.586 хиљада динара и у односу на крај претходне године, када су износиле 158.930 хиљада динара, смањене су за 2.344 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
38. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (Наставак)**38.4. Резервисања у складу са МРС 19 "Примања запослених"**

	У хиљадама динара			
	Отпрем- нине	Јубиларне награде	Неискош- ћени годишњи одмори	Укупно
Стање - 1. јануар 2019. године	338.719	326.412	20.114	685.245
Трошак услуга	22.820	36.657	700	60.177
Трошак камата	16.089	15.506	-	31.595
Плаћене бенефиције	(11.526)	(48.277)	(693)	(60.496)
Актуарски губици	107.745	77.016	-	184.761
Стање - 31. децембар 2019. године	473.847	407.314	20.121	901.282

Обрачун дугорочних резервисања у складу са МРС 19, за јубиларне награде и отпремнине приликом одласка у пензију, израђен је на основу следећег:

- података о запосленим, њиховим годинама старости, радном стажу и висини примања, интерним актима и пословним политикама Компаније;
- пословног плана Компаније;
- података Републичког завода за статистику о зарадама у Републици Србији, Закона о раду и Закона о порезу на доходак грађана;
- прогноза економских кретања датих од стране Владе Србије и Народне банке Србије; и
- актуарских претпоставки.

Актуарске претпоставке коришћене у обрачуну су следеће:

- таблице морталитета РЗС Србије 2010-2012., посебно за мушки и женски пол;
- стопа инвалидитета (вероватноћа настанка потпуне радне неспособности) која износи 0,1%;
- пројектована стопа раста зарада од 5%;
- дисконтна стопа од 3%; и
- стопа флукуације 2%.

38.5. Резервисања за судске спорове

Компанија је у текућем извештајном периоду извршила смањење резервисања за судске спорове у износу 24.440 хиљада динара, тако да укупно резервисање на дан 31. децембра 2019. године по наведеном основу износи 54.840 хиљада динара (Напомена 57).

39. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Стање одложених пореских обавеза приказано је у Напомени 23.3.

Промене на рачуну одложених пореских обавеза у току године приказане су како следи:

	У хиљадама динара	
	2019.	2018.
Стање на дан 1. јануара	372.068	346.470
Ефекат одложених пореза по основу средстава која подлежу амортизацији	38.784	16.769
Ефекат одложених пореза по основу усклађивања вредности хартија до вредности расположивих за продају	51.020	12.380
Ефекат одложених пореза по основу резервисања за отпремнине	(4.108)	(3.551)
Стање на дан 31. децембра	457.764	372.068

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
40. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе по основу штета и уговорених износа у земљи	48.178	145.359
Обавезе по основу штета и уговорених износа у иностранству	229	229
Обавезе по основу удела у штетама из саосигурања у земљи	14.656	1.514
Стање на дан	63.063	147.102

41. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРЕМИЈУ, ЗАРАДЕ И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ**41.1. Обавезе за премију, зараде и друге обавезе**

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе за премију саосигурања у земљи	851.487	773.503
Обавезе за премију реосигурања у земљи	367.119	310.363
Обавезе за провизију из послова осигурања и реосигурања	51.827	41.242
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	198.405	170.412
Примљени аванси	224.694	126.022
Обавезе према добављачима	151.188	148.670
Обавезе према добављачима - повезана правна лица (Напомена 51)	27.584	25.718
Обавезе за порез на послове осигурања	70.185	69.067
Обавезе за дивиденде и учешћа у резултату	2.011.341	1.239.994
Остале обавезе за порезе доприносе и друге дажбине	3.072	5.165
Обавезе према запосленима	11.935	8.445
Обавезе према Удружењу осигуравајућих организација	17.334	16.818
Обавезе према РФЗО - 5% АО	103.646	46.595
Остале краткорочне обавезе	37.661	41.413
Стање на дан	4.127.478	3.023.427

У току 2019. године дошло је до повећања обавеза за премију, зараду и друге обавезе, што је пре свега резултат повећања обавеза за дивиденду за 771.347 хиљада динара у односу на претходну годину.

Исказана обавеза за дивиденду у износу 2.011.341 хиљаду динара на дан 31. децембра 2019. године односи се највећим делом на дивиденду која припада друштвеном капиталу у износу од 2.008.190 хиљада динара (по основу расподеле добитка из 2018. године износ од 768.196 хиљада динара - Напомена 37, односно по основу расподеле добитка оствареног у 2017. и ранијим годинама износ од 1.239.994 хиљаде динара).

Остатак у износу од 3.151 хиљаду динара се односи на обавезе за дивиденду по основу расподеле добити остварене у 2018. години за акционаре којима дивиденда није исплаћена јер члан Централног регистра хартија од вредности коме су пренета средства по основу исплате дивиденде, није могао да утврди податке о лицима која имају право на дивиденду, те су сходно Правилима пословања Централног регистра хартија од вредности средства враћена Компанији, уз спецификацију акционара којима дивиденда није исплаћена и у ком износу.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
41. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРЕМИЈУ, ЗАРАДЕ И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ (Наставак)**41.2. Обавезе према рочности доспећа**

		У хиљадама динара			
	31. децембар	Штете	Добављачи	Са/ре-осигурање	Укупно
Недоспело	2018.	12.308	126.254	994.815	1.133.377
	2019.	948	143.542	1.099.753	1.244.243
0 – 60	2018.	62.137	25.309	25.825	113.271
	2019.	44.564	30.585	16.909	92.058
60 – 90	2018.	8.505	1.224	2.081	11.810
	2019.	98	0	9.928	10.026
90 и више	2018.	64.152	21.601	61.145	146.898
	2019.	17.453	4.645	92.016	114.114
УКУПНО	2018.	147.102	174.388	1.083.866	1.405.356
	2019.	63.063	178.772	1.218.606	1.460.441

41.3. Обавезе за порез из резултата

Компанија је у пореском билансу сходно Закону о порезу на добит ("Службени гласник РС", бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - др. закон, 142/2014, 91/2015 - аутентично тумачење, 112/2015, 113/17, 95/2018 и 86/2019) исказала обавезу по основу пореза на добитак у 2019. години у износу 401.697 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 136.872 хиљаде динара).

Компанија је аконтативно по Решењу о порезу на добитак из 2018. године уплатила износ који на дан 31. децембра 2019. године износи 129.730 хиљада динара.

42. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

		У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	
Преносне премије животних осигурања	409.598	197.857	
Преносне премије неживотних осигурања	11.835.262	11.234.948	
Преносне премије саосигурања - живот	8.159	-	
Преносне премије саосигурања - неживот	304.706	144.118	
Стање на дан	12.557.725	11.576.923	

Обрачун преносне премије извршен је у складу са актима Компаније и релевантном одлуком Народне банке Србије, методом "pro rata temporis".

Укупна преносна премија на дан 31. децембра 2019. године износи 12.557.725 хиљада динара, и у односу на претходну годину виша је за 980.802 хиљаде динара (Напомена 5), када је износила 11.576.923 хиљаде динара.

43. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Компанија је образовала резерве за неистекле ризике на дан 31. децембра 2019. године у износу 225.089 хиљада динара, док је стање на дан 31. децембра 2018. године након корекције почетног стања износило 164.451 хиљаду динара. У односу на претходну годину резерве за неистекле ризике су повећане за износ од 60.638 хиљада динара (Напомена 5).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
44. ДРУГА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Допринос за превентиву	1.004.909	953.710
Остала пасивна временска разграничења - унапред обрачунати трошкови	28.895	19.303
Стање на дан	1.033.804	973.013

Кретање на рачуну **доприноса за превентиву** у 2019. и 2018. години приказано је у табели у наставку:

	У хиљадама динара	
	2019.	2018.
Стање на дан 1. јануара	953.710	864.217
Повећање у току периода (Напомена 8)	303.740	333.207
Исплате осигураницима	(252.541)	(243.714)
Стање на дан 31. децембра	1.004.909	953.710

45. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Резервисане штете животних осигурања:		
- настале непријављене штете	96.752	18.767
- настале пријављене штете	40.598	28.809
	137.350	47.576
Резервисане штете неживотних осигурања		
- настале непријављене штете	7.132.857	6.084.078
- настале пријављене штете	5.270.184	4.647.222
	12.403.041	10.731.300
Резервисане штете саосигурања:		
- живот	737	-
- неживот	15.506	29.762
	16.243	29.762
Стање на дан	12.556.634	10.808.638

Резервисане штете на дан 31. децембра 2019. године утврђене су у складу са Правилником Компаније и износе 12.556.634 хиљаде динара, док су на исти датум претходне године износиле 10.808.638 хиљада динара. Повећање резервисаних штета у односу на претходну годину износи 1.747.996 хиљада динара. Промене на рачунима резервисаних штета приказане су у Напомени 56.3.

Износ резервисаних штета је утврђен у складу са Правилником Компаније и Одлуком Народне банке Србије о техничким резервама.

Полазни интервали поверења (који одређују износе маргине ризика) су били коначни интервали на крају претходне године: за врсту 01 - 40%; за врсту 02 - 70%; за врсту 03 - 84,119%; за врсту 08 - 97,94875%; за врсту 09 - 40%; за врсту 10 - 99,99999904238%; за врсту 13 - 67,087% и за врсту 18 - 62%. После поређења са искуством кориговани су интервали поверења на следећим врстама осигурања : 01 - 99,93%; 02 - 96%; 03 - 93,85%; 08 - 40,00%; 10 - 99,89%, 13 - 64,2% и 18 - 99,91%. По обрачуну насталих непријављених штета извршен је обрачун по ЛАТ тесту, који је кориговао интервале поверења на врстама осигурања 08 - 85,366%; 09 - 91,219% и 10 - 99,999999620672%, тако да коначна резервација задовољава критеријуме поређења са искуством и тест адекватности обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
45. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (Наставак)

Интервали поверења одређују износ маргине ризика који је потребно имати на нивоу врсте осигурања у зависности од поређења са искуством и теста адекватности резервисаних штета. Основа за обрачун су развојни троуглови пријављених штета (*incurred claims*) насталих од 2005. – 2019. године (уз кориговање резервисаних насталих пријављених штета ранијих година на основу остварења до дана обрачуна). Остале врсте осигурања се раде паушалном методом.

Утврђен износ резервисаних штета је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење обавеза Компаније.

46. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Остала потраживања (а)	191.854	82.711
Примљене менице (б)	948.982	337.764
Издате менице (в)	16.490	14.182
Стање на дан	1.157.326	434.657

(а) У ванбилансној евиденцији Компаније евидентирано је потраживања/обавеза у износу од 191.854 хиљаде динара. Наведени износ се односи на:

- потраживање/обавезу у износу од USD 862.019, односно 90.442 хиљаде динара по Решењу о извршењу Привредног суда у Београду 4 И-1747/12 од 24. априла 2012. године; и
- потраживање у износу од 101.412 хиљада динара које се односи на обрачунату неисплаћену дивиденду Комерцијалне банке а.д. Београд по основу одлука скупштине банке о подели добитка из 2014, 2017. и 2018. године и нераспоређеног добитка ранијих година.

(б) Компанија на дан 31. децембра 2019. године поседује укупно 6.042 меница које су примљене, најчешће, као средство обезбеђења, од чега се 5.851 односе на неживотна осигурања, а 191 на животна осигурања. Од укупног броја примљених меница 6.003 су бланко, док су осталих 39 попуњене на укупан износ од 948.976 хиљада динара.

(в) Компанија је на дан 31. децембра 2019. године издала укупно 641 бланко меницу и 74 попуњених на износ од 16.490 хиљада динара као средство финансијског обезбеђења за потребе учешћа на тендерима, по уговорима о издавању банкарских гаранција као и по другим основама (закуп пословног простора, отварање рачуна). Износи на који се бланко менице могу попунити дефинисани су конкретним меничним овлашћењем.

Компанија је дана 14. јула 2017. године закључила са МТС банком а.д. Београд Уговор бр. 360052400280103892 о регулисању односа којим је Компанији до 30. јуна 2018. године одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једновременно ванбилансно задужење Компаније код банке по овом уговору не може прећи износ од 200.000 хиљада динара. Рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог Уговора, не може бити дужи од 30. јуна 2022. године, а средства обезбеђења су менице Компаније. Дана 29. јуна 2018. године, Компанија је са МТС банком а.д. Београд закључила Анекс 1 Уговора о регулисању односа, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 30. јуна 2019. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора не може бити дужи од 30. јуна 2023. године.

Дана 24. јуна 2019. године, Компанија је са МТС банком а.д. Београд закључила Анекс 2 наведеног уговора, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 30. јуна 2020. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 30. јуна 2024. године. По основу гаранција прибављених од МТС банке а.д. Београд, до 14. јула 2017. године, средство обезбеђења је био наменски депозит Компаније који се сукцесивно ослобађа по доспећу сваке гаранције која је издата до тог датума, а рок важења последње гаранције по том основу је 1. октобар 2019. године. Компанија на дан 31. децембра 2019. године нема наменски депозит за гаранције код МТС банке а.д. Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

46. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА (Наставак)

Компанија је дана 17. јула 2017. године закључила са Комерцијалном банком а.д. Београд Уговор о оквирном износу за ангажовање банке бр. 00-418-0001445.8 којим је Компанији до 11. јула 2018. године одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једновременно ванбилансно задужење Компаније код банке по овом уговору не може прећи износ од EUR 5.500 хиљада у динарској противвредности. Рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 11. јула 2020. године, а средства обезбеђења су менице Компаније.

Дана 30. јула 2018. године, Компанија је са Комерцијалном банком а.д. Београд закључила Анекс 1 Уговора о оквирном износу за ангажовање, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 11. јула 2019. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 11. јула 2023. године. Дана 5. септембра 2018. године, Компанија је са Комерцијалном банком а.д. Београд закључила Анекс 2 Уговора о оквирном износу за ангажовање банке којим је повећан обнављајући оквир за издавање гаранција и писама о намерама на износ од EUR 8.700 хиљада у динарској противвредности.

Дана 18. јула 2019. године Компанија је са Комерцијалном банком а.д. Београд закључила Анекс 3 Уговора о оквирном износу за ангажовање банке, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 11. јула 2020. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 11. јула 2024. године

На дан 31. децембра 2019. године стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од МТС банке а.д. Београд укупно износи 81.568 хиљада динара, EUR 8.928,00 и USD 10.049,30 (31. децембар 2018. године: гаранције у износу од 81.828 хиљада динара и EUR 8.928,00 и USD 10.049,30).

Стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од Комерцијалне банке а.д. Београд на дан 31. децембра 2019. године укупно износи 571.947 хиљада динара (31. децембар 2018. године: гаранције у износу од 571.669 хиљада динара).

47. СРЕДСТВА ТЕХНИЧКИХ И ГАРАНТНИХ РЕЗЕРВИ

47.1. Техничке резерве

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
						<i>Кориговано</i>
Математичка резерва	4.873.732	-	4.873.732	4.505.603	-	4.505.603
Резерве за изравнање ризика	-	94.227	94.227	-	81.366	81.366
Резерве за бонусе и попусте	10.620	145.966	156.586	-	158.930	158.930
Резерве за преносне премије	417.757	12.139.968	12.557.725	197.857	11.379.066	11.576.923
Резерве за неистекле ризике	-	225.089	225.089	-	164.451	164.451
Резервисане штете	138.087	12.418.547	12.556.634	47.576	10.761.062	10.808.638
Стање на дан	5.440.196	25.023.797	30.463.993	4.751.036	22.544.875	27.295.911

Укупне обрачунате техничке резерве Компаније на дан 31. децембра 2019. године износе 30.463.993 хиљаде динара. На дан 31. децембра 2018. године, након корекције почетног стања, техничке резерве износиле су 27.295.911 хиљада динара.

Техничке резерве у самопридржају на дан 31. децембра 2019. године износе 28.555.529 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 25.815.340 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
47. СРЕДСТВА ТЕХНИЧКИХ И ГАРАНТНИХ РЕЗЕРВИ (Наставак)**47.2. Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара**

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача:						
Резерве за преносне премије	328	1.190.442	1.190.770	-	932.345	932.345
Резервисане штете	-	714.692	714.692	-	546.165	546.165
Остале техничке резерве	3.002	-	3.002	2.061	-	2.061
Стање на дан	3.330	1.905.134	1.908.464	2.061	1.478.510	1.480.571

47.3. Депоновање и улагање средстава техничких резерви и валутна структура инвестираних средстава

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Хартије од вредности које је издала Република Србија	4.755.428	14.395.265	19.150.693	4.430.883	14.266.134	18.697.017
Акције којима се тргује	225.576	1.031.905	1.257.481	178.107	850.299	1.028.406
Инвестиционе некретнине	17.685	1.820.525	1.838.210	32.179	1.745.038	1.777.217
Орочени депозити код банака	310.138	4.342.833	4.652.971	52.330	1.899.000	1.951.330
Готовина	128.039	1.528.135	1.656.174	55.476	1.506.849	1.562.325
Потраживања за недоспеле премије	-	-	-	-	799.045	799.045
Остали облици улагања техничких резерви	3.330	1.905.134	1.908.464	2.061	1.478.510	1.480.571
Стање на дан	5.440.196	25.023.797	30.463.993	4.751.036	22.544.875	27.295.911

Компанија је обезбедила потпуну покривеност техничких резерви прописаним облицима улагања у складу са Законом о осигурању и Одлуком Народне банке Србије о инвестирању средстава осигурања ("Службени гласник РС", бр. 55/2015 и 111/2017).

Валутна структура инвестираних средстава обе врсте осигурања одговара структури обавеза по основу тих осигурања по свим материјално значајним валутама.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

47. СРЕДСТВА ТЕХНИЧКИХ И ГАРАНТНИХ РЕЗЕРВИ (Наставак)

47.4. Гарантна резерва и депоновање и улагање средстава гарантне резерве

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Примарни капитал (I)	1.897.292	10.096.142	11.993.434	1.662.556	8.732.020	10.394.576
Уплаћени основни капитал по основу обичних акција	1.125.103	4.597.251	5.722.354	1.125.103	4.597.251	5.722.354
Ревалоризационе резерве с нереализованим резултатима	724.257	3.610.568	4.334.825	485.870	3.055.363	3.541.233
Нераспоређени добитак ранијих година	24.763	410.584	435.347	5.543	339.846	345.389
Нераспоређени добитак текуће године, до 50 %	23.169	1.477.739	1.500.908	46.040	739.560	785.600
Допунски капитал (II)	-	-	-	-	-	-
Одбитне ставке - први део (III)	-	(26.397)	(26.397)	-	(69.622)	(69.622)
Нематеријална улагања (имовина)	-	(26.397)	(26.397)	-	(69.622)	(69.622)
Губитак текуће године и непокривени губитак ранијих година	-	-	-	-	-	-
Гарантни капитал (I+II+III)	1.897.292	10.069.745	11.967.037	1.662.556	8.662.398	10.324.954
Одбитне ставке - други део (IV)	(259.353)	(270.566)	(529.919)	(259.353)	(280.673)	(540.026)
Удели, односно акције других друштава за осигурање са седиштем у Републици Србији	(259.353)	(174.273)	(433.626)	(259.353)	(174.273)	(433.626)
Неликвидна средства	-	(96.293)	(96.293)	-	(106.400)	(106.400)
Гарантна резерва - прелиминарни резултат (I + II+III +IV)	1.637.939	9.799.179	11.437.118	1.403.203	8.381.725	9.784.928
Одбитак за случај из члана 124. став 6. тачка 1) Закона о осигурању	(396.669)	(1.650.732)	(2.047.401)	(205.229)	(1.379.018)	(1.584.247)
Гарантна резерва - коначни резултат	1.241.270	8.148.447	9.389.717	1.197.974	7.002.707	8.200.681

Депоновање и улагање средстава гарантне резерве приказано је у следећој табели:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Акције којима се тргује	259.353	174.273	433.626	259.353	174.273	433.626
Акције којима се не тргује	48.487	867.928	916.415	48.487	867.928	916.415
Власнички удели	12.552	226.515	239.067	12.552	146.515	159.067
Инвестиционе некретнине	107.096	-	107.096	114.582	-	114.582
Грађевински објекти који служе за обављање делатности	580.881	5.454.726	6.035.607	564.671	5.137.927	5.702.598
Потраживања по основу премије и остала потраживања	232.901	906.331	1.139.232	156.718	106.118	262.836
Разграничени плаћени трошкови, залихе и активна временска разграничења	-	54.530	54.530	41.611	54.814	96.425
Опрема, нематеријална улагања и остала имовина	-	464.144	464.144	-	515.132	515.132
Стање на дан	1.241.270	8.148.447	9.389.717	1.197.974	7.002.707	8.200.681

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
48. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Законом о осигурању, чл. 25. и чл. 124. до 130. и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање ("Службени гласник РС", бр. 51/2015), прописани су начин и динамика процене услова који се односе на адекватност капитала, односно начин и динамика обрачуна гарантног капитала и захтеване маргине солвентности за неживотна и животна осигурања.

У следећој табели дат је обрачун адекватности капитала сагласно Закону о осигурању, према подацима на дан 31. децембра 2019. и 2018. године.

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
1. Гарантни капитал	1.897.292	10.069.745	11.967.037	1.662.556	8.662.398	10.324.954
2. Гарантна резерва (расположива маргина солвентности)	1.241.270	8.148.447	9.389.717	1.197.974	7.002.707	8.200.681
3. Маргина солвентности (захтевана маргина солвентности)	343.711	4.103.937	4.447.648	299.816	4.061.794	4.361.610
4. Разлика гарантне резерве и захтеване маргине солвентности (2-3)	<u>897.559</u>	<u>4.044.510</u>	<u>4.942.069</u>	<u>898.158</u>	<u>2.940.913</u>	<u>3.839.071</u>
5. Однос захтеване маргине солвентности и гарантног капитала (3:1 < 3)	<u>0,18</u>	<u>0,41</u>	<u>0,37</u>	<u>0,18</u>	<u>0,47</u>	<u>0,42</u>
6. Износ прописан чланом 27. Закона о осигурању	<u>376.297</u>	<u>376.297</u>	<u>752.594</u>	<u>378.223</u>	<u>378.223</u>	<u>756.446</u>
7. Разлика гарантног капитала и износа прописаног чланом 27. Закона о осигурању (1-6 > 0)	<u>1.520.995</u>	<u>9.693.448</u>	<u>11.214.443</u>	<u>1.284.333</u>	<u>8.284.175</u>	<u>9.568.508</u>
8. Однос гарантне резерве (расположиве МС) и захтеване маргине солвентности (2:3)	<u>3,61</u>	<u>1,99</u>	<u>2,11</u>	<u>4,00</u>	<u>1,72</u>	<u>1,88</u>

Компанија је испунила све услове који се односе на адекватност капитала, прописане Законом о осигурању и подзаконским актима, тако што је:

- Однос гарантне резерве (расположива маргина солвентности) и захтеване маргине солвентности 1,99 за неживотна осигурања и 3,61 за животна осигурања.
- Однос захтеване маргине солвентности и гарантног капитала 0,41 за неживотна осигурања и 0,18 за животна осигурања.

Гарантни капитал већи је од износа основног капитала прописаног чланом 27. Закона о осигурању за 9.693.448 хиљада динара код неживотних осигурања и за 1.520.995 хиљада динара код животних осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

49. СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА

Компанија је сходно захтевима Закона о осигурању и пратећих подзаконских аката извршила раздвајање имовине која може служити или служи за измирење обавеза по основу осигурања и припадајућег капитала и обавеза животног односно неживотног осигурања.

Имовина животног, односно неживотног осигурања, као и припадајући капитал и обавезе приказани су у следећој табели:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно Кориговано
АКТИВА						
СТАЛНА ИМОВИНА	1.618.678	10.552.300	12.170.978	1.548.440	9.918.068	11.466.508
Нематеријална улагања (имовина)	-	26.397	26.397	-	69.622	69.622
Софтвер и остала права	346	15.351	15.697	-	7.717	7.717
Некретнине, постројења и опрема	1.183.614	8.466.368	9.649.982	1.149.872	8.268.662	9.418.534
Дугорочни финансијски пласмани	434.718	1.682.786	2.117.504	398.568	1.522.315	1.920.883
Остала дугорочна средства	-	361.398	361.398	-	49.752	49.752
ОБРТНА ИМОВИНА	5.859.320	33.099.386	38.958.706	5.036.607	27.537.673	32.574.280
Залихе	-	54.530	54.530	-	54.814	54.814
Потраживања, пласмани и готовина	5.777.175	28.601.864	34.379.039	4.992.921	22.870.091	27.863.012
Порез на додатну вредност	-	-	-	-	-	-
Активна временска разграничења	78.815	2.537.858	2.616.673	41.625	3.134.258	3.175.883
Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	3.330	1.905.134	1.908.464	2.061	1.478.510	1.480.571
УКУПНА АКТИВА	7.477.998	43.651.686	51.129.684	6.585.047	37.455.741	44.040.788
ПАСИВА						
КАПИТАЛ	1.920.462	11.705.301	13.625.763	1.708.595	9.603.002	11.311.597
Основни и остали капитал	1.125.103	4.728.672	5.853.775	1.125.103	4.728.672	5.853.775
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	223.629	2.775.711	2.999.340	213.814	2.719.003	2.932.817
Нереализовани добици	540.525	1.255.423	1.795.948	298.464	583.309	881.773
Нереализовани губици	(39.897)	(420.566)	(460.463)	(26.408)	(246.949)	(273.357)
<i>Нераспоређена добит</i>	<i>71.102</i>	<i>3.366.061</i>	<i>3.437.163</i>	<i>97.622</i>	<i>1.818.967</i>	<i>1.916.589</i>
1. Нераспоређени добитак ранијих година	24.763	410.584	435.347	5.543	339.846	345.389
2. Нераспоређени добитак текуће године	46.339	2.955.477	3.001.816	92.079	1.479.121	1.571.200
РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	5.482.244	32.021.677	37.503.921	4.780.701	27.948.490	32.729.191
Дугорочна резервисања	4.884.352	1.196.315	6.080.667	4.505.603	1.004.821	5.510.424
Одложене пореске обавезе	-	457.764	457.764	-	372.068	372.068
Краткорочне обавезе	42.048	4.550.190	4.592.238	29.665	3.294.009	3.323.674
Пасивна временска разграничења	417.757	13.398.861	13.816.618	197.857	12.516.530	12.714.387
Резервисане штете	138.087	12.418.547	12.556.634	47.576	10.761.062	10.808.638
УКУПНА ПАСИВА	7.402.706	43.726.978	51.129.684	6.489.296	37.551.492	44.040.788

Компанија, посебно за групу животних односно групу неживотних осигурања:

- разграничава имовину која служи или може служити за измирење обавеза по основу осигурања и припадајући капитал и обавезе; и
- управља имовином која служи или може служити за измирење обавеза по основу осигурања и припадајући капитал и обавезе, с тим да средства и њихове изворе не пребацује из једне групе осигурања у другу.

Неслагање активе и пасиве групе животних/неживотних осигурања у износу од 75.292 хиљаде динара на дан 31. децембра 2019. године (31. децембар 2018. године: 95.751 хиљада динара) је резултат интерних односа између групе животних осигурања и групе неживотних осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
49. СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА (Наставак)

У наставку је скраћени биланс успеха групе животних осигурања и групе неживотних осигурања за 2019. и 2018. годину:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра					
	2019.			2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно Кориговано
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ						
Пословни (функционални) приходи	2.411.300	22.914.949	25.326.249	2.106.757	21.773.770	23.880.527
Пословни (функционални) расходи	(2.046.552)	(13.401.682)	(15.448.234)	(1.677.853)	(12.753.214)	(14.431.067)
ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	364.748	9.513.267	9.878.015	428.904	9.020.556	9.449.460
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ						
Приходи од инвестирања средстава осигурања	333.793	1.219.146	1.552.939	296.666	971.177	1.267.843
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(7.319)	(65.252)	(72.571)	(15.578)	(27.279)	(42.857)
ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	326.474	1.153.894	1.480.368	281.088	943.898	1.224.986
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА	(622.899)	(7.797.732)	(8.420.631)	(564.244)	(7.940.468)	(8.504.712)
1. Трошкови прибаве	(452.938)	(6.039.391)	(6.492.329)	(425.778)	(6.345.187)	(6.770.965)
2. Трошкови управе	(167.663)	(1.829.020)	(1.996.683)	(135.271)	(1.675.611)	(1.810.882)
3. Остали трошкови спровођења осигурања	(4.479)	(31.978)	(36.457)	(3.342)	(28.535)	(31.877)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	2.181	102.657	104.838	147	108.865	109.012
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	68.323	2.869.429	2.937.752	145.748	2.023.986	2.169.734
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	5.605	207.863	213.468	6.019	489.356	495.375
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(4.445)	(27.116)	(31.561)	(4.285)	(33.169)	(37.454)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	65.386	1.556.994	1.622.380	108.437	628.958	737.395
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(96.086)	(1.348.501)	(1.444.587)	(167.841)	(1.511.493)	(1.679.334)
Остали приходи	9.395	175.313	184.708	4.881	89.133	94.014
Остали расходи	(1.839)	(60.770)	(62.609)	(922)	(48.076)	(48.998)
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	46.339	3.373.212	3.419.551	92.037	1.638.695	1.730.732
Нето добитак/(губитак) пословања које се обуставља, позитивни/(негативни) негативни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	-	(6.933)	(6.933)	42	(9.484)	(9.442)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	46.339	3.366.279	3.412.618	92.079	1.629.211	1.721.290
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК						
Порез на добитак	-	(401.697)	(401.697)	-	(136.872)	(136.872)
Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	-	(9.105)	(9.105)	-	(13.218)	(13.218)
НЕТО ДОБИТАК	46.339	2.955.477	3.001.816	92.079	1.479.121	1.571.200

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

У хиљадама динара													
	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остале врсте неживотних осигурања	Неживотна осигурања збирно	УКУПНО за 2019. годину
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7	8	9	10	11	12(Σ4+.+11)	13 (3+12)
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	2.264.719	146.581	2.411.300	1.295.576	2.306.086	297.098	7.635	4.964.761	12.651.872	145.090	600.856	22.268.974	24.680.274
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	-	-	-	647	1.326	161	32	1.888	356.337	93	174	360.658	360.658
Остали пословни приходи	-	-	-	999	8.915	492	53	217.953	41.440	14.977	488	285.317	285.317
	2.264.719	146.581	2.411.300	1.297.222	2.316.327	297.751	7.720	5.184.602	13.049.649	160.160	601.518	22.914.949	25.326.249
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(326.821)	-	(326.821)	(6.975)	(13.440)	(8.044)	(13)	(119.980)	(1.083.939)	(13.803)	(456)	(1.246.650)	(1.573.471)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(1.513.596)	(62.182)	(1.575.778)	(740.843)	(1.552.095)	(154.183)	(2.644)	(2.436.526)	(4.309.562)	(111.571)	(209.747)	(9.517.171)	(11.092.949)
Резервисане штете	(86.268)	(4.243)	(90.511)	(189.112)	(50.446)	17.423	661	122.082	(1.335.751)	(3.314)	(50.501)	(1.488.958)	(1.579.469)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	-	-	-	75	110.444	1.703	1	9.977	255.180	98.598	2.976	478.954	478.954
Смањење осталих техничких резерви – нето	27.280	-	27.280	-	-	129	-	-	-	29.372	-	29.501	56.781
Расходи за бонусе и попусте	(80.722)	-	(80.722)	(147.222)	(350.612)	(33.298)	(852)	(1.053.156)	(29.769)	(619)	(41.830)	(1.657.358)	(1.738.080)
Остали пословни расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(1.980.127)	(66.425)	(2.046.552)	(1.084.077)	(1.856.149)	(176.270)	(2.847)	(3.477.603)	(6.503.841)	(1.337)	(299.558)	(13.401.682)	(15.448.234)
Добитак – бруто пословни резултат	284.592	80.156	364.748	213.145	460.178	121.481	4.873	1.706.999	6.545.808	158.823	301.960	9.513.267	9.878.015
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	315.981	17.812	333.793	109.002	109.960	94.653	29.443	231.018	510.893	62.122	72.055	1.219.146	1.552.939
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(6.934)	(385)	(7.319)	(5.373)	(5.481)	(4.672)	(1.450)	(14.248)	(27.503)	(3.044)	(3.481)	(65.252)	(72.571)
Добитак из инвестиционе активности	309.047	17.427	326.474	103.629	104.479	89.981	27.993	216.770	483.390	59.078	68.574	1.153.894	1.480.368

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (Наставак)

У хиљадама динара													
	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остале врсте неживотних осигурања	Неживотна осигурања збирно	УКУПНО за 2019. годину
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7	8	9	10	11	12(Σ4+.+11)	13 (3+12)
ТСО													
Трошкови прибаве	(427.582)	(25.356)	(452.938)	(320.524)	(680.031)	(64.162)	(7.777)	(1.257.361)	(3.372.611)	(26.232)	(310.693)	(6.039.391)	(6.492.329)
Трошкови управе	(158.467)	(9.196)	(167.663)	(137.857)	(239.292)	(72.675)	(20.003)	(396.308)	(795.975)	(45.942)	(120.968)	(1.829.020)	(1.996.683)
Остали трошкови спровођења осигурања	(4.238)	(241)	(4.479)	(3.189)	(2.658)	(3.444)	(1.118)	(5.323)	(11.465)	(2.318)	(2.463)	(31.978)	(36.457)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	2.181	-	2.181	5	183	2.247	914	79.485	7.068	10.417	2.338	102.657	104.838
	(588.106)	(34.793)	(622.899)	(461.565)	(921.798)	(138.034)	(27.984)	(1.579.507)	(4.172.983)	(64.075)	(431.786)	(7.797.732)	(8.420.631)
Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат	5.533	62.790	68.323	(144.791)	(357.141)	73.428	4.882	344.262	2.856.215	153.826	(61.252)	2.869.429	2.937.752
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
Финансијски приходи	5.297	308	5.605	1.663	16.594	1.223	525	37.413	137.349	11.108	1.988	207.863	213.468
Финансијски расходи	(4.176)	(269)	(4.445)	(961)	(1.455)	(1.115)	(539)	(17.305)	(4.864)	(278)	(599)	(27.116)	(31.561)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	63.580	1.806	65.386	155.119	139.260	204.304	67.105	286.239	430.960	136.413	137.594	1.556.994	1.622.380
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(93.736)	(2.350)	(96.086)	(122.072)	(160.705)	(74.959)	(17.342)	(397.250)	(417.001)	(102.122)	(57.050)	(1.348.501)	(1.444.587)
Остали приходи	8.906	489	9.395	15.062	12.792	18.782	6.243	41.531	54.628	12.471	13.804	175.313	184.708
Остали расходи	(1.784)	(55)	(1.839)	(3.204)	(5.372)	(608)	(131)	(29.370)	(20.889)	(323)	(873)	(60.770)	(62.609)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	(16.380)	62.719	46.339	(99.184)	(356.027)	221.055	60.743	265.520	3.036.398	211.095	33.612	3.373.212	3.419.551
НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	-	-	-	(242)	(1.341)	(1)	1	(1.797)	(3.064)	(294)	(195)	(6.933)	(6.933)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	(16.380)	62.719	46.339	(99.426)	(357.368)	221.054	60.744	263.723	3.033.334	210.801	33.417	3.366.279	3.412.618

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (Наставак)

												У хиљадама динара	
	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остале врсте неживотних осигурања	Неживотна осигурања збирно	УКУПНО за 2018. годину
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7	8	9	10	11	12(Σ4+. +11)	13 (3+12)
Кориговано													
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	1.960.495	146.262	2.106.757	1.059.003	2.048.036	274.781	5.225	4.755.406	12.224.569	120.524	502.757	20.990.301	23.097.058
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	-	-	-	543	1.405	94	5	2.582	336.802	102	164	341.697	341.697
Остали пословни приходи	-	-	-	983	12.867	207	5	367.930	53.188	6.410	182	441.772	441.772
	1.960.495	146.262	2.106.757	1.060.529	2.062.308	275.082	5.235	5.125.918	12.614.559	127.036	503.103	21.773.770	23.880.527
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(429.392)	-	(429.392)	(11.011)	(25.227)	(3.135)	(37)	(111.054)	(1.113.577)	(42.743)	(610)	(1.307.394)	(1.736.786)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(1.153.649)	(56.139)	(1.209.788)	(621.292)	(1.417.242)	(88.913)	(2.438)	(2.426.835)	(4.666.199)	(109.705)	(146.966)	(9.479.590)	(10.689.378)
Резервисане штете	(4.034)	(6.139)	(10.173)	136.540	(20.065)	(75.099)	(1.598)	(31.157)	(657.396)	(55.947)	(8.021)	(712.743)	(722.916)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	-	-	-	23	114.217	9.383	1	14.234	270.482	103.537	91	511.968	511.968
Смањење осталих техничких резерви – нето	10.495	-	10.495	-	2.422	5.026	-	72.077	-	-	1	79.526	90.021
Расходи за бонусе и попусте	(38.995)	-	(38.995)	(90.257)	(320.751)	(24.679)	(1.115)	(1.319.300)	(33.717)	(23.247)	(31.915)	(1.844.981)	(1.883.976)
Остали пословни расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(1.615.575)	(62.278)	(1.677.853)	(585.997)	(1.666.646)	(177.417)	(5.187)	(3.802.035)	(6.200.407)	(128.105)	(187.420)	(12.753.214)	(14.431.067)
Добитак – бруто пословни резултат	344.920	83.984	428.904	474.532	395.662	97.665	48	1.323.883	6.414.152	(1.069)	315.683	9.020.556	9.449.460
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	278.633	18.033	296.666	52.616	100.384	10.391	1.639	247.260	530.539	6.014	22.334	971.177	1.267.843
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(14.600)	(978)	(15.578)	(1.605)	(2.748)	(352)	(95)	(8.291)	(13.482)	(178)	(528)	(27.279)	(42.857)
Добитак из инвестиционе активности	264.033	17.055	281.088	51.011	97.636	10.039	1.544	238.969	517.057	5.836	21.806	943.898	1.224.986

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (Наставак)

	У хиљадама динара												
	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остале врсте неживотних осигурања	Неживотна осигурања збирно	УКУПНО за 2018. годину
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7	8	9	10	11	12(Σ4+. +11)	13 (3+12)
													Кориговано
ТСО													
Трошкови прибаве	(399.751)	(26.027)	(425.778)	(272.350)	(575.106)	(44.722)	(7.598)	(1.177.680)	(3.968.825)	(20.800)	(278.106)	(6.345.187)	(6.770.965)
Трошкови управе	(127.266)	(8.005)	(135.271)	(160.934)	(176.510)	(144.776)	(44.955)	(295.632)	(600.046)	(95.918)	(156.840)	(1.675.611)	(1.810.882)
Остали трошкови спровођења осигурања	(3.143)	(199)	(3.342)	(1.465)	(2.935)	(324)	(66)	(7.722)	(15.211)	(180)	(632)	(28.535)	(31.877)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	147	-	147	7	1.547	1.749	1.345	75.472	6.341	20.585	1.819	108.865	109.012
	(530.013)	(34.231)	(564.244)	(434.742)	(753.004)	(188.073)	(51.274)	(1.405.562)	(4.577.741)	(96.313)	(433.759)	(7.940.468)	(8.504.712)
Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат	78.940	66.808	145.748	90.801	(259.706)	(80.369)	(49.682)	157.290	2.353.468	(91.546)	(96.270)	2.023.986	2.169.734
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
Финансијски приходи	5.641	378	6.019	5.658	41.657	52	159	60.741	353.590	27.172	327	489.356	495.375
Финансијски расходи	(4.021)	(264)	(4.285)	(688)	(1.685)	(703)	(3.866)	(8.320)	(17.352)	(152)	(403)	(33.169)	(37.454)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	108.414	23	108.437	16.041	177.304	11.468	189	316.894	91.900	1.167	13.995	628.958	737.395
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(159.494)	(8.347)	(167.841)	(55.362)	(244.596)	(20.274)	(1.121)	(401.514)	(686.373)	(88.724)	(13.529)	(1.511.493)	(1.679.334)
Остали приходи	4.625	256	4.881	4.260	8.464	1.024	217	21.084	51.439	820	1.825	89.133	94.014
Остали расходи	(917)	(5)	(922)	(2.349)	(3.187)	(358)	(67)	(24.523)	(16.804)	(178)	(610)	(48.076)	(48.998)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	33.188	58.849	92.037	58.361	(281.749)	(89.160)	(54.171)	121.652	2.129.868	(151.441)	(94.665)	1.638.695	1.730.732
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	49	(7)	42	(590)	(1.481)	29	-	(2.879)	(3.468)	(622)	(473)	(9.484)	(9.442)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	33.237	58.842	92.079	57.771	(283.230)	(89.131)	(54.171)	118.773	2.126.400	(152.063)	(95.138)	1.629.211	1.721.290

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
51. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи:		
<i>Приходи од премије осигурања</i>		
МТС банка а.д. Београд	113.650	98.721
Дунав Турист д.о.о. Златибор	418	664
Дунав Ре а.д.о. Београд	1.195	1.338
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	475	508
Dunav Stockbroker а.д. Београд	488	206
Дунав ауто д.о.о. Београд	75.536	34.447
	191.762	135.884
<i>Приходи по основу учешћа у накнади штета из реосигурања и провизије по основу уговора о реосигурању</i>		
Дунав Ре а.д.о. Београд	314.973	319.020
<i>Приходи од закупнина</i>		
МТС банка а.д. Београд	5.491	5.302
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	223	224
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	25	13
Дунав Ре а.д.о. Београд	10.276	10.282
Дунав Турист д.о.о. Златибор	5.197	5.215
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	1.571	1.618
Dunav Stockbroker а.д. Београд	1.511	1.474
Дунав ауто д.о.о. Београд	16.533	15.207
	40.827	39.335
<i>Остали пословни приходи</i>		
МТС банка а.д. Београд	27	81
Дунав Турист д.о.о. Златибор	-	4
Дунав Ре а.д.о. Београд	8	685
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	767	1.057
Dunav Stockbroker а.д. Београд	-	2
Дунав ауто д.о.о. Београд	38.280	8.513
	39.082	10.342
<i>Финансијски приходи – дивиденде (Напомена 14):</i>		
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	140.966	143.414
Дунав Ре а.д.о. Београд	105.000	104.968
	245.966	248.382
<i>Финансијски приходи – остало:</i>		
МТС банка а.д. Београд	25.939	50.028
Дунав Ре а.д.о. Београд	4.237	1.169
	30.176	51.197
<i>Приходи од усклађивања вредности потраживања</i>		
МТС банка а.д. Београд	3	10
Дунав Ре а.д.о. Београд	12.207	12.059
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	31	13
Дунав Турист д.о.о. Златибор	4.165	6.260
Дунав ауто д.о.о. Београд	28.187	29.784
Dunav Stockbroker а.д. Београд	1.812	1.662
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	1.480	2.640
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	1.779	1.860
	49.664	54.288
Укупно приходи	912.450	858.448

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

51. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (Наставак)

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи:		
<i>Расходи накнада штета и уговорених износа</i>		
МТС банка а.д. Београд	101.932	101.968
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	41.110	21.811
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	765	485
Дунав Турист д.о.о. Златибор	-	217
Дунав Ре а.д.о. Београд	1.687	2.075
Дунав ауто д.о.о. Београд	17.952	26.444
	163.446	153.000
<i>Расходи по основу премије реосигурања</i>		
Дунав Ре а.д.о. Београд	1.622.002	1.360.381
<i>Расходи по основу бонуса и попуста</i>		
МТС банка а.д. Београд	329	25
Дунав Турист д.о.о. Златибор	19	38
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	6	5
Дунав ауто д.о.о. Београд	2	10
	356	78
<i>Трошкови материјала, горива и енергије</i>		
Дунав ауто д.о.о. Београд	35	164
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	-	4
	35	168
<i>Трошкови рекламе, пропаганде и репрезентације</i>		
Дунав Турист д.о.о. Златибор	14.784	12.551
Дунав ауто д.о.о. Београд	4.461	153.488
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	245	973
	19.490	167.012
<i>Трошкови непроизводних услуга и остали нематеријални трошкови</i>		
Dunav Stockbroker а.д. Београд	41.306	30.630
Дунав ауто д.о.о. Београд	-	3
Дунав Турист д.о.о. Златибор	54	-
	41.360	30.633
<i>Трошкови зарада, нак. зарада и ост. л.р.</i>		
Дунав Турист д.о.о. Златибор	7.536	3.614
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	78.455	79.119
	85.991	82.733
<i>Трошкови закупа, одржавања и провизија</i>		
Дунав Ре а.д.о. Београд	24.246	16.405
Дунав ауто д.о.о. Београд	189.063	151.153
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	741	236
	214.050	167.794
<i>Финансијски расходи</i>		
МТС банка а.д. Београд	18.759	29.399
Дунав Ре а.д.о. Београд	3.393	12.438
	22.152	41.837
<i>Остали расходи</i>		
МТС банка а.д. Београд	98.688	139.328
Дунав Ре а.д.о. Београд	1.378	1.090
Дунав ауто д.о.о. Београд	39	-
	100.105	140.418
<i>Обезвређење потраживања и пласмана</i>		
МТС банка а.д. Београд	-	13
Dunav Stockbroker а.д. Београд	1.813	1.686
Дунав Турист д.о.о. Златибор	6.236	6.259
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	1.784	1.859
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	3.646	1.790
Дунав ауто д.о.о. Београд	57.106	28.948
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	31	15
Дунав Ре а.д.о. Београд	12.202	12.057
	82.818	52.627
Укупно расходи	2.351.805	2.196.681
Расходи - нето	(1.439.355)	(1.338.233)

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

51. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (Наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Актива:		
<i>Учешћа у капиталу (Напомена 29):</i>		
Дунав Турист д.о.о. Златибор	125.515	125.515
Дунав Ре а.д.о. Београд	433.626	433.626
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	229.470	229.470
Dunav Stockbroker а.д. Београд	973.739	973.739
Дунав ауто д.о.о. Београд	365.230	285.230
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	93.215	93.215
	2.220.795	2.140.795
<i>Потраживања по основу премије осигурања:</i>		
Dunav Stockbroker а.д. Београд	82	-
Дунав Турист д.о.о. Златибор	82	63
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	205	214
Дунав ауто д.о.о. Београд	10.140	11.168
	10.509	11.445
<i>Потраживања по основу учешћа у накнади штета:</i>		
Дунав Ре а.д.о., Београд	132.790	49.908
<i>Остала потраживања</i>		
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	5.853	5.409
Дунав ауто д.о.о. Београд	3.824	3.008
Дунав Турист д.о.о. Златибор	-	-
Дунав Ре а.д.о. Београд	31.894	30.410
	41.571	38.827
<i>Потраживања из специфичних послова, заједничког пословања и остала потраживања (Напомена 31)</i>		
Дунав Турист д.о.о. Златибор	2.593	521
Дунав Ре а.д.о. Београд	994	999
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	160	156
Dunav Stockbroker а.д. Београд	150	150
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	3	3
Дунав ауто д.о.о. Београд	33.520	4.601
	37.420	6.430
<i>Исправка вредности учешћа у капиталу (Напомена 29):</i>		
Дунав Турист д.о.о. Златибор	(125.515)	(125.515)
Дунав ауто д.о.о. Београд	(126.163)	(126.163)
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	(34.626)	(34.626)
Dunav Stockbroker а.д. Београд	(286.794)	(286.794)
	(573.098)	(573.098)
<i>Исправка потраживања по основу премије осигурања:</i>		
Dunav stockbroker а.д. Београд	(55)	-
Дунав Турист д.о.о. Златибор	(65)	(52)
Дунав ауто д.о.о. Београд	(9.886)	(11.111)
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	(181)	(189)
	(10.187)	(11.352)
<i>Исправка вредности специфичних потраживања (Напомена 31):</i>		
Дунав Турист д.о.о. Златибор	(2.593)	(521)
Дунав Ре а.д.о. Београд	(994)	(999)
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	(160)	(156)
Dunav Stockbroker а.д. Београд	(150)	(150)
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	(3)	(3)
Дунав ауто д.о.о. Београд	(33.520)	(4.601)
	(37.420)	(6.430)
<i>Исправка вредности осталих потраживања:</i>		
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	(3.991)	(1.824)
	(3.991)	(1.824)
Стање на дан	1.818.389	1.654.701

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
51. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (Наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Пасива:		
<i>Обавезе за премију реосигурања</i>		
Дунав Ре а.д.о. Београд	370.442	311.419
	370.442	311.419
<i>Обавезе према добављачима (Напомена 41.1)</i>		
Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	6.698	6.103
Дунав Ре а.д.о., Београд	-	-
Дунав Турист д.о.о. Златибор	637	35
Дунав ауто логистика д.о.о. Београд	203	108
Dunav Stockbroker а.д. Београд	2.816	1.709
Дунав ауто д.о.о. Београд	17.230	17.763
	27.584	25.718
Стање на дан	398.026	337.137

Накнаде кључном руководећем особљу

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Трошкови зарада - Извршни одбор	34.836	30.325
Накнада - Надзорни одбор	11.908	11.668
Укупно	46.744	41.993

52. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ**52.1. Контрола Народне банке Србије**

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, на основу Решења Г.бр.10167 од 30. новембра 2018. године, у периоду од 3. децембра 2018. до 20. марта 2019. године, извршила је ванредну непосредну контролу пословања Компаније.

Предмет ванредне контроле били су послови издавања полиса и усклађеност обрачуна премије осигурања са Тарифом премије за обавезно осигурање од аутоодговорности (АО) у периоду од 1. јануара 2017. до 20. марта 2019. године, о чему је сачињен Записник о контроли пословања бр. Пов. XXI-13/1/19 од 20. марта 2019. године.

У складу са налазом контроле изнетих у Записнику, Компанија је, у остављеном року за примедбе, не оспоравајући утврђено чињенично стање, доставила изјашњење, бр. 01-97626 од 23. априла 2019. године. У овом документу Компанија је обавестила Народну банку Србије о предузетим активностима у току и након завршетка непосредне контроле, за отклањање уочених слабости ИТ контрола у апликативном систему за моторна возила "Wind" и унапређење функционалности овог система, извршеним изменама и допунама аката пословне политике (Тарифе премије за осигурање АО), извршеним изменама и допунама интерног акта - Упутства начин рада на пословима закључивања осигурања од аутоодговорности и предузетим другим мерама и радњама за отклањање контролом утврђених неправилности и незаконитости у пословању Компаније, о чему је Народна банка Србије сачинила и Компанији доставила Службену белешку бр. Пов XXI-13/6/19 од 22. маја 2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

52. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (Наставак)

52.1. Контрола Народне банке Србије (Наставак)

На основу увида у приложена акта и изјашњење Компаније, у Службеној белешци Народне банке Србије констатовано је:

- да је Компанија, доношењем интерних аката и уређењем апликативних решења, предузела одређене мере и радње за унапређење система интерних контрола код примене адекватних тарифа;
- да приложена документација потврђује наведене активности Компаније на отклањању констатованих неправилности и незаконитости, с тим што би се оцена уређења апликативних решења могла утврдити након провере имплементације и уређених интерних процедура; и
- да је Компанија, код обавезног осигурања АО, ускладила акта пословне политике (Тарифу АО) чиме је обезбедила унапређење система интерних контрола и минимизирање ризика неадекватно одређене премије осигурања АО.

На основу спроведене непосредне контроле пословања Решењем Народне банке Србије Г.бр. 6279 од 16. јула 2019. године:

- Компанији је наложено да "обезбеди праћење и контролу усклађености пословања с процедурама, актима пословне политике и другим интерним актима Компаније, у делу закључивања уговора о обавезном осигурању власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима, а посебно приликом издавања тих полиса, обрачуна премије осигурања, односно преузимања ризика у осигурање" и да у року од 90 дана од дана пријема Решења, Народној банци Србије достави извештај о спровођењу наложене мере, са доказима и извештајем Интерне ревизије.

Компанија је поступила по наложеној мери надзора и у остављеном року, Народној банци Србије, доставила Извештај о предузетим активностима за реализацију мере, бр. 01-245742 од 17. октобра 2019. године, са доказима о спроведеним активностима.

- Изречена је новчана казна за Компанију и одговорно лице за послове продаје полиса АО у контролисаном периоду.

Поступајући по изреченој мери, Компанија је извршила уплату новчане казне, о чему је обавестила Народну банку Србије, са приложеним доказима о уплати.

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, на основу Решења, Г. бр. 1792 од 4. марта 2019. године, у периоду од 6. марта 2019. до 16. јула 2019. године, обавила је непосредну контролу пословања Компаније. Предмет контроле били су одређени сегменти пословања Компаније у периоду од 1. јануара 2018. до 16. јула 2019. године и то: управљање трошковима спровођења осигурања, пословни однос са повезаним правним лицима и каналима дистрибуције АО и друго, по потреби контроле.

До датума састављања ових појединачних финансијских извештаја, Записник Народне банке Србије о предметној контроли није достављен Компанији.

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, је на основу увида у достављене извештаје, исправе и друге доказе Компаније, о спровођењу мера надзора, изречених тачка 1.1. и тачка 1.2. Решења Г. бр. 998 од 12. фебруара 2016. године (у даљем тексту: "Решење"), извршила поновну непосредну контролу пословања Компаније у делу поштовања рокова решавања одштетних захтева по основу осигурања од аутоодговорности прописаних Законом о обавезном осигурању у саобраћају и контролу потпуности, тачности и поузданости података евидентираних у електронској књизи штета по основу осигурања АО за 2018. годину, са стањем на дан 30. септембар 2018. године.

Претходна контрола је спроведена у складу са одредбама Закона о осигурању из 2004. године, који је у наведеном периоду био у примени и у складу са тим Законом донето је наведено Решење. Овом контролом поступка решавања одштетних захтева из основа АО у Компанији, обухваћен је период од 1. јануара 2014. године до дана контроле, о чему је сачињен Записник о контроли, бр. УНФИ II-317/5/15 од 24. августа 2015. године. У складу са налазом контроле, Народна банка Србије је у тачки 1.1. и 1.2. донетог Решења изрекла мере за отклањање контролом утврђених незаконитости и неправилности и утврдила рокове за њихово спровођење и за достављање извештаја и доказа о томе Народној банци Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

52. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (Наставак)**52.1. Контрола Народне банке Србије (Наставак)**

Поступајући по изреченим мерама надзора, Компанија је доставила извештај са доказима о реализацији мере надзора у тачки 1.2. Решења, бр. 01-208339 од 23. септембра 2019. године и извештај са доказима бр. 01-232755 од 21. октобра 2019. године.

С тим у вези, сачињена је Службена белешка бр. УНФИ II-106/1/17 од 23. јануара 2017. године, о спровођењу мера надзора Компаније наложених Решењем, којом је констатовано да је Компанија предузела одређене мере и радње за унапређење система интерних контрола у поступку решавања одштетних захтева, али да је у циљу коначне оцене потребно извршити непосредну контролу увидом у списе предмета штета, односно књигу штета/електронску евиденцију одштетних захтева, по ком основу је ова контрола и обављена у периоду од 26. децембра 2017. до 1. јула 2019. године (са прекидима). О извршеној контроли извршења мера надзора у Решењу из 2016. године, сачињена је Службена белешка бр. Пов/XXI-19/1/19 од 1. јула 2019. године.

У поступку контроле поступања Компаније у складу са одредбама Закона о обавезном осигурању у саобраћају, у погледу усклађености поступака и радњи, односно поштовања рокова за решавање одштетних захтева по основу АО, на одабраном узорку, утврђено је да Компанија своје обавезе (по захтевима који су решени у износу мањем од 500 EUR) није измиривала у законом прописаном року од 8 дана, већ са просечним прекорачењем тог рока од 3,8 дана (претходном контролом констатовано је прекорачење овог рока од 11,92 дана), док је прекорачење рока код штета у којима су докази за утврђивање висине и основа штете достављани накнадно, износило просечно 10,16 дана (претходном контролом ово прекорачење је износило 11,92 дана). Код одштетних захтева који су решени у износу већем од 500 EUR, на одабраном узорку прекорачење је износило 9,83 дана, док је претходном контролом констатовано ово прекорачење од 18,81 дан.

На основу наведеног констатовано је да је Компанија остварила унапређење у усклађивању поступака и радњи за решавање одштетних захтева по основу осигурања АО са начином и роковима прописаним Законом о обавезном осигурању, али да није у потпуности поступала у складу са овим Законом чиме се изложила ризику неадекватне организације пословања у овом сегменту.

Контролом тачности и поузданости података у електронској књизи штета, утврђено је да електронска евиденција одштетних захтева из основа АО не садржи, у одређеном броју случајева, тачне податке (пре свега у делу датума пријема/подношења одштетних захтева, чиме се Компанија изложила оперативном ризику из тач. 10. ст.2. под 7) Одлуке о систему управљања у друштву за осигурање, односно ризику одсуства одговарајућег система интерних контрола.

На основу утврђених незаконитости и неправилности у пословању изречене су две мере надзора у Решењу Г.бр. 11109 од 30. децембра 2019. године којима је наложено Компанији да:

- Унапреди организацију рада тако да одштетне захтеве по основу осигурања АО решава у роковима прописаним Законом о обавезном осигурању у саобраћају и да Народној банци Србије до 30. јула 2020. године достави извештај о спроведеним активностима као и релевантне доказе о извршењу наведене мере, са стањем на дан 30. јуна 2020. године.
- Обезбеди адекватну контролу евидентирања података у електронској књизи одштетних захтева по основу осигурања АО, у погледу њихове тачности и да, такође до 30. јула 2020. године достави Народној банци Србије, извештај о спроведеним активностима, као и релевантне доказе о извршењу наведене мере, са стањем на дан 30. јуна 2020. године.

У складу са наведеним, Компанија предузима одређене активности за отклањање констатованих неправилности у пословању, односно активности за унапређење успостављеног система интерних контрола, а све у циљу елиминисања ризика у контролисаном сегменту пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

52. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (Наставак)**52.2. Контрола Пореске управе**

Током 2014. године у Компанији је извршен поступак контроле обрачуна и плаћања пореза и доприноса по одбитку-порез на доходак грађана и осталих прихода за период од 1. јануара 2011. године до 30. септембра 2013. године у Главној филијали осигурања Крагујевац.

Министарство финансија, Пореска управа Центар за велике пореске обвезнике, на основу налога за теренску контролу бр. 47-00034/2014-ЦВПО-500 од 1. марта 2018. године, извршила је поновни поступак наведене контроле из 2014. године. Поступак је окончан Решењем бр. 47-00034/2014-ЦВПО-051 од 11. јула 2018. године којим је утврђена обавеза за порезе и доприносе и камата у укупном износу од 48.430 хиљада динара. Разлика износа обавезе по наведеном Решењу и Решењу из 2014. године плаћена у 2018. години у укупном износу од 7.876 хиљада динара.

На Решење бр. 47-00034/2014-ЦВПО-051 од 11. јула 2018. године у законском року Компанија је уложила жалбу Министарству финансија - Сектору за другостепени порески и царински поступак. Дана 17. априла 2019. године у Компанију је стигло Решење Министарства финансија Републике Србије, Одељење за другостепени порески поступак-Београд, бр. 47-04-01197/2018/39 од 8. априла 2019. године којим се поништава Решење Центра за велике пореске обвезнике бр. 47-00034/2014-ЦВПО-051, број предмета 865046748 од 11. јула 2018. године и предмет враћа првом степену на поновни поступак и одлучивање.

Министарство финансија Пореска управа Центар за велике пореске обвезнике, на основу налога за теренску контролу бр. 47-00034/2014-ЦВПО-51 од 16. априла 2019. године, извршила је други поновни поступак наведене контроле из 2014. године. Поступак је окончан Решењем бр. 47-00034/2014-ЦВПО-053 од 31. јула 2019. године којим је утврђен исти износ обавезе као у претходном решењу, у укупном износу од 48.430 хиљада динара, који је измирен. На Решење бр. 47-00034/2014-ЦВПО-053 од 31. јула 2019. године у законском року Компанија је уложила жалбу Министарству финансија - Сектору за другостепени порески и царински поступак.

53. МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

Мишљење овлашћених актуара је дато на основу оцене актуарских позиција у финансијским извештајима и годишњем извештају о пословању на које овлашћени актуари дају мишљење у складу са Законом о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 139/2014) и Одлуком о садржини мишљења овлашћеног актуара ("Службени гласник РС", бр. 38/2015).

Овлашћени актуари дају позитивно мишљење на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању Компаније за 2019. годину.

На бази спроведених анализа и расположивих релевантних података, може се закључити да је премија осигурања Компаније утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да обезбеђује трајно испуњење обавеза друштва из уговора о осигурању.

Техничке резерве Компаније су утврђене у складу са важећим прописима и актуарском струком и обезбеђују испуњење обавеза из уговора о осигурању.

54. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

У извештајима о раду интерне ревизије у периоду јануар - децембар 2019. године, детаљно су дати основни прописани подаци и информације: опис извршених интерних ревизија пословања (предмет ревизије); незаконитости, неправилности и пропусти утврђене у току интерних ревизија; препоруке за отклањање неправилности; друге сугестије и предлози; активности предузете на спровођењу препорука; начин обраде документације и поступка закључивања уговора о осигурању/издавања полиса и ликвидације штета.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

54. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ (Наставак)

У периоду јануар - децембар 2019. године завршено је укупно 27 појединачних интерних ревизија. У извештајима интерних ревизора, дата је укупно 27 препорука за будући рад, у вези кориговања утврђених неправилности, које се, углавном, односе на поштовање прописаних интерних аката Компаније и процедура, и то:

- у првом тромесечју 2019. године обављено је укупно 6 ревизија и дато 7 препорука;
- у другом тромесечју 2019. године - укупно 8 ревизија и дато 9 препорука;
- у трећем тромесечју 2019. године - укупно 5 ревизија и дата једна препорука; и
- у четвртм тромесечју 2019. године обављено је укупно 8 ревизија и дато 10 препорука.

Интерни ревизори су, и у току 2019. године, континуирано пратили спровођење датих препорука за отклањање уочених неправилности, недостатака и пропуста у раду, као и за унапређење система рада, из претходног периода.

О наведеном су сачињена четири тромесечна извештаја о раду интерне ревизије, која су прихваћена од стране Комисије за ревизију и Надзорног одбора Компаније и достављена Народној банци Србије. Годишњи извештај о раду интерне ревизије у 2019. години, као и Извештај о мерама које су предузете поводом налаза интерне ревизије за отклањање утврђених неправилности, доставља се Скупштини Компаније ради разматрања и одлучивања.

55. РЕОСИГУРАЊЕ

Компанија врши реосигурање да би се смањила финансијска изложеност ризицима. Реосигурање је извршено код реосигуравајуће организације која представља контролисано друштво, а које је, надаље, извршило реосигурање у иностранству. Цеденти су највећим делом иностране реосигуравајуће организације.

Резервације средстава по основу осталих осигурања и преносне премије исказане су након умањења за реосигурања извршена код других осигуравајућих компанија укључујући и субсидијарну реосигуравајућу организацију.

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

56.1. Носиоци система управљања ризицима

Стратегија управљања ризицима Компаније "Дунав осигурање" а.д.о. представља оквир за успостављање система управљања ризицима и њоме је дефинисано управљање ризицима, спремност за преузимање ризика и политике управљања ризицима у Компанији. Надзорни одбор Компаније доноси Стратегију управљања ризицима као део пословне стратегије, односно саставни део пословног плана Компаније.

Надлежности и одговорности Надзорног одбора и Извршног одбора уређене су Законом о осигурању, подзаконским актима Народне банке Србије и Статутом Компаније.

За спровођење система интерних контрола и система управљања ризицима одговорни су сви запослени у Компанији, који су дужни да се при обављању својих послова придржавају Стратегије управљања ризицима, правила и процедура којима се уређује спровођење система интерних контрола и управљање ризицима у Компанији.

Надлежности и одговорности запослених у Компанији као и руководиоца организационих јединица одређени су Стратегијом управљања ризицима, Правилником о организацији и систематизацији послова и Правилником о систему интерних контрола у Компанији "Дунав осигурање" а.д.о.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.2. Врсте ризика које су предмет праћења и управљања

У оквиру **ризика осигурања** посебно се управља појединачним ризицима као што су: ризик неадекватно одређене премије, ризик неадекватног образовања техничких резерви, ризик осигурања који произилази из катастрофалних догађаја, посебне ризике који произилазе из промене висине, тренда (тенденције) и волатилности (одступања од очекиваног) стопа смртности (ризик смртности и ризик дуговечности), промене висине, тренда и волатилности стопа истека, раскида, обнове и откупа уговора о осигурању (ризик истека осигурања), промене висине, тренда и волатилности стопа инвалидности и болести (ризик обољевања), промене момента настанка и учесталости осигураних случајева, као и висине исплате при настанку тих случајева, ризик неадекватне процене ризика који се преузима у осигурање, ризик неадекватног одређивања нивоа самопридржаја или преузимање ризика већих од износа самопридржаја, односно непреношење вишка ризика изнад самопридржаја у саосигурање, реосигурање, остале ризике осигурања (професионалне и техничке) који су у складу са природом, обимом и сложеносту пословања Компаније.

У оквиру **тржишних ризика**, посебно се управља појединачним ризицима: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, ризик промене цена непокретности, ризик приноса, девизни ризик, ризик конкуренције, ризик неадекватног прилагођавања захтевима корисника услуге осигурања, остале тржишне ризике у складу са природом, обимом и сложеносту пословања Компаније.

У оквиру **ризика неиспуњења обавеза друге уговорне стране** посебно се управља појединачним ризицима: ризик немогућности наплате инвестираних средстава, ризик немогућности наплате приноса од инвестираних средстава или закупа, ризик немогућности наплате потраживања по основу осигурања, саосигурања и реосигурања, остале ризике.

Ризик ликвидности обухвата појединачне ризике: ризик неадекватног управљања имовином и обавезама (*ALM - Asset Liability Management*), ризик погрешне процене, евидентирања, презентовања и обелодањивања вредности имовине и извора средстава Компаније, као и њених прихода, расхода и резултата пословања, ризик немогућности продаје имовине Компаније по књиговодственој вредности и немогућност наплате извршене продаје, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризик немогућности измиривања обавеза по основу осигурања и другим основама, остале ризике.

У оквиру **оперативних ризика** прате се: ризик погрешног, неодговарајућег избора чланова Извршног одбора, Надзорног одбора и лица којима је поверено руковођење појединим пословима, ризик погрешног, неодговарајућег избора, распореда и постављања запослених у Компанији (квалификационо и бројно), ризик неадекватне организације пословања Компаније, информатички ризик, ризик погрешног и економски штетног уговарања послова, ризик превара, злоупотреба и других незаконитих активности, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке осигурања, ризик одсуства система интерних контрола, процедура и поступака и остали ризици.

У оквиру **правних ризика** прате се: ризик налагања мера, односно изрицања казне од стране Народне банке Србије или другог надлежног органа, ризик немогућности извршења уговора (делимично или у целини), ризик могућих губитака из спорова, ризик од прања новца и финансирања тероризма и неустављања ефикасних процедура за спречавања прања новца и финансирања тероризма, остали ризици.

Други значајни ризици обухватају појединачне ризике: репутациони ризик, који проистиче из умањеног поверења јавности у пословање Компаније, стратешки ризик, који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал Компаније услед непостојања одговарајућих политика и стратегија Компаније, њиховог неадекватног спровођења, као и услед промена у окружењу, односно изостанка одговарајућег реаговања на промене, ризици који настају при увођењу нових производа осигурања, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима у Компанији, ризици по основу послова које је Компанија поверила трећим лицима, остали ризици који се процене као значајни.

Према степену утицаја на пословање Компаније, ризици се класификују у четири категорије:

- низак;
- средњи;
- висок; и
- екстреман ризик.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.2. Врсте ризика које су предмет праћења и управљања (Наставак)**

Мерење, односно процена ризика, врши се кроз квалитативну и квантитативну процену идентификованих ризика и догађаја тако што се: врши обрада сваког идентификованог ризика, анализирају постојеће контролне мере у Компанији, квантификују идентификовани ризици – кад год је то могуће, предлажу додатне мере и прати спровођење свих донетих мера.

Компанија, у оквиру управљања ризицима, врши сопствену процену ризика (*ORSA - Own Risk and Solvency Assessment*) и солвентности, чији резултати се узимају у обзир при доношењу стратешких одлука, планирању пословних активности и при управљању адекватношћу капитала.

При вршењу сопствене процене ризика и солвентности, Компанија идентификује све ризике којима је изложена или би могла бити изложена у пословању краткорочно и дугорочно.

Извештај о сопственој процени ризика и солвентности Компаније са квантитативним и квалитативним резултатима процене, закључцима и описом примењених метода и претпоставки, саставни је део Годишњег извештаја о пословању.

Документован извештај о сопственој процени ризика и солвентности надлежна организациона јединица за управљање ризицима подноси члановима управе Компаније.

56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању"***Структура премије по врстама осигурања - диверсификованост портфолија осигурања***

Структура премије по врстама осигурања - диверсификованост портфолија осигурања приказана је у табели у наставку:

		У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
		2019.	2018.
<i>Врста осигурања</i>			
(1)	Осигурање од последица незгоде	820.266	849.675
(3)	Осигурање моторних возила - каско	2.565.617	2.273.635
(7)	Осигурање робе у превозу	279.261	244.832
(10)	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	12.455.539	12.203.147
(8) и (9)	Осигурање имовине	7.035.791	7.825.199
	Остало	2.616.442	1.957.776
Укупно неживотно осигурање		25.772.916	25.354.264
(20) и (22) Животно осигурање		2.638.500	2.211.386
Укупна премија		28.411.416	27.565.650

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању" (Наставак)****Обелодањивање података у вези са структуром ликвидираних штета**

Структура ликвидираних штета по носиоцима ризика дата је у табели у наставку:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра					
	2019.			2018.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Ликвидиране штете у самопридржају	1.560.454	8.821.655	10.382.109	1.206.666	8.823.152	10.029.818
Удео реосигурања и саосигурања у ликвидираним штетама	-	441.776	441.776	-	516.819	516.819
Укупно ликвидиране штете	1.560.454	9.263.431	10.823.885	1.206.666	9.339.971	10.546.637

*износ ликвидираних штета не садржи трошкове ликвидације.

Структура ликвидираних штета по врстама осигурања-диверсификованост портфолија осигурања приказана је у табели у наставку:

		У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
		2019.	2018.
Врста осигурања			
(1)	Осигурање од последица незгоде	411.557	400.531
(3)	Осигурање моторних возила - каско	1.474.145	1.338.957
(7)	Осигурање робе у превозу	141.300	50.481
	Осигурање од одговорности због употребе		
(10)	моторних возила	4.054.428	3.935.165
(8) и (9)	Осигурање имовине	2.419.812	2.594.720
	Остало	762.189	1.020.117
Укупно неживотно осигурање		9.263.431	9.339.971
(20) и (22) Животно осигурање		1.560.454	1.206.666
Укупно штете		10.823.885	10.546.637

Компанија реосигурава део ризика које прибавља како би контролисала изложеност губицима и на тај начин смањила ризик концентрације. Компанија има комбинацију пропорционалних и непропорционалних уговора о реосигурању.

Самопридржај је један од основних чинилаца у опредељењу ризика који ће Компанија давати у покриће реосигурања, односно дела ризика који ће задржавати.

Ризик произилази из неадекватно одређеног нивоа самопридржаја, као и из ризика непримењивања подзаконских аката и интерних аката Компаније којима су дефинисане процедуре за реосигурање вишкова ризика односно изравнање ризика.

Компанија је спроводила одговорну и опрезну политику саосигурања и реосигурања вишкова ризика, у складу са Одлуком о критеријумима, начину утврђивања, табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја, као и Правилником о условима и начину саосигурања и реосигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању" (Наставак)****Обелодањивање података у вези са структуром ликвидираних штета (Наставак)**

Структура укупно остварене (меродавне) премије према носиоцима ризика, приказана је у следећој табели:

	2019.			2018.		
	У хиљадама динара			За годину која се завршава		
	31. децембра					
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Остварена (меродавна) премија у самопридржају	2.411.299	22.329.613	24.740.912	2.106.757	20.956.403	23.063.160
Удео реосигурања и саосигурања	7.301	2.682.401	2.689.702	4.776	2.384.976	2.389.752
Укупно остварена (меродавна) премија	2.418.600	25.012.014	27.430.614	2.111.533	23.341.379	25.452.912

Структура техничких резерви

Обрачун техничких резерви Компанија врши у складу са Законом о осигурању, подзаконским актима донетим на основу закона и интерним актима Компаније.

Техничке резерве у самопридржају на дан 31. децембра 2019. године износе 28.555.529 хиљада динара, као што је презентовано у следећој табели:

	31. децембар 2019.			31. децембар 2018.		
	У хиљадама динара					
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
Техничке резерве	5.440.196	25.023.797	30.463.993	4.751.036	22.544.875	27.295.911
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача	(3.330)	(1.905.134)	(1.908.464)	(2.061)	(1.478.510)	(1.480.571)
Укупно техничке резерве у самопридржају	5.436.866	23.118.663	28.555.529	4.748.975	21.066.365	25.815.340

Структура техничких резерви приказана је у Напомени 47.1, а структура технички резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача приказана је у Напомени 47.2.

Кретање преносне премије

Кретање преносне премије приказано је у табели у наставку:

	2019.			2018.		
	У хиљадама динара					
	Само-придржај	Реосигурање и дато саосигурање	Меродавна премија укупног портфеља	Само-придржај	Реосигурање и дато саосигурање	Меродавна премија укупног портфеља
Преносна премија - 1. јануар	10.644.578	932.345	11.576.923	9.052.372	411.813	9.464.185
Бруто премија	25.463.289	2.948.127	28.411.416	24.655.366	2.910.284	27.565.650
Меродавна премија	(24.740.912)	(2.689.702)	(27.430.614)	(23.063.160)	(2.389.752)	(25.452.912)
Преносна премија - 31. децембар	11.366.955	1.190.770	12.557.725	10.644.578	932.345	11.576.923

* Бруто премија = фактурисана премија у текућем (обрачунском) периоду

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању" (Наставак)

Кретања резервисаних штета

Укупан износ резервисаних штета састоји се из резервисаних пријављених, а неликвидираних штета, резервисаних насталих непријављених штета и резервације за трошкове ликвидације и исплате штета. Обрачун резервисаних штета врши се према релевантним актима регулаторног органа Народне банке Србије и интерним актима Компаније.

У наредним прегледима износи резервисаних штета садрже и резервацију за трошкове.

Кретање *резервисаних пријављених штета* презентује се у наставку:

	2019.			У хиљадама динара 2018.		
	Резервисане настале пријављене штете у само-придржају	Учешће реосигуравача и саосигуравача у резервисаним штетама	Резервисане настале пријављене а нерешене штете укупног портфеља	Резервисане настале пријављене штете у само-придржају	Учешће реосигуравача и саосигуравача у резервисаним штетама	Резервисане настале пријављене а нерешене штете укупног портфеља
Стање - 1. јануар	4.197.488	508.305	4.705.793	3.832.504	697.109	4.529.613
Промене резервисаних штета	467.154	154.078	621.232	364.984	(188.804)	176.180
Стање - 31. децембар	4.664.642	662.383	5.327.025	4.197.488	508.305	4.705.793

*Бруто је у значењу да је у питању резервација помножена коефицијентом трошкова.

**Укупан портфељ = сопствени портфељ + примљена саосигурања

Стање просечног износа резервисаних штета (редовне/спор/укупно) приказано је у следећој табели:

	2019.			У хиљадама динара 2018.		
	Редовне	У спору	Укупно	Редовне	У спору	Укупно
Просечан износ резервисаних штета	664	1.023	833	755	920	839

Кретање *резервисаних непријављених штета* презентује се у наставку:

	2019.			У хиљадама динара 2018.		
	Резервисане настале непријављене штете у само-придржају	Учешће реосигуравача и саосигуравача у резервисаним штетама	Резервисане настале непријављене штете	Резервисане настале непријављене штете у само-придржају	Учешће реосигуравача и саосигуравача у резервисаним штетама	Резервисане настале непријављене штете
Стање - 1. јануар	6.064.985	37.860	6.102.845	5.707.053	32.897	5.739.950
Промене резервисаних штета	1.112.315	14.449	1.126.764	357.932	4.963	362.895
Стање - 31. децембар	7.177.300	52.309	7.229.609	6.064.985	37.860	6.102.845

*Бруто је у значењу да је у питању резервација помножена коефицијентом трошкова.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању" (Наставак)****Кретања резервисаних штета (Наставак)**Преглед **укупних резервисаних штета** даје се у наставку:

	2019.			У хиљадама динара 2018.		
	Резервисане штете у само-придржају	Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама	Резервисане штете укупног портфеља	Резервисане штете у само-придржају	Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама	Резервисане штете укупног портфеља
Стање - 1. јануар	10.262.473	546.165	10.808.638	9.539.557	730.006	10.269.563
Промене резервисаних штета	1.579.469	168.527	1.747.996	722.916	(183.841)	539.075
Стање - 31. децембар	11.841.942	714.692	12.556.634	10.262.473	546.165	10.808.638
- Неживот	11.703.855	714.692	12.418.547	10.214.897	546.165	10.761.062
- Живот	138.087	-	138.087	47.576	-	47.576

*Бруто је у значењу да је у питању резервација помножена коефицијентом трошкова.

**Укупан портфељ = сопствени портфељ + примљена саосигурања

У извештајној години дошло је до повећања укупно резервисаних штета портфеља у односу на претходну годину. Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама је смањено у односу на претходну годину. Напред наведена кретања резултирала су растом резервисаних штета у самопридржају текуће године у односу на претходну годину.

Обелодањивање података у вези са меродавном премијом, меродавним штетама у самопридржају и трошковима по врстама осигурања

У табелама у наставку презентују се упоредни подаци о меродавним премијама и меродавним штетама у самопридржају Компаније, као и преглед трошкова спровођења осигурања за последње две године.

У хиљадама динара
за годину која се завршава
31. децембра

Врста осигурања		2019.				Салдо реосигурања
		Укупна премија	Меродавна премија у само-придржају	Меродавне штете у само-придржају	ТСО	
(1)	Осигурање од последица незгоде	820.266	770.010	526.588	280.831	38.288
(3)	Осигурање моторних возила - каско	2.565.617	2.332.088	1.602.526	921.798	46.622
(7)	Осигурање робе у превозу	279.261	223.874	104.213	85.943	16.970
(10)	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	12.455.539	12.245.195	4.733.831	3.959.452	29.353
(8) и (9)	Осигурање имовине	7.035.791	4.965.760	2.314.443	1.579.507	1.776.161
	Остало	2.616.442	1.792.686	1.722.841	970.201	591.329
Укупно неживотно осигурање		25.772.916	22.329.613	11.004.442	7.797.732	2.498.723
(20) и (22)	Животно осигурање	2.638.500	2.411.299	1.666.289	622.899	7.628
Укупно		28.411.416	24.740.912	12.670.731	8.420.631	2.506.351

*салдо реосигурања = (удео реосигурања + дата саосигурања у премији) – (учешће реосигурања + дата саосигурања у накнади штета)

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању" (Наставак)

Обелодањивање података у вези са меродавном премијом, меродавним штетама у самопридржају и трошковима по врстама осигурања (Наставак)

У хиљадама динара
за годину која се завршава
31. децембра

Врста осигурања		2018.			
		Укупна премија	Меродавна премија у само-придржају	Меродавне штете у само-придржају	Салдо реосигурања
(1)	Осигурање од последица незгоде	849.675	729.397	257.420	19.103
(3)	Осигурање моторних возила - каско	2.273.635	2.016.155	1.437.222	58.398
(7)	Осигурање робе у превозу	244.832	206.693	138.984	45.536
(10)	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	12.203.147	11.751.389	4.944.366	(5.930)
(8) и (9)	Осигурање имовине	7.825.199	4.755.406	2.457.993	1.890.253
	Остало	1.957.776	1.497.363	954.274	381.419
Укупно неживотно осигурање		25.354.264	20.956.403	10.190.259	2.388.779
(20) и (22)	Животно осигурање	2.211.386	2.106.757	1.219.960	4.686
Укупно		27.565.650	23.063.160	11.410.219	2.393.465

*салдо реосигурања = (удео реосигурања + дата саосигурања у премији) – (учешће реосигурања + дата саосигурања у накнади штета)

Обелодањивање података у вези са меродавним техничким резултатом (брutto)

Врста осигурања		Технички резултат (МШ:МП) у%	
		31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
(1)	Осигурање од последица незгоде	93,87	51,88
(2)	Добровољно здравствено осигурање	99,28	96,10
(3)	Осигурање моторних возила - каско	95,67	98,39
(4)	Осигурање шинских возила	(7,25)	9,97
(5)	Осигурање ваздухоплова	45,02	39,16
(6)	Осигурање пловних објеката	121,60	103,14
(7)	Осигурање робе у превозу	92,55	96,28
(8)	Осигурање имовине од пожара и других опасности	26,13	44,09
(9)	Остала осигурања имовине	61,76	67,54
(10)	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	48,30	52,26
(11)	Осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова	(0,42)	(2,37)
(12)	Осигурање од одговорности због употребе пловних објеката	89,19	(17,06)
(13)	Осигурање од опште одговорности	222,78	51,54
(14)	Осигурање кредита	144,44	152,21
(15)	Осигурање јемства	(4,16)	587,25
(16)	Осигурање финансијских губитака	38,42	82,73
(17)	Осигурање трошкова правне заштите	-	-
(18)	Осигурање помоћи на путовању	76,22	41,96
Укупно неживотно осигурање		61,30	59,64
(20)	Осигурање живота	88,71	74,63
(22)	Допунско осигурање уз осигурање живота	56,64	53,22
Укупно животно осигурање		86,75	73,13
Укупно		63,64	60,80

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 "Уговори о осигурању" (Наставак)***Обелодањивање података у вези са меродавним техничким резултатом у самопридржају*

		Технички резултат (МШ:МП) у%	
		31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Врста осигурања			
(1)	Осигурање од последица незгоде	96,00	49,82
(2)	Добровољно здравствено осигурање	103,36	99,71
(3)	Осигурање моторних возила - каско	96,40	101,36
(4)	Осигурање шинских возила	(4,89)	(11,60)
(5)	Осигурање ваздухоплова	29,94	111,83
(6)	Осигурање пловних објеката	122,58	103,95
(7)	Осигурање робе у превозу	70,30	102,32
(8)	Осигурање имовине од пожара и других опасности	42,27	64,82
(9)	Остала осигурања имовине	75,89	78,24
	Осигурање од одговорности због употребе моторних		
(10)	возила	48,48	52,63
(11)	Осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова	(18,97)	(42,83)
	Осигурање од одговорности због употребе		
(12)	пловних објеката	124,61	(62,03)
(13)	Осигурање од опште одговорности	322,58	134,69
(14)	Осигурање кредита	149,37	152,92
(15)	Осигурање јемства	(2,54)	562,26
(16)	Осигурање финансијских губитака	6,46	537,89
(17)	Осигурање трошкова правне заштите		-
(18)	Осигурање помоћи на путовању	76,22	41,96
	Укупно неживотно осигурање	65,64	64,83
(20)	Осигурање живота	89,07	74,86
(22)	Допунско осигурање уз осигурање живота	56,64	53,22
	Укупно животно осигурање	87,08	73,34
	Укупно	67,83	65,64

56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања"**Категорије финансијских инструмената**

		У хиљадама динара	
		31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска средства			
Дугорочни финансијски пласмани		469.807	353.186
Потраживања		4.973.899	4.056.805
Финансијски пласмани		27.546.609	21.815.222
Готовински еквиваленти и готовина		1.957.687	1.802.091
Потраживања за нефактурисан приход		2.122	196
Стање на дан		34.950.124	28.027.500
Финансијске обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе		-	16.273
Обавезе по основу штета		63.063	147.102
Обавезе за премију		1.218.606	1.083.866
Обавезе за провизију		51.827	41.242
Обавезе према добављачима		178.772	174.388
Обавезе за дивиденде		2.011.341	1.239.994
Унапред обрачунати трошкови		28.895	19.303
Стање на дан		3.552.504	2.722.168

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)**

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик;
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цене финансијског инструмента; и
- ризик ликвидности.

56.4.1. Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се обелодањује за следеће категорије финансијских средства, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани,
- финансијски пласмани и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Компаније кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања и обрачунатих камата по основу кашњења у измиривању обавеза од стране дужника. Имајући у виду да се последњих година ликвидност у привреди повећава, и самим тим се повећава и наплата потраживања по основу премије осигурања, кредитни ризик код овог инструмента је значајно мањи него што је то био случај у ранијим периодима.

У процесу управљања кредитним ризиком, Компанија управља ризицима који произилазе из уложених средстава у хартије од вредности којима се тргује и ризиком бонитета осигураника, интерно категорисаних у сегмент великих клијената и осталим ризицима који стоје у вези са наплатом потраживања.

Просечан период наплате потраживања током 2019. године био је 64 дана (2018. година: 52 дана).

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у следећој табели:

Финансијска имовина	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ	Нето износ
Дугорочни финансијски пласмани	1.587.093	(1.117.286)	469.807	353.186
Потраживања	14.017.789	(9.043.890)	4.973.899	4.056.805
Финансијски пласмани	29.273.078	(1.726.469)	27.546.609	21.815.222
Укупно:	44.877.960	(11.887.645)	32.990.315	26.225.213

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)****56.4.1. Кредитни ризик (Наставак)**

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања која је дата у следећој табели:

Старосна структура потраживања	У хиљадама динара 31. децембар 2019.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ
Недоспело	4.394.107	(403.878)	3.990.229
Кашњење од 0-90 дана	1.034.737	(374.804)	659.933
Кашњење од 91-180 дана	470.311	(416.413)	53.898
Кашњење од 181-270 дана	341.984	(327.909)	14.075
Кашњење преко 271 дана	7.776.650	(7.520.886)	255.764
Укупно	14.017.789	(9.043.890)	4.973.899

Нето потраживања у укупном износу од 323.737 хиљада динара са кашњењем преко 90 дана на дан 31. децембра 2019. године нису исправљена имајући у виду да су наплаћена закључно са 31. јануаром 2020. године.

56.4.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности**Девизни ризик**

Под девизним ризиком подразумева се вероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Компаније услед промене вредности девизних курсева. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексиране страном валутом.

Компанија управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтева за очувањем ликвидности.

Изложеност Компаније девизном ризику на дан **31. децембра 2019. године** је дата у наредној табели:

	У хиљадама динара				
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Финансијска средства					
Дугорочни финансијски пласмани	-	153.684	-	316.123	469.807
Потраживања	-	10.372	194	4.963.333	4.973.899
Финансијски пласмани	49.305	2.371.595	-	25.125.709	27.546.609
Готовински еквиваленти и готовина	15.147	403.625	53.187	1.485.728	1.957.687
Потраживања за нефактурисани приход	-	-	-	2.122	2.122
Укупно	64.452	2.939.276	53.381	31.893.015	34.950.124
Финансијске обавезе					
Обавезе за премије и штете	-	-	-	1.281.669	1.281.669
Обавезе за провизију и регресе	-	2.148	-	49.679	51.827
Обавезе према добављачима	-	354	-	178.418	178.772
Обавезе за дивиденде	-	-	-	2.011.341	2.011.341
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	28.895	28.895
Укупно	-	2.502	-	3.550.002	3.552.504
Нето девизна позиција - 31. децембар 2019.	64.452	2.936.774	53.381	28.343.013	31.397.620

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)****56.4.2.Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (Наставак)****Девизни ризик (Наставак)**

Изложеност Компаније девизном ризику на дан **31. децембра 2018. године** је дата у наредној табели:

			Остале валуте	У хиљадама динара	
	USD	EUR		РСД	Укупно
Финансијска средства					
Дугорочни финансијски пласмани	-	36.282	-	316.904	353.186
Потраживања	-	10.265	394	4.046.146	4.056.805
Финансијски пласмани	-	2.405.885	-	19.409.337	21.815.222
Готовински еквиваленти и готовина	52.148	439.571	48.323	1.262.049	1.802.091
Потраживања за нефактурисани приход	-	-	-	196	196
Укупно	52.148	2.892.003	48.717	25.034.632	28.027.500
Финансијске обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	-	16.273	16.273
Обавезе за премије и штете	-	-	-	1.230.968	1.230.968
Обавезе за провизију и регресе	-	1.183	-	40.059	41.242
Обавезе према добављачима	-	14.205	-	160.183	174.388
Обавезе за дивиденде	-	-	-	1.239.994	1.239.994
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	19.303	19.303
Укупно	-	15.388	-	2.706.780	2.722.168
Нето девизна позиција - 31. децембар 2018.	52.148	2.876.615	48.717	22.327.852	25.305.332

Компанија је изложена девизном ризику првенствено преко дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима које су деноминирани у иностраној валути.

Каматни ризик

У процесу идентификовања каматног ризика Компанија прати трансакције којима се врши депоновање и улагање краткорочних компанијских извора, пре свега техничких резерви у дугорочне облике имовине, као и дугорочних извора у краткорочне облике имовине, константно имајући у фокусу хоризонталну и вертикалну усклађеност активе и пасиве.

Кретање тржишних каматних стопа на депозите везано је за кретање референтне стопе Народне банке Србије.

Референтна каматна стопа Народне банке Србије имала је три смањења током 2019. године. Прво смањење са 3,00% на 2,75% у јулу, друго са 2,75% на 2,50% у августу, а треће са 2,50% на 2,25% у децембру 2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)****56.4.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (Наставак)****Каматни ризик (Наставак)**

Изложеност каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Компанија пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентованим у наредној табели:

Финансијска имовина	Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)	
Дугорочни финансијски пласмани	5,85% 2,00%	Државне ХоВ остало Орочени депозити
Потраживања	У висини прописане затезне камате	
Финансијски пласмани	1% - 3,55% 0,6% - 3,75%	Орочени депозити Државне ХоВ

Компанија прати промене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са променама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик.

Како би се умањили ефекти променљивости тржишних каматних стопа на зарађивачку позицију портфолија, Компанија је део средстава у 2018. и 2019. години инвестирала у државне хартије од вредности, са променљивом каматном стопом.

У случају промене каматних стопа за $\pm 1\%$, ефекат на нето остали резултат износио би ± 559.627 хиљада динара.

Ризик промене цене финансијског инструмента

Ризик промене цене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цена власничких и дужничких хартија од вредности који утиче на промену њихове фер вредности.

Највећи део финансијских средстава Компаније односи се на државне хартије од вредности и у нешто мањем проценту на акције правних лица које су подложне ризику промене цена.

Како би се умањио утицај ризика промене цена харија од вредности, део слободних средстава је инвестиран у најквалитетније акције емитената које се котирају на Prime Listing Берзе А.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)****56.4.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (Наставак)****Ризик промене цене финансијског инструмента (Наставак)**

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају извештајног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	316.123	316.904
Потраживања	4.973.899	4.056.805
Финансијски пласмани	1.589.958	1.190.489
Готовина и готовински еквиваленти	564.600	595.916
Потраживања за нефактурисан приход	2.122	196
	7.446.702	6.160.310
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	153.684	36.282
Финансијски пласмани	25.584.651	19.914.768
Готовина и готовински еквиваленти	246.944	13.092
	25.985.279	19.964.142
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Финансијски пласмани	372.000	709.965
Готовина и готовински еквиваленти	1.146.143	1.193.083
	1.518.143	1.903.048
	34.950.124	28.027.500
<i>Каматни геп:</i>		
- фиксна камата	3.164.602	2.976.554
- варијабилна камата	1.731	20.189
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносна</i>		
Краткорочне финансијске обавезе	-	16.273
Обавезе по основу штета	63.063	147.102
Обавезе за премију	1.218.606	1.083.866
Обавезе за провизију	51.827	41.242
Обавезе према добављачима	178.772	174.388
Обавезе за дивиденде	2.011.341	1.239.994
Унапред обрачунати трошкови	28.895	19.303
	3.552.504	2.722.168

Ризик ликвидности

Компанија управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Одржавање ликвидности Компаније у 2019. години није дошло ни у једном тренутку у питање.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)****56.4.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (Наставак)****Ризик ликвидности (Наставак)**

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на *недисконтованим токовима готовине* насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће Компанија бити у могућности да наплати потраживања.

Доспећа финансијских средстава

У хиљадама динара 31. децембар 2019.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	2.094.166	1.200.812	3.464.398	687.326	7.446.702
Фиксна каматна стопа	4.257.733	7.438.910	17.285.648	167.590	29.149.881
Варијабилна каматна стопа	1.323.582	196.292	-	-	1.519.874
	7.675.481	8.836.014	20.750.046	854.916	38.116.457

	У хиљадама динара 31. децембар 2018.				
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	1.934.233	1.412.822	2.423.798	389.456	6.160.309
Фиксна каматна стопа	1.579.369	10.702.561	10.609.000	49.766	22.940.696
Варијабилна каматна стопа	1.293.772	-	629.465	-	1.923.237
	4.807.374	12.115.383	13.662.263	439.222	31.024.242

Доспећа финансијских обавеза

У хиљадама динара 31. децембар 2019.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	2.447.225	283.759	821.520	-	3.552.504
	2.447.225	283.759	821.520	-	3.552.504

У хиљадама динара 31. децембар 2018.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	1.188.866	598.860	934.442	-	2.722.168
	1.188.866	598.860	934.442	-	2.722.168

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)

56.4.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (Наставак)

Ризик ликвидности (Наставак)

На дан 31. децембра 2018. године најликвиднија имовина Компаније, чија је рочност доспећа до месец дана износи 7.675.481 хиљаду динара, док истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до месец дана износе 2.447.225 хиљада динара, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се сукцесивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Компаније.

Фер вредност финансијских инструмената

	31. децембар 2019.		У хиљадама динара 31. децембар 2018.	
	Књигово- дствена вредност	Фер вредност	Књигово- дствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	469.807	469.807	353.186	353.186
Потраживања	4.973.899	4.973.899	4.056.805	4.056.805
Финансијски пласмани	27.546.609	27.546.609	21.815.222	21.815.222
Готовина и готовински еквиваленти	1.957.687	1.957.687	1.802.091	1.802.091
Остала потраживања	2.122	2.122	196	196
Стање на дан	34.950.124	34.950.124	28.027.500	28.027.500
Финансијске обавезе				
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	16.273	16.273
Обавезе по основу штета	63.063	63.063	147.102	147.102
Обавезе за премију	1.218.606	1.218.606	1.083.866	1.083.866
Обавезе за провизију	51.827	51.827	41.242	41.242
Добављачи	178.772	178.772	174.388	174.388
Обавезе за дивиденде	2.011.341	2.011.341	1.239.994	1.239.994
Остале обавезе	28.895	28.895	19.303	19.303
Стање на дан	3.552.504	3.552.504	2.722.170	2.722.168

Фер вредност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећи начин:

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произилази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произилази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене).
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произилази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)**56.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 "Финансијски инструменти: обелодањивања" (Наставак)****56.4.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (Наставак)****Ризик ликвидности (Наставак)****Фер вредност финансијских инструмената (Наставак)**

	У хиљадама динара			
	31. децембар 2019.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	-	-	469.807	469.807
Потраживања	-	-	4.973.899	4.973.899
Финансијски пласмани	24.863.784	2.506.075	176.750	27.546.609
Готовина и еквиваленти	1.957.687	-	-	1.957.687
Остала потраживања	-	-	2.122	2.122
Стање на дан	26.821.471	2.506.075	5.622.578	34.950.124
Финансијске обавезе				
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	-	-
Обавезе по основу штета	-	-	63.063	63.063
Обавезе за премију	-	-	1.218.606	1.218.606
Обавезе за провизију	-	-	51.827	51.827
Добављачи	-	-	178.772	178.772
Обавезе за дивиденде	-	-	2.011.341	2.011.341
Остале обавезе	-	-	28.895	28.895
Стање на дан	-	-	3.552.504	3.552.504

Током године није било ставки које би по хијерархији мера фер вредности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

57. СУДСКИ СПОРОВИ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године, Компанија је примила 1.846 нове тужбе за накнаду штете. Са предметима пренетим из претходних година (2.543) број предмета за поступање је био 4.389. Од наведеног броја, на основу правоснажних пресуда (усвајајућих или одбијајућих), решења, вансудских и судских поравнања, решено је 1.799 предмета и исплаћен је износ од 520.860 хиљада динара.

У делу судске наплате дугујуће премије осигурања и регреса, у наведеном периоду су покренута 4.259 нова судска поступка наплате. Из претходних година је пренето 11.960 предмета. Број предмета у раду у 2019. години је био 16.219, који обухватају парничне, извршне, стечајне и ликвидационе поступке. Завршено је 4.237 предмета, а наплаћен је укупан износ од 408.085 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2019. године у раду је било 218 предмета ван области осигурања, од чега 64 предмета у којима је Компанија тужена страна. У току 2019. године примљено је укупно 69 нових предмета ван области осигурања, а окончан је 71 предмет. У предметима је укупно наплаћено у корист Компаније 58.218 хиљада динара, а исплаћено на терет Компаније 10.898 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2019. године, против Компаније се воде судски спорови ван области осигурања чија је процењена вредност 54.840 хиљада динара, за које су у овим појединачним финансијским извештајима призната резервисања у истом износу (Напомена 38).

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
58. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Компанија у току редовног пословања ступа у пословне односе са повезаним правним лицима. Приликом састављања приложених појединачних финансијских извештаја, Компанија је исказала ефекте трансферних цена на обрачунати порез на добитак на основу најбоље процене. При томе, у складу са пореским законима Републике Србије, Компанија је у обавези да достави порески биланс за 2019. годину и другу пратећу документацију, укључујући извештај о трансферним ценама, Пореској управи Републике Србије до 30. јуна 2020. године.

Поред тога, порески прописи Републике Србије предмет су честих измена и различитих тумачења. Тумачења пореских закона од стране пореских и других власти у односу на трансакције и активности Компаније могу се разликовати од тумачења руководства Компаније. Постоји неизвесност да ли су тумачења руководства Компаније и пратећа документација довољне, и да ли одговарају захтевима и тумачењима пореских и других органа.

Руководство Компаније сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних последица по појединачне финансијске извештаје Компаније.

59. НЕУСАГЛАШЕНА ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ

Компанија је у складу са чланом 22. Закона о рачуноводству ("Службени гласник РС", бр. 73/2019) била дужна да изврши усаглашавање потраживања и обавеза пре састављања финансијских извештаја. Компанија је послала ИОС-е својим комитентима на дан 31. октобра 2019. године.

Укупна потраживања Компаније од правних лица у 2019. години износе 12.031.995 хиљада динара.

Структура потраживања	У хиљадама динара
Друштва у поступку стечаја	3.958.856
Утужена потраживања	461.918
Потраживања од правних лица којима је послат захтев за усаглашавање стања	7.611.221
Укупно	12.031.995

Потраживања у реструктурирању, утужена и у стечају су исправљена у износу од 100%.

Преглед усаглашености потраживања у 2019. години приказан је у следећој табели:

					У хиљадама динара					
	Број комитената		Премија		Камата		Остала потраживања		Укупно	
Усаглашено	11.227	74,31%	5.239.448	91,54%	27.208	39,35%	1.704.897	93,76%	6.971.553	91,60%
Није усаглашено	3.882	25,69%	484.300	8,46%	41.932	60,65%	113.436	6,24%	639.668	8,40%
- оспорено	61	0,40%	21.242	0,37%	1.379	1,99%	7.413	0,41%	30.034	0,39%
- није се вратио ИОС	3.821	25,29%	463.058	8,09%	40.553	58,66%	106.023	5,83%	609.634	8,01%
Укупно	15.109		5.723.748		69.140		1.818.333		7.611.221	

Руководство Компаније сматра да горе наведена неусаглашена потраживања немају материјално значајне ефекте на приложене појединачне финансијске извештаје.

Укупне обавезе на дан 31. октобра 2019. године су износиле 1.778.371 хиљаду динара. Компанија је до датума састављања приложених појединачних финансијских извештаја усагласила (или платила или потписала ИОС-е и Записнике) обавезе у износу од 1.764.627 хиљада динара, односно 99,22%.

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
60. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

- (а) Компанија је, на основу сагласности Народне банке Србије и Агенције за осигурање депозита, у складу са одлукама Надзорног одбора Н бр. 66/18 од 23. маја 2018. године и Извршног одбора И бр. пов. 53/18 од 24. маја 2018. године, 31. јануара 2020. године извршила докапитализацију зависног правног лица "Дунав ауто" д.о.о. Београд, у износу од 80.000 хиљада динара.
- (б) Компанија је дана 30. јануара 2020. године извршила исплату накнаде од USD 862.019,12 а у вези са обавезом која је у наведеном износу евидентирана у ванбилансној евиденцији (Напомена 46(а)). Такође, Министарство финансија Републике Србије је дана 10. фебруара 2020. године, уплатило Компанији износ од 92.528 хиљада динара, што одговара динарској противвредности од USD 862.019,12 чиме су потраживање и обавеза по наведеном основу у ванбилансној евиденцији у целости затворена.

Осим горе наведених, није било других значајних догађаја након датума биланса стања, укључујући и било какве негативне развоје спорова у току против Компаније, нити нових материјално значајних судских и других спорова, који би захтевали додатна обелодањивања или корекције приложених појединачних финансијских извештаја.

61. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте били су следећи:

	31. децембар 2019.	У динарима 31. децембар 2018.
EUR	117,5928	118,1946
USD	104,9186	103,3893
GBP	137,5998	131,1816
CHF	108,4004	104,9779

У Београду, 20. марта 2020. године

мр Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Директор финансијске функције,
Лице одговорно за састављање финансијских извештаја